

Mizarstvo Kovač
Vavpotičeva 10, Novo mesto
tel.: 068 321 210, 324 380
Fax: 324 380

DOLENJSKI LIST

Št. 2 (2474), leto XLVIII • Novo mesto, četrtek, 16. januarja 1997 • Cena: 190 tolarjev

Dolenjski List četrtek

Belo krajino žled najbolj opustošil

Planina odrezana

ČRНОМЕЛЈ, СЕМИČ - Žled, ki oklepa zlasti višja območja v črnomeljski in semiški občini že od lanskega božiča, še naprej povzroča težave predvsem pri preskrbi z električno energijo, motene pa so bile tudi telefonske povezave. Kot je v torek pred zaključkom redakcije povedal semiški župan Janko Bukovec, je po prvih ocenah gozdarjev na vsakem hektaru gozda zagotovo uniceno vsaj 50 prostorninskih metrov lesa. Bojijo pa se, da je škoda še večja. Od minulega petka na soboto je na stotine prostorninskih metrov lesa padlo na cesto od Vrčice proti Planini pod Mirno goro ter tako prebivalce Planine odrezalo od sveta. Cesto so pomagali očistiti člani civilne zaštite. V semiški občini imajo še vedno težave s pomanjkanjem vode v vasek okrog Rožnega Dola, v Stari gori in proti Gradniku.

Ekipa Elektra Ljubljana poslovna enota Novo mesto pa že vrsto dni od jutra do večera odpravlja motnje, ki jih je pri napajaju z električno energijo povzročil žled. Kot so povedali v dispeserski službi novomeške poslovne enote Elektra, so imeli na njihovem področju težave le v Beli krajini, kjer je bilo moteno napajanje z električno energijo v sedmih transformatorskih postajah. Konč minulega tedna so ostali brez elektrike v Gorici, Speharjih in Bregu v krajevnih skupnosti Sinji Vrh pa v Cerovcu, v Srednjem vasi in na Blatniku v semiški občini, brez težav pa je niso odnesli niti na rožnodiškem koncu. M. B.-J.

PRFORCENHAUS

PRFORCENHAUS - Medtem ko propadajo mnoga nekdajna podjetja in gre občinska politika iz zmage do zmage do končnega poraza, z neznanjam zanosom še naprej dela malodane starodavni kostanjeviški Prforcenhaus. Ta ustanova je preresen pojav, da bi se šopirila drugač kot le ob pustu, ko pride na dan labko celo več resnice kot ostalih 355 dñi v letu. Uredništvo Pustnih novic Prforcenhaus zato zdaj pospešeno zbira gradivo za številko, ki bo izšla letos za pusta. S široko odprtimi rokami sprejema dopise o pomembnih dogodkih in osebah in vsem mogočem. Pisci naj pošljajo prispevke na naslov: Prforcenhaus Kostanjevica. Kot kritičen časopis o političnem za... bavanju ljudstva, bo Prforcenhaus namenil prostor strankam, in sicer sorazmerno nujivo uspehu na volitvah.

DOLENJSKA BORZNOPOSREDNIŠKA DRUŽBA

obvešča svoje cenjene stranke, da odslej — odkupuje privatizacijske delnice po najvišjih dnevnih cenah, — posreduje pri trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi, — izvaja prenos lastništva delnic v KDD

na novi lokaciji na GLAVNEM TRGU 10 (nasproti frančiškanske cerkve)

Tel.: 068/323-553, 323-554

"Spoštovani" obtoženec

Kdor je z novimi volitvami pričakoval drugačen, večjega zaupanja in spoštovanja vreden parlament, je bil razočaran. Na trda tla ga je postavilo že prvo zasedanje Državnega zborna, ta dnevna parada ne le ostrih političnih nastopov, temveč tudi nepričakovane grobosti, obtoževanja, podtkanja, polresnic in žalitev, ki jih je bil deležen predvsem kandidat za mandatarja, običajno nagovorjen s hinavskim "Spoštovani!" V poslanski klopi je sedel dr. Janez Drnovšek, ki je dobil največji odstotek glasov volilcev med vsemi 90 predstavniki ljudstva, kot obtoženec, za katerega politični tekmeči ne najdejo dobre besede in ki je odgovoren za vse slabo na naši deželi. Tako je pač cena slave in oblasti, kot je za poslanca cena svobode, ki so jo morali plačati pri glasovanju. Odreči so se morali svoji vesti in osebnu prepričljavo ter vsi izjemo enega glasovali po volji stranke, katere interes je nad interesom posameznika in celo države...

Še ena presenetljiva značilnost prve parlamentarne razprave je tokrat silila v ospredje zlasti z desne strani: obujanje nekaterih socialističnih idej, ki očitno še niso mrtve, ampak imajo samo dolgo inkubacijsko dobo, kot pravi dr. B. M. Župančič. Predvsem novi poslanci s podeželja in obrobja so zanosno in mestoma celo teatralično govorili o socialni enakosti, pravičnosti, zapostavljenosti, "ponižanih in razdaljenih", z gnušom in sovraštvo pa o liberalizmu, bogastvu, neenakosti, tekmovalnosti, naraščajočih razlikah med ljudmi. Se predstavnik ljudstva ne morejo spriznjati s spremembou družbenega reda in vnovično uvedbo kapitalizma, katerega glavno gonilo je človeški egoizem? Menda ne!

MARJAN LEGAN

Hrvaška za menjavo uparjalnikov

Opravičilo jedrske elektrarne Krško - Vreteno je bilo verjetno prekrhko

KRŠKO - Jedrsko elektrarno Krško so po samodejni ustavitvi, do katere je prišlo 1. januarja letos, doslej že priključili na omrežje. Omenjeno začasno prekinitev delovanja so spremjale razprave, ki so se nanašale na obveščanje o delovanju nuklearke in podpisano pogodbo za nakup uparjalnikov.

Stane Rožman, direktor Nuklearne elektrarne Krško, se je, upoštevajoč omenjene razprave,

na konferenci za novinarje pred dnevi opravičil v imenu obratovalne ekipe in s svojem imenu za

nekoliko zapoznalo obveščanje javnosti v zvezi s prvojanuarsko samodejno ustavitvijo. Povedal je, da so takoj po ustavitvi obvestili o dogodku vse pristojne ustanove, javnost pa šele takrat, ko so ugotovili vrsto napake. Rožman je še povedal, da se je elektrarna ustavila

DOLENJSKA BANKA V LJUBLJANI - Dolenjska banka je prejšnji četrtek v prostorih svoje ljubljanske enote pripravila ponovnoletno srečanje s poslovnimi partnerji te enote in drugimi Dolenjci "na začasnem delu v Ljubljani". Srečanja, ki je bilo drugič zapored in bo postalo tradicionalno, se je udeležilo okoli 70 ljudi. Direktor Dolenjske banke Franci Borsan je orisal lanskou uspešno poslovanje banke in napovedal njen nadaljnji pot in razvoj. Uradni del srečanja se je potem preveli v prijetno družabno srečanje, ki so ga posestrili z degustacijo izvrstnih dolenjskih in belokranjskih vin - vodil jo je dr. Julij Nemančič - ob tem pa je vinski svetovalec in strokovnjak za prehrano Niko Veselič iz Srednje Šole za gostinstvo in turizem k vsakemu vinu pripravil primeren prigrizek. (Foto: A. Bartelj)

Žled lomil na vse strani

Poškodovano preko 80 tisoč kubikov lesne mase

KOČEVJE, RIBNICA - Po prvih grobih ocenah delavcev kočevske enote zavoda za gozdove Slovenije je zaradi žleda na območju kočevsko-ribniške občine poškodovano in polomljeno najmanj 80 tisoč kubičnih metrov lesne mase.

Najhujše poškodbe se pojavljajo v višinskem pasu od 550 do 650 metrov nadmorske višine, v Poljanski dolini pa tudi niže. Poškodovani so predeli od Kočevske Reke, Brige, Banjaloke, Škrilja, Starega Loga, Poljanske doline do Koprivnika z roškim predelom, del poškodb pa je tudi nad Grčaricami in v omenjenem višinskem pasu v ribniški Veliki gori do Boncarja. Na prizadetem območju so v veliki večini gozdovi, ki so v državnih lasti.

Poškodovano je dreve vseh razvojnih stopenj, najhujše pa drogovnjaki. Približno tretjina vseh poškodovanih dreves je iglavcev. Ker ima večina dreva prelomljena drevesna vlakna, bo kakost lesa slabla, les pa bo slabši tudi zaradi vdora gliv. V državnih gozdovih bodo zaradi tega morali spremeniti načrt sečenj, opraviti sanitarno sečenje iglavcev do začetka rojenja podlubnikov ter načrtovati in izvesti

BITKA Z ŽLEDOM ŠE TRAJA

- Na območju Elektra Kočevje je novozapadli sneg v dneh od 10. do 13. januarja ponovno povzročil veliko okvar na daljnovid. Skupna škoda, ki je nastala v času od 23. decembra do danes, presega 300 milijonov tolarjev, vendar to še ni dokončna številka. Minil petek popoldan so ponovno nastale okvare na daljnovid Brod na Kolpi, ki napaja področje med Kočevsko Reko in Petrino. V soboto so bili z okvarami prizadeti daljnovidni Poljanska dolina, Koprivnik in napajalni daljnovid za razklopilice Dobrepolje, najhujše pa je bilo v nedeljo, ko so se pojavile dodatne okvare na daljnovid Brod na Kolpi, Poljanska dolina in Koprivnik. Skupno je bilo izven obratovanja pet 20 kV daljnovidov, iz katerih se napaja 93 transformatorskih postaj. Brez električne energije je ostalo okoli 150 gospodinjstev. Do poznej nočnih ur 12. januarja so elektromonterji uspeli odpraviti večino okvar.

sadnjo na najbolj prizadetih območjih.

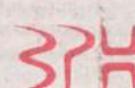
M. L.-S.

PUBLIKUM

Borzo posredovanje d.o.o.
Odkupujemo delnice KRKE po ceni 11.610 tolarjev
Tel.: 068/322-490

VREME

Danes in jutri bo še razmerno jasno in megleeno, proti koncu tedna pa se bo vreme spet poslabšalo. Po nižinah bo deževalo.

BORZO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o.
NOVO MESTO

NAJVÍŠJE ODKUPNE CENE DELNIC
Odkupujemo delnice KRKE po 11.700 SIT/delnico
Upravljamo s finančnim premoženjem
BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)
Tel.: 068/342-410

Berite danes

stran 3:

- Za dedka Mraza manjka denarja

stran 6:

- Soglasje in predlog o nezaupnici

stran 7:

- Na Senovem nehali kopati premog

stran 11:

- O mladoletnicah še nobenega sledu

stran 13:

- Ali bo pravi kostanj (pre)živel v slovenskih gozdovih?

stran 16:

- Potovanje v Tibet postal potovanje k spoznanju

Še vedno grozi

Na območju novomeške enote Zavoda za gozdove poškodovanega do 20.000 kubikov drevja

NOVO MESTO - Žled je prizadel predvsem gozdove na nadmorski višini 400 do 800 m, in to huje v višjih predelih Bele krajine, predvsem v semiški občini, ter južni del Kočevskega Roga proti Miklarijem in proti Kolpi. Prizadel je tudi gozdove v Suhi krajini, v Brezovi Rebri, okoli Soteske in na Gorjancih, a ne tako močno kot v Beli krajini.

Inž. Stane Žunič iz novomeške enote Zavoda za gozdove je povedal: "Po prvih ocenah je žled na tem območju poškodoval 15 do 20 tisoč kubikov drevja, pretežno listavcev, največ mlajših bukev. Poškodbe so bolj izrazite ob cestah, električnih in telefonskih vodih, večjih posekah." Žled, kot je rečeno, vztraja in vsake nove padavine bi povzročile še dodatno škodo. Edina rešitev bi bila otopitev. Letni posek na tem območju znaša okoli 300.000 kubikov in za toliko, kolikor je naredil škode žled, bo treba seveda zmanjšati načrtovani redni posek.

A. B.

450-KILOGRAMSKI KRŠKOPOLJEC - Pri Baznikovih v Zasatu pri Cerkljah ob Krki v svinjaku še nikoli niso imeli drugega prasiča kot pasastega krškopoljca. Pravijo, da je meso veliko boljše kot drugih pasatov; da pa je mastnost odvisna predvsem od prehrane, so pokazali tudi v soboto, ko je pod nožem končal kar 450 kilogramov težak merjasec, ki ni imel niti za dva prsta maščobe. Merjasec v svojem triletinem življenju ni plemenil le domačih 16 plemenskih svinj, pač pa tudi kakšno iz okolice, tako da se za prihodnost avtohtone slovenske pame ne treba več batiti. Iz prasiča, ki je končal pod spretinimi rokami mesarja Rasta Glogovška z Veličke Doline in domačin ter prijateljev, bo mogoče narediti kar spoštljiv kup klobas in drugih mesnih dobrot, prav za predelavo pa naj bi bil krškopoljski prasič najboljši. (Foto: T. Gazvoda)

Drnovšek ali Podobnik?

Potem ko se je z izvolitvijo dr. Janeza Drnovška za mandatarja Slovenija oddahnila od dalj časa trajajočega skupinskega stresa, se politično dogajanje v državi seveda še ni umirilo. Ustoličenje Drnovška je sicer ustavilo Marjana Podobnika na polovici poti do položaja predsednika vlade, vendar se predsednik ljudske stranke ne misli odreči svojim predlogom o sestavi vlade. Podobnikova pobuda za vlado narodne enotnosti in njegova napoved, da bodo pomladne stranke mogoče združene še v opoziciji, dokazujeta, da bo Slovenija brez mandatarja Podobnika še slišala za Podobnika. Tolično bolj, ker je vsaj za zdaj izjemno trdna bratovska naveza Marjan in dr. Janez Podobnik, ki bo nedvomno zagotovila še več popularnosti Slovenske ljudske stranke. Drnovšek je za zdaj torej dobil boj s Podobnikom. To je zaostriло vprašanje, kdo je v resnici dr. Janez Drnovšek in kdo Marjan Podobnik. Slednji je prepričan, da bi se kot predsednik slovenske vlade po uspešnosti lahko meril z nekdanjim predsednikom predstva SFRJ, gospodarstvenikom in možnim kandidatom za prvega človeka Organizacije združenih narodov. Kakor koli, Marjan Podobnik je po Delovi anketi politična osebnost januarja 1997.

ALENKA PIRC, prodajalka iz Kalc-Nakla: "Žalostno je, da smo mandatarja dobili še dva meseca po volitvah, prerekanja pred izvolitvijo pa so bila neresna, saj so številni razpravljalci videli le slaba dela. Vseeno je, kdo je mandatar in iz katere stranke prihaja, bolj pomembno je, da se bo boril za dobro vsega ljudstva, ne pa da bodo tisti na oblasti delali sebi v prid."

FRANC ZORIČ, mesar iz Župeče vasi: "Mislim, da je Podobnik le malo premlad in premalo izkušen za mandatarja, tako da je bila odločitev za Drnovško boljša. Presestile pa so me govorce o podkovanju, zato bi bilo prav, da se morebitne vpletene kaznuje. Želel bi si, da bodo mandatar, bodoči ministri in poslanci kaj naredili, da bo bolje vsem, tudi ljudem na obrobu."

RUDOLF CESAR, voznik v semiški Iskrki: "Priznam, da se kaj pride ne zanimam za politiko. Moje mnenje je, da se poslanci bolj kot z državljanji ukvarjajo sami s seboj. In skoraj vseeno je, kdo je mandatar in kdo bo v vladi, saj bodo tako in tako poskrbeli predvsem zase. Vendar kljub vsemu, kar si mislim o politikih, menim, da je dr. Drnovšek sposoben za predsednika vlade."

BISERKA KEZELE, trgovka v prodajalni metliške Beti: "Kar prav je, da je dr. Janez Drnovšek mandatar vlade. Naj dokonča delo, ki ga je začel kot predsednik vlade v preteklem mandatnem obdobju. Ostali pa naj mu zdaj, ko je bil pač izvoljen, pomagajo. Druge rešitve sedaj ni. Takšna je bila odločitev večine poslancev v državnem parlamentu, ceprav je šlo zelo na tesno."

KATJA KUHELJ, dipl. inž. kemije iz Šentjerneja, zaposlena v Novolesu: "Dogajanja okrog izvolitve mandatarja sem spremjal bolj ob strani, sem pa takšen izid glasovanja pričakovala. Upam, da se bodo sedaj poslanci končno dogovorili, kako bodo v parlamentu delali, saj jih čaka veliko dela, še posebej na področju gospodarstva, šolstva pa tudi na drugih področjih."

FANIKA ARNŠEK, upokojenka iz Zabukovja nad Sevnico: "Ker sem invalidska upokojenka in imam le še nekaj zemlje, se le stežka preživljam, odkar so nam ukinili varstveni dodatek. Tato mi je kaj malo mar, kako se piše tisti, ki bo za krmilom nove slovenske vlade. Zame je pomembno le, če bo kaj naredil za nas reveže, upokojence z majhnimi pokojnini in tudi za male kmete."

ANTON OVEN, dipl. inž. str., zaposlen v mirenski Dani, doma v Velikem Gabru: "Predsednik vlade bi moral, če se izrazim nekoliko po cankarjevsko, delati predvsem in le za narodov blagor, ne pa v korist ozkih političnih interesov strank. Ker nisem pripadnik nobene stranke, bi mi bilo pravzaprav vseeno, kdo bi vodil slovensko vlado, če bi le imel dovolj šrine in umirjenosti."

BRANE MERHAR, direktor Recinka iz Kočevja: "Ne glede na to, katera koalicija bi zmagała, ob tako majhni podpori ne bi imela prihodnosti. Drnovšek se mi zdi najprimernejši za sestavo vlade, ki pa bi morala biti vlada narodne enotnosti. Stranke bi se morale zavedati, da nas čaka preveč problemov doma in ob vstopu v EU, ki jih brez zagotovljene dvotretjinske večine ne bo mogoče reševati."

Ciril Pungartnik, novi poslanec

Trebanjski župan Ciril Pungartnik novi poslanec

TREBNJE - Kdor bolje poznava Cirila Pungartnika, bivšega predsednika trebanjske občinske skupščine in sedanjega župana, ve, da gre za moža, čigar beseda nekaj velja. V preteklosti je pogosto odkrito kritiziral odnos republiških oblasti do gospodarstva, še bolj pa mačhovski odnos do občinskega proračuna. Poudarjal je, da bosta moralna odgovornost za kakovost življenja v največji meri prevzeti slovenski parlament in vlada, ki sta si vzela v zakup domala vso oblast.

Tudi od zadnjih državnozborskih volitev naprej, ko je Pungartnik prejel največ (28

• Rad bi še naprej nepoklicno opravljal funkcijo župana, toda glede na prevlado pomladnih strank v občinskem svetu, ki so mu mimo grede onemogočile, da bi priobil tajnika, kakršnega je hotel, pa tudi upoštrevaje določila občinskega statuta, se boji, da bodo s tem težave in da bodo morda šli Trebanjci znova na volitve, tokrat za - župana.

odst. glasov v trebanjskem volilnem okraju), po izobrazbi inženir organizacije dela, rojen 24. junija 1936, opozara, da bi moralna država lokalni samoupravi bolj priznati funkcijo gospodarskega razvoja, občinam omogočiti več izvirnih prihodkov.

P.P.

Težave medicinskih sester

Medicinske sestre z otroškega oddelka novomeške bolnišnice opozorile na njihovo preobremenjenost

NOVO MESTO - V ponedeljek so se predstavniki Sindikata delavcev v zdravstveni negi in Zbornice zdravstvene nege Slovenije zaradi vse večjih kadrovskih težav na otroškem oddelku novomeške bolnišnice sestali z vodstvom novomeške bolnišnice in njihovimi medicinskim sestrami. Pogovarjali so se o reševanju težav zaradi premajhnega števila sester in hkrati opozorili na vseslovenski problem zaradi starih normativov, ki v praksi ne vzdržijo.

Medicinske sestre so opozorile, da zaradi preobremenjenosti svojega dela ne morejo opravljati kvalitetno, kot od njih zahteva stroka. V decembri so morale sestre na otroškem oddelku novomeške bolnišnice večkrat dežurati prav zaradi tega, ker jih je prema-

Manj porodov pa tudi manj splavov

Lani je bilo v novomeški porodnišnici 1035 porodov, predlani pa 510 splavov - Več dela je

NOVO MESTO - Med štirinajstimi porodnišnicami v Sloveniji je novomeška po številu porodov na leto na šestem mestu, za ljubljansko, mariborskemu, celjsko, kranjsko in slovenjgrško. Lani se je v tej porodnišnici rodilo 1035 otrok.

"Število rojstev upada že od leta 1987," je povedal dr. Marjan Pavlin, predstojnik ginekološko-porodniškega oddelka novomeške bolnišnice. "Seveda to ne velja samo za našo porodnišnico, ampak za Slovenijo nasploh." Tako se je v novomeški porodnišnici leta 1987 rodilo 1836 otrok, lani pa, kot rečeno, 1035. V celi Sloveniji se je leta 1987 rodilo 26.795 otrok, lani pa le 18.877. V Novem mestu gre to upadanje v primerjavi s prejšnjimi leti, ko smo bili še v Jugoslaviji, tudi na račun prekinjenega priliva s Hrvaške, predvsem iz ozalske občine. Iz teh krajev je včasih v novomeško bolnišnico nasploh prihajalo okoli 5 odst. vseh pacientov in najmanj tak je bil tudi delež v porodnišnici.

"Razlogi za zmanjševanje števila rojstev so v glavnem ekonomsko-socialne narave, iz statističnih podatkov pa je razvidno, da tisti ženski, ki rodijo tretjič, ni nič manj kot prejšnja leta, zmanjšuje pa se

število tistih, ki rodijo prvič," pravi dr. Pavlin, ki je na tem oddelu dela že 22 let, osem let pa je njegov predstojnik. Sedaj jim zdravstvena zavarovalnica prizna in s tem tudi poravna stroške za 82 postelj, čeprav jih je na oddelu v resnici 90. V času, ko je bilo treba v novomeški bolnišnici zaradi

Dr. Marjan Pavlin

velike izgube najbolj zategovati pas, so jim priznali celo samo 65 postelj. Skozi celo leto je zasedenost postelj na tem oddelu 85-odstotna.

Na ginekološko-porodniškem oddelu je sedaj zaposlenih 57 ljudi, od tega 5 specialistov ginekologov ter specialistov neonatologov. "Glede na območje, ki gravitira na naš oddelok - na njem živi okoli 200.000 ljudi - in glede na število porodov, ki se, kot rečeno, v zadnjih letih zmanjšuje, je strokovna zasedba primerena," pravi predstojnik. Tako kot število rojstev se zadnjih 10 let zmanjšuje tudi število splavov. V letu 1995 jih je bilo 510. "Največ splavov je pri ženskah v starosti 30 do 34 let; razveseljivo je, da je veliko manj splavov pri ženskah, ki so prvič noseče, in pri dekletih do 19. leta starosti. Tako v letu 1995 nismo

opravili niti enega splava pri dekletih pod 15 let starosti. Zmanjševanja števila splavov je eden pomembnih kazalcev razvita varstva žena."

Medtem ko se število rojstev zmanjšuje, pa se obseg delov na ginekološkem oddelu povečuje. Tako so lani opravili okoli 82 postelj, čeprav jih je na oddelu v resnici 90. V času, ko je bilo treba v novomeški bolnišnici zaradi

Letos naj bi se ginekološko-porodniški oddelok končno prepravi v novo stavbo. "O neprimersti sedanja stavbe je bilo že veliko povedenega. Gre predvsem za neprimerne prostore, imamo tudi sobe z 10 posteljami, medtem ko so po današnjih standardih v stavbi 3 postelje; razmere za oscilatorje in higieno so tu zelo slabe, vendar sprejemajo obiske, opravljajo odpuste, tu poteka razdelitev hrane. Da ne gorovimo o možnostih, in dragi dislokaciji te stavbe, saj celotni bolnišnični kompleks drugi strani Krke, tja mora voziti pacientke na razne preglede, od tam vozimo hrano, zdravila, perilo itd." Skratka, po predstavitvijo v novo stavbo se bosta razmerni v celoti močno izboljšati, tako za porodnice in naše pacientke, kot za strokovno delo in delovno osebje nasploh. Prepričani sem, da se bo potem zmanjšal odliv v Ljubljano in se povečal priliv k nam," je končal dr. Pavlin.

A. BARTE

DIABETIKI NA OTÖCU - Konec preteklega tedna se je skupina sladkornih bolnikov iz Kranja na Otočcu udeležila posebnega zdravstveno-vzgojnega programa, ki so ga v Krkinih Zdraviliščih pripravili v sodelovanju s Klinikom za endokrinologijo in bolezni presnove. V dveh vikendih v razmiku štirih mesecev se bodo sladkorni bolniki dobro spoznali z osnovnimi zdravstvenimi samokontrole te bolezni. Programe vodi prim. dr. Matjaž Vrtovc, predsednik delovne skupine za zdravstveno vzgojo sladkornih bolnikov. Na fotografiji: bolniki pri kontroli krvnega sladkorja. (Foto: A. B.)

Kočevski župan Veber odgovarja na odprto pismo

"Zahteve staršev so enake
željam vodstva občine"

KOČEVJE - V odgovoru na odprto pismo sveta staršev OŠ Ob Rinižu županu kočevske občine župan Janko Veber navaja, da je zahteva staršev, da mora biti nova šola v Kočevju zgrajena do začetka šolskega leta 1998/99, "enaka načrtom in pospešenimi aktivnostmi občine ob pripravah na izgradnjo šole". Vendar pa je iz nadaljevanja besedila, zapisanega v odgovoru, razbrati, da lahko tudi tokrat vse skupaj ostane le pri željah občine, ki podpira zahteve staršev, če si občina za svoje aktivnosti ne bo pridobila tudi širše podpore občanov.

Janko Veber v odgovoru pojasnjuje, kaj je bilo do sedaj že narejenega v okviru priprav na izgradnjo nove šole v Mestnem logu, kaj bo občina naredila v naslednjih nekaj mesecih, kakšna bo šola, koliko naj bi stala in kako naj bi občina pršla do denarja potrebnega za njen izgradnjo. Kar zadeva dokumente upa, da jima bo na podlagi načrtov, ki bi po pogodbji morali biti izdelani do 7. februarja letos, do sredine marca uspelo pridobiti vsa potrebna soglasja in ostalo dokumentacijo vključno z gradbenim dovoljenjem. Takoj bodo začeli s postopkom za uvedbo občinskega samoprivipa.

Nova šola, ki bo grajena za okoli 760 učencev, bo predvidoma stala 750 milijonov tolarjev; od tega jih bo približno polovico zagotovo ministrstvo za šolstvo in šport, preostanek pa bo občina, kot v odgovoru pojasnjuje župan, pokrila iz treh virov: občinskega proračuna, sredstev samoprivipa (podrobnejše bomo o predlogu za uvedbo samoprivipa poročali prihodnjih) in s kreditom. Župan ob tem že sedaj poziva vse prebivalce kočevske občine, da z udeležbo in pozitivno odločitvijo na referendumu pomagajo spremniti pogoje šolanja in življenja mladih v kočevski občini. (Besedilo in slika: A. K.)

M. L.-S.

ŽLED NI NAPRAVIL VEČJE ŠKODE

LOŠKI POTOK - Podatki predstavnikov Zavoda za gozdove v PE Draga in Loški Potok kažejo, da se je žledna ujma tokrat izognila pretežnemu delu gozdov v občini Loški Potok pa tudi na električni in telefonski napeljavni veče škode. Največja nevarnost je nastala 3. januarja, ko je pod lednim dežjem tu in tam klonilo kakšno drevo, a so se padavine pravočasno unesle. Te dni smo izvedeli, da so imeli večje težave s snegom in žledom v vasesh Pungert, Podplanina in Črni Potok, ki leže že v čabranski dolini. Te vasi so nekako na 400 do 600 m nadmorske višine in prav na teh višinah je žled napravil največ škode. Krajan teh vasi pravijo, da je ogromno škode na sadnem drevju, medtem ko škode na gozdovih še niso ocenili. (Foto: J. Primc)

A. K.

Menjava podžupanj

VELIKE LAŠČE - Na zadnji seji občinskega sveta v Velikih Laščah so svetniki sprejeli odstop podžupanje Pavline Rigler. Zasebna podjetnica Riglerjeva z Rašice je ponudila odstop zaradi preobremenjenosti z delom v svojem podjetju, zaradi česar se tudi ni mogla redno udeleževati sej občinskega sveta.

Najnovejši mesto so svetniki nato izvolili leta 1955 rojeno mag. Tatjano Devjak iz Velikih Lašč, ki je do novega leta opravljala dolžnost pomočnice ravnatelja osnovne šole v Velikih Laščah. Z novim letom je Devjakova nastopila delo asistenke na eni izmed ljubljanskih ustanov.

KATERE POTI SO NEVARNE? - V občini Dobrepole tudi gibljo podatke o nevarnih poteh na šolarje (medvedi!), da bodo v primeru ogroženosti šolarjev oskrbeli za njihov prevoz.

DR. BOGATAJ PRI BLAGOSLOVITVI

KONJ

VELIKE LAŠČE, DOBREPOLJE - Klub mrazu, ki je segal do kosti, je bila na štefanov na Veliki Slevici prva blagoslovitev konj v novi občini Velike Lašče. Rejci so pripeljali kar okoli 40 konj. Tudi udeležba krajanov je bila z ozirom na mraz zadovoljiva. Posebna zanimivost te blagoslovitev pa je, da se je udeležil tudi profesor, etnolog, dr. Janez Bogataj, ki je pozdravil obnovno tega ljudskega običaja. V občini Dobrepolje so lani prvič blagoslovili konje. Letos pa tega ljudskega običaja Dobrepolci niso obnovili - zaradi nesporazumov med posameznimi konjereci.

PRI NAJSTAREJŠI - Tradicionalne novolete obdaritve članom Društva upokojencev, ki so dopolnilo 80 let, so bili skromnih darov veseli. Obdarovani so bili tudi člani, ki so mlajši, a so zaradi različnih vzrokov v domovih, predvsem v Kočevju. Društvo vsem članom redno ob rojstnem dnevu pošilja voščilnice, za kar skrbita Anica Mohar in Tilka Debreljak. Tokrat je bila posebna pozornost posvečena 92-letni Neži Anzelje iz Malega Loga 24 kot najstarejši članici, ki je za svoja častitljiva leta izredno bistreg duha, žal pa ji noge ne služijo več tako kot nekoč, ko je skrbela za številno družino. (Besedilo in slika: A. K.)

PRVA ČISTALNA NAPRAVA - V občini Dobrepolje so prvo čistilno napravo montirali v vasi Potiskavec v Strugah. Dobavila jo je Tirolska firma Nager. Delovanje naprave bodo preizkusili in jo tehnično prevzeli, ko bo dopuščalo vreme. Na fotografiji je večji del te čistilne naprave za 100 E, ko so jo pred prazniki pripeljali do kraja montaže. (Foto: J. Primc)

Rudarski dom naj bi dobili, ne kupili

Kočevska občina je zainteresirana za njegovo vključitev v poplačilo Itasovega dolga

KOČEVJE - V nadaljevanju decembarske prekinjene seje kočevskega občinskega sveta so svetniki minuli petek skoraj brez razprave sprejeli odločko preoblikovanju skladu stavbnih zemljišč in ustanovitvi Glasbeni šole Kočevje, precej besedi pa so namenili iskanju možnosti za pridobitev stavbe bivšega Rudarskega doma v občinskem last.

Pobudo, naj bi občina skušala pridobiti v svojo last stavbo Doma rudarjev na Roški cesti v Kočevju, ki je po tožbi proti podjetju Enit Kočevje ponovno prešla v last Itasu v stečaju, je dal svetnik Bojan Kocjan. S tem je izrazil željo krajanov KS Rudnik-Šalka vas, ki so, kot je poudaril, na dom čustveno navezani, saj so mnogi med njimi sodelovali pri njegovem izgradnji tako z denarjem kot prostovoljnem delom. Jože Hobič in Franc Bartolome sta slednje zavrnili kot dovolj upravičen razlog, da bi občina skušala pridobiti stavbo v svojo last, saj, kot sta poudarila, se je z udarnim de-

lom v Kočevju v preteklosti zgradilo še marsikaj drugega. Povsem drugače pa bi bilo, sta menila, če bi občina že vnaprej vedela, za kaj bo stavbo rabila.

Branko Dekleva, ki se je strijal, da je lastnina lahko le obremenitev, če nima prave vsebine, je dejal, da bi v stavbi dobila svoje prostore krajne skupnosti, ki je sedaj brez njih, lahko pa bi v njej uredili tudi spominski sobo v čast rudarjenja na Kočevskem, nekaj prostrov pa bi oddali v najem. Slednje je svetnike prepričalo o upravičenosti prizadevanj za pridobitev stavbe, vendar ne, kot so poudarili, z nakupom stavbe, kot

je to občini ponudil stečajni upravitelj Itasa Jože Babšek, ampak kot obliko poplačila Itasovega dolga kočevski občini, ki je znašal skupno 131 milijonov tolarjev, od katerih jih je občina do sedaj dobila vrnjenih le 14 milijonov. Itasu v stečaju oz. stečajnemu sodišču bodo zato predlagali, da Rudarski dom vključi v ponudbo, ki so jo občini posredovali za zemljišča. Kot so poudarili, nakup stavbe ne prihaja v poštev, čeprav je Itas pripravljen občini prodati poslovne prostore v stavbi po tržni vrednosti, tj. za 10.935.450 tolarjev z direktno pogodbo, saj v občinskem proračunu zaradi sprejete odločitve za izgradnjo nove šole za to ni denarja.

M. L.-S.

PERHAJ NAJEMNIK TRUBARJEVINE

VELIKE LAŠČE - Najugodnejši ponudnik za najem gostinskega dela Trubarjeve domačije je zasebno podjetje Puštab, d.o.o., katere direktor je Andrej Perhaj, je bilo ugotovljeno na zadnji seji občinskega sveta Velike Lašče. Zato so svetniki odločili, da dajo gostinski del Trubarjeve domačije v najem Andreju Perhaju, ki so mu že prej dali v najem kulturnogospodarski del Trubarjevine, na kateri opravlja tudi vodniško službo. Podrobnosti na jema bodo določene v kratkem. Znano pa je, da se je prav pri tem zatikal pri prejšnjih razpisih in sklepil o najemnikih gostinskega dela Trubarjevine.

• Le malo ljudi je dovolj skromnih, da prenesejo pravično oceno samega sebe. (Vauvenargues)

• Brezposelnim imajo to prednost, da jim ni treba trepetati za delovno mesto. (Večer)

Lekarna prehaja v zasebne roke

"Kadrom je treba ponuditi višje plače," pravi direktorica Lekarne Kočevje - Koncesionar že znan

KOČEVJE - Z drugo polovico leta bo kočevska lekarja prenehala obstajati kot javni zavod. V najem jo bo vzel sedanji direktorica Lekarne Kočevje Zofija Rovan, ki v tem vidi edino možnost za rešitev pereče kadrovsko problematike.

Po upokojitvi dveh delavk z visokošolsko izobrazbo so pomajnkanje visokošolskega strokovnega kadra, ki jim ga kljub večkrat objavljenim razpisom s ponujenim stanovanjem ni uspelo pridobiti, reševali z upokojenimi delavkami. Že pred tremi leti so zaradi teh težav ukinili dežurno službo, danes pa obstoječa kadrovská struktura v kočevski lekarji s samo eno zaposleno diplomiранo farmacevko, klub temu da si v zadnjem času pomaga s pripravnikom, že ogroža tudi opravljanje njihove redne dejavnosti. V občini so se zato odločili

za ukinitev Lekarne Kočevje kot javnega zavoda in za izvedbo javnega razpisa za opravljanje lekarinske dejavnosti ter podelitev koncesije. To je pripravljena opravljati sedanja direktorica Zofija Rovan, ki ji do upokojitve manjka še 9 let. Druge možnosti za rešitev pereče kadrovsko problematike namreč ne vidi. "Ker nismo domačih, lahko kadre od drugod pritegnemo le z višjimi plačami, kot jih lahko ponudimo sedaj, ko so nam kot družbeni dejavnosti plače določene od zavoda za zdravstveno zavarovanje," pravi Rovanova in obljublja, da bo lekarinska dejavnost v kočevski občini tudi v bodočem osotala vsaj v takšni, če že ne v boljši obliki in obsegu, kot je bila do sedaj.

M. L.-S.

V solo s traktorjem in žago

Iz življenja učitelja Igorja Grčarja iz Rut pri Robu

ROB PRI VELIKIH LAŠČAH - Učitelj Igor Grčar je iz rodnega Kamnika odšel pred skoraj 30 leti poučevati na šolo na Mohorju v Rutah pri Robu na Dolenjskem, se tam poročil in ostal za vedno. Območje Rut leži 800 m v višini, tu je 9 vasi in prav v zadnji vasi - imenuje se Dednik - do katere vodi kolikor dobra ovinkasta gozdna cesta iz Roba (508 m nadmorske višine), ki se tu tudi konča, živi in skupaj z ženo tudi kmetuje učitelj Igor.

V soli na Mohorju je Igor poučeval kar 20 let, dokler ni skoraj zmanjkal otrok. Zdaj že sedmo leto poučuje 12 otrok 3. in 4. razreda v šoli v Robu, ki je po cesti oddaljen od njegove vasi 8 km; v zračni črti znaša oddaljenost komaj dobra 2 km, v nadmorski višini pa je razlika okoli 300 m.

"Do pred dvema letoma sem se vozil v službo v Rob z motor-

jem, avtom ali v težkih zimskih razmerah celo s traktorjem. Občasno se je dogajalo, da cesta ni bila splužena ali pa da je sneg, včasih pa žled, podrl na cesto drevo, zato sem vozil s seboj na traktorju tudi lopato, sekiro in žago," pove učitelj Igor in dodaja, da je zadnje dve leti, odkar je ustavnovljena spet občina Velike Lašče, cesta bolje vzdrževana in da je zimska služba, ki jo opravlja Aco Purkart, dobro urejena. Igorjevi sodelavci in predstojnik pa vedo povedati, da klub takim razmeram na tej gozdnini cesti učitelj Igor ni nikoli zamudil na delu in da poučevanje opravlja zelo odgovorno.

Medtem ko ponučuje, žena doma kmetuje, po službi pa po hiti domov in ji pomaga. Redita 8 glav živine in izdeluja suho robo, ki je dopolnilna dejavnost vseh prebivalcev Rut. J. PRIMC

UČITELJ IN UČENCI - Na fotografiji je učitelj Igor Grčar in njegovih 12 učencev 3. in 4. razreda v osnovni šoli v Robu, ki je podružnična šola osnovne šole Primož Trubar v Velikih Laščah. (Foto: J. P.)

Z nekaterimi načrti so na pol poti

V KS Senovo precej neasfaltiranih cest

ZATIŠJE PRED VIHAROM? - V krški občini je po tem letu zavladalo pravo mrtvih. Nuklearka se je začasno javila, še rudarji so prenehalili z gom, prenekatera cesta, še bolj pločniki, je dajala občutek, da zadolženim za "kidanje" snegne da preveč migati. Bolj nahno je v Vidmu, saj Vidmovi išče novega lastnika. Zaradi premoženja so morali najemnik prostorov v t. im. hotelu spakirati in se znakorje vedel in znal. Prodaja laže steče brez vsega. Tako kot posavskemu času, ki so ga zvesti bralci zmanjstrpno pričakovali tri tedne.

NEKATERI MENDA TALO - DENARJA MENDA TALO - Denarja se premika tudi prostorih občine. Sicer bolj kasni, a vendarle. Tako se zgodi, prenekateri občan porabi preenergije, da najde tiste proreke, kamor so "spakirali", ki jih belijo pisarne in so zadolženi za delo s strankami. Počasno beljenje lahko na primer pripisemo ozetemu občinu proračunu. To, da je ponova za vsak tolar napeti vse če, da kaj pricurja iz blagajne, morec vedno znova spoznavajo vse krajevne skupnosti.

VRSTA, DA TE KAP - Je pa živahno v prostorih "okrajne" v Krškem, kjer imajo proreke območna ento ZZS, močna gospodarska zbornica zpostava ZPZ. Prav slednja zroča sive lase že tako sivim skupnostim, saj informativna pisarnica le tri dni v tednu, zaračega pa je pred vrati običajno kopisana gneča, kolona pa se osih vije daleč po hodniku. Kdo hotel izkoristiti čakalnico, ki je ter na voljo strankam, če je zaradi nje vedno znova potijken na zadnje mesto v vrsti? ter pa, tudi za lepo starost je rebeno potpeti.

BČNI ZBOR LJUDSKE STRANKE

KRŠKO - Slovenska ljudska stranka, podružnica Krško, bo organizirala v nedeljo, 19. januarja, ob 9. uri v sejni dvorani Aline Krško občni zbor. Predali bodo dosedanje delo in tavili nove naloge. Po napotnih organizatorjev se bodo vsega zgora udeležili tudi edni strankini predstavniki jubljane.

Novo v Brežicah

RUBEŽ - Na Veliko Dolino so reteklosti že prišli rubit, ker tateri od tukajnjih domaćinov plačevali naročnine Televizijsko. Neplačevali so se uprve ne bomo plačevali za TV-

gram, ki ga tu ne moremo dati. Sodne naloge za izterjavo nočnine so ob nekem obisku kazali tudi predsedniku Miroku Kučanu. Ali je to kaj pomaga pri vsej zadavi, ali ne, se ne znamo pa je, da rubež ni bilo.

AKO PRAVZAPRAV - Na podnordnem mejnem prehodu Obrežju bi se dvignil silen prehod, če bi se ustavil cel kombi ju prebavnimi motnjami, da ne primimo o tem, kaj bi bilo ob hodu celega avtobusa ljudi s sko. Že v normalnih razmerah premašo stranice za vse, ki potujejo čez mejo. V obrambo tista, ki še niso zgradili več sanitarnih toale: so primeri, da potniki na Obrežju prestopijo drugega meja, ne uporabljajo niti toječnih stranic, ker se bolje utišči čepeč v koruzi. Pozimi tega razkošnja ni. Pravijo da vse drugače, ko bo na Obrežju atovala gospodarska ploščad do koruze tam okrog sploh ne

METROPOLO - Hipotečna banka Brežice se s kapijami seli iz Brežic. Posloval bo težno v Ljubljani. To je bilo pričakovati, saj je eden njenekdanjih šefov že lep čas v ljubljani. Da je na visokem položaju konkurenca, pri vsej zato najbrž tudi ni nepomembno.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

av času od 30. decembra 1996 do 9. januarja 1997 so v brežiški odnosi rodile: Marjanca Čipcev iz Mrčnih sel - Tadeja, relata Vučanjik iz Brežic - Žiga, Ivačič iz Armeškega - Jo, Mateja Jankovič s Čateža - Slavica Kostevc iz Grešec - Alena, Bernardka Deržič - Žigonec - Katja, Marija Stanič - Župeleva - Jakoba, Aleksandra Žnidarič iz Zdol - Niko, Štrija - Županec iz Dobrove - Štefan, Polona Pirš s Senovego - Lilijana Šuler iz Brežic - Cestitamo!

Spomladi turistični prospekt občine in Kostanjevce

Tudi turistični znak

SENOVO - Na Senovem so vstopili v novo leto z upanjem, da bodo letos lahko odpriavili ali vsaj začeli reševati nekatere probleme komunalne narave. V krajevni skupnosti imajo še 84 km nesfaltiranih cest, kar je po navedbah iz sveta krajevne skupnosti največ v občini Krško. Kot zatrjujejo v svetu KS Senovo, so v petih letih na področju gospodarske infrastrukture izgubili približno 81 milijonov tolarjev, ki bi po veljavnih merilih pripadali Senovemu. Če bi ta denar krajevna skupnost dobila, bi se dolžina neasfaltiranih cest bistveno zmanjšala.

O vodovudu na Senovem povedo, da doživlja prenovo glavni vod skozi Senovo. Pri tem računajo na boljšo oskrbo z vodo, saj imajo v rezervi dve vrtini v Dovškem, kjer je voda dobra. Tovrstnim senovskim pričakovanjem in ustreznim razvojnimi načrtom ni kaj očitati. Senovski salonitni vodovod je namreč zelo slab, kot zatrjujejo domaćini. Ti živijo s prepričanjem, da je voda iz tega vodovoda ob vsakem hujšem nalužu nepitna. Problem zase so tudi številni vaški vodovodi, ki imajo svoje posebne izvire.

Stvari bi naredili samo nekako do polovice, če bi skrbeli zgolj za dovod vode v stanovanja in podjetja, pri tem pa pozabili na umazano na vodo, ki odteka od porabnikov. Zato jih močno skrbti nedograjena kanalizacija v središču krajevne skupnosti, na Senovem. Potem ko so 1988. leta kanalizacijo začeli graditi, je še zmeraj nedokončana in je ni mogoče uporabljati.

Če bi domaćini radi o svojih navedenih težavah komu kaj potožili po telefonu, to lahko storijo ali pa tudi ne. V krajevni skupnosti v nekaterih zaselkih domaćini namreč že tudi po dve leti čakajo na zaproseni telefon.

L. M.

Na Senovem nehali kopati premog

Zaradi konca proizvodnje preveč rudarjev - Kje bodo delali brezposelnici rudarji? - Prodali 15.000 ton premoga ljubljanski toplarni in 10.000 ton v drobni prodaji

SENOVO - Osmi januar 1997 je gotovo prelomnica v zvezi s senovškim rudnikom, saj so tega dne v njem nehali kopati premog. Ostalo je še 81 zaposlenih, ki bodo v firmi delali verjetno še prihodnja 4 leta pri vzdrževanju naprav in zapiranju jame.

Zaradi konca proizvodnje je preveč rudarjev. Po nekaterih podatkih je t.i. presežnih delavcev 63, od katerih so jih 31 razglasili za trajne presežke, drugim naj bi zagotovili nadomestno zaposlitev. Kje naj bi delali, pa je vprašanje, saj je krški občini razmeroma malo dobroh podjetij z nezasedenimi delovnimi mestimi. Doslej so po nekaj rudarjev zaposlila manjša podjetja, še največ brezposelnih knapov trenutno dela v Kostaku. Sicer rudarji vedo premalo ali celo nič, kot so povedali, o tolikokrat omenjanem prezaposlovanju, za vse pa bo dobro, če prezaposlitivne načrte poznajo vodstvo.

V takih razmerah so 8. januarja sklicali v rudniku sestanek sindikata. Tako so se zbrali, da bi odgovorili, ali je rudniško vodstvo pri pošiljanju svojih delavcev

RUDARJI ZA REZERVO - Potem ko naj bi bila glavnina načrtov za prezaposlitve senovških rudarjev padla v vodo, so nekaj deset rudarjev postali iz podjetja. Tisti, ki so ostali, bodo poskrbeli kot vzdrževalci, da nekateri rudniške naprave ob zapiranju jame ne bodo povsem obstale. (Foto: L. M.)

na trajni ali začasni prisilni dopust ravno skladno z ustreznimi predpisi. Pri vsem tem je videti, da sindikalni boj nekoliko slabijo različni pogledi na delo sindikata in razhajanja sindikalnih voditev.

Rudnik je do leta 1997 prodal 15.000 ton premoga ljubljanski toplarni in 10.000 ton v drobni prodaji.

L. M.

MED OTROKI TUDI DEDEK MRAZ - Ob koncu leta so imeli v brežiškem vrtcu v oddelku Oblaček praznovanje. Starši so pod vodstvom vzgojiteljice Nevenke Ogorčev pripravili igro Srečni med otroke prijetja. Otroci so predstavili sprejeli z navdušenjem, saj jih je na koncu obiskal tudi dedek Mraz z bogatimi darili. Po predstavi so starši pokramljali ob soku in sladkarjach. Dedek Mraz pa je med tem obiskal bolnega Kristijana v bolnici, od koder je tudi fotografija. (Barut Peček v imenu staršev)

Brežiškim gozdovom žled malo prizanesel

Poškodovanega približno 4.000 kubikov drevja

BREŽICE - Kot so sporočili iz brežiške območne enote Zavoda za gozdove Slovenije, ki jo vodi Niko Rainer, posledice letnega neugodne zime občutijo tudi gozdovi v tem delu države. Odsek za gojenje in varstvo gozdov, ki ga pri brežiški enoti vodi Mojca Bogovič, je ugotovil, da žled na brežiškem območju k sreči zaenkrat še ni povzročil škod večjih razsežnosti.

Brežiška območna enota ima pod svojim okriljem 65.000 hektarov državnih in zasebnih gozdov.

Na celotnem območju sta led in sneg izruvala in podrla posamezna večja in težja drevesa na nagnjenih terenih ter polomila veje. V območni enoti ocenjujejo, da je žled poškodoval 4.000 kubičnih metrov drevja, med katerim je 85 odst. listavcev. Vrhac v glavcih je polomljenih malo. Poškodovan je zlasti drevje v mlajših razvojnih fazah in, kot rečeno, so najhujje prizeteti listavci. Površin s tako poškodovanim drevjem je na celotnem območju okrog 350 hektarov.

Na nadmorskih višinah 400 do 600 metrov je drevje še vedno vkovano v led. Brežiška območna enota, ki je ugotavljala poškodbe drevja 6. do 9. januarja, povezuje morebitno povečanje škode v gozdovih z vremenskimi razmerami. Vse posledice letnega za gozdove neugodne zime bodo strokovnjaki sicer lahko ugotovili šele spomladan. Takrat se bodo tudi odločili, katere nasade bodo moralno gozdarji obnoviti.

Brežiška območna enota Zavoda za gozdove Slovenije bo za poškodovane gozdove naredila sanacijski načrt in na tej podlagi bodo začeli odpravljati posledice letnega zime.

L. M.

Brežiška Karitas za dve škofiji

Župnijska Karitas Brežice za sirote, brezposelne, ostarele in invalide - Največje težave s prevozi materiala - Iz garaže v župnišče - Ob sredah popoldne uradne ure

BREŽICE - Potem ko je za nami (pred)novoten čas vsespolnega obdarovanja, nekako v senci vsakdanjega vrveža delujejo še naprej dobrodelne ustanove. V Brežicah je ena takih človekoljubnih postaj župnijska Karitas, katere tajnica je Zinka Žnidarič.

V Karitas se oglašajo po pomoč družine z več otroki in ena takih šteje 6 otrok, ki so ostali brez matere. pridejo tudi take socialno ogrožene družine, ki se znajdejo v stiski ob izgubi zaposlitve kategorija ali vseh družinskih članov. Prejemniki brezplačne pomoči Karitas so tudi med ostareliimi, ki živijo doma ali v domovih za starejše. S pomočjo in oporo omenjene brežiške človekoljubne postaje laže živi tudi prenekateri invalid, med temi še ne 30-letna ženska, ki ji je Karitas zagotovila fizioterapijo. Ljudje sprejemajo kot obliko pomoči poleg oblačil tudi izdelke bele tehnike in pohištvo. Včasih dobijo od Karitas tudi denar, vendar ne na roko, ampak kot plačan račun.

Karitas si zagotavlja denar in blago s prodajo različnih izdelkov, kot so npr. adventni venčki, s puščico v cerkvini in z dobrodelnimi koncerti, kakšen je bil letos že četrtek, tudi tokrat na prvo adventno nedeljo.

Težava nastopi, ko bi moralno blago na pot do obdarovancev. "Nimamo svojega vozila za prevoz materiala," je povedala Zinka Žnidarič. "Smo v stikih s Karitas v tujini, če bi se našel sponzor za vozilo. Tudi ne zavzramo koga iz Slovenije, ki bi bil pripravljen dati manjši kombi. Za zdaj ni odziva na naše pobude." Kaže, da je Karitas veliko laže pridobil prostor. Potem ko je začasno zložila prva človekoljubna darila v zasebno

ki, in sicer župnijska (0608) 61-275 in zasebna (0608) 61-091.

Karitas v Brežicah je po besedah Zinke Žnidarič začela delovati majha 1992, njen nastanek pa je tesno povezan z vojno za Slovenijo in z odprtjem začasnega begunskega centra v Šomrljah. Je župnijska organizacija, vendar se zelo daleč: do slovensko-hrvaške meje na Jesenicah na Dolenjskem, do Podsrde, do Kostanjevce, tako sega celo v sosednjo Škofijo. Najbližji Karitas sta v Celju na eni in v Novem mestu na drugi strani. S tako obsežnega območja so tudi darovalci in tisti, ki prejemajo pomoč brežiške Karitas.

M. LUZAR

KARITAS - Zadnja večja javna predstavitev brežiške Karitas doslej je bil dobrodelni koncert 1. decembra lani, katerega je tudi fotografija. Žnidaričeva se iskreno zahvaljuje nastopajočim, ki so se odpovedali honorarjem, in vsem sponzorjem. (Foto: Milan Kšela)

SREČANJE KMETIC

ČATEŽ OB SAVI - Kmetijska svetovalna služba Brežice bo v petek, 24. januarja, ob 10. uri v Petrolovec modelu na Čatežu organizirala tradicionalno srečanje članic društva kmetic Brežice. Udeleženci bodo med drugim poslušali predavanja prof. dr. Josipa Turka o varovanju srca in ožilja, prim. dr. Borisa Cibica o visokem krvnem tlaku in Helene Mrzlikar o balastnih snoveh v varovalni prehrani. Prijave za srečanje sprejema kmetijska svetovalna služba na tel. št. 61-165.

L. M.

Sedemnajstkrat več vredne čebele

Kaj se pri nas dogaja s čebelarstvom, katerega oprševanje je po izračunu dr. Jožeta Riharja kar sedemnajstkrat več vredno od voska in medu skupaj

"Čebelarstvo zasluži boljše, častnejše mesto med kmetijskimi paniami, kakor se mu odkazuje sedaj. Pomen čebelarstva v narodnem gospodarstvu zasluži tudi pri nas večje pozornosti. Le nekaj navedem v dokaz svoje trditve. S prenašanjem obnožnega, t.j. cvetnega prahu iz cvetja v cvet, oploja čebele nevedoma rastline, da postanejo rodotvitnejše, da dobimo več sadja in semena. Čebele izkorisčajo ogromne zaklade sladkega nektarja, ki bi bil brez njihovega truda za človeka popolnoma izgubljen."

Tako je 1907. leta napisal Fran Laksmaier v uvodu svoje knjige "Umní čebelar", ki jo je izdala Mohorjeva družba v Celovcu. Med tem se je tudi na področju kmetijstva in čebelarstva marsikaj spremnilo, osnovna ugotovitev o pomembnem vplivu čebel na višino pridelka, kvaliteto sadja in drugih plodov in semen pa zagotovo ostaja, celo več, zaradi posledic vse večje uporabe sredstev za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev se pomen čebel pri oprševanju kmetijskih rastlin celo povečuje.

Zato je prav, da se s pomenom in vlogo čebel seznam čim širši krog, predvsem pa vsi, ki kakor koli uporabljajo razne pripravke za zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev, ker usodno vplivajo tudi na življenje čebel.

Cvetni prah, imenujejo ga tudi pelod, je edini vir potrebnih beljakovin, rudinskih snovi in vitaminov za hrano čebel. Tako je nabiranje peloda nenadomestljivo. Ko ga nabirajo, obiskujejo cvete iste vrste rastlin in tako posredujejo oprševanje oz. oplojevanje ženskih spolnih celic v cvetnih plodnicah z moškimi spolnimi celicami, ki so v posameznem zrncu cvetnega prahu. Čebele kopijojo pelod v koških zadnjih nog. V eni grudici je lahko nekaj tisoč pa tudi več milijonov pelodnih zrcn. Nabirajo ga ob primerni temperaturi, dnevno izleti čebela od 13 do 15-krat, za en tovor pa mora obiskati različno število cvetov, od 30 pa tudi do 150.

Rastline glede na način oplojevanja delimo na vetrocvetke in žužkovcetke. Prav zadnje lahko uspešno semenijo le kadar razne živali - večinoma so to žuželke - prenesejo cvetni prah s cveta na cvet, z ene rastline na drugo. Ugotovljeno je, da štiri petine vseh opršitev opravijo čebele, ki so pomembne predvsem spomladis, ko je drugih žuželk še malo in kadar gre za opršitev rastlin v velikih nasadih in njivah. Zavoljo vse večje uporabe insekticidov je v naravi vse manj divjih in tudi koristnih žuželk, ki so sicer hkrati s čebelami omogočale oz. posredovali oplopitev. Pa se nekaj se dogaja: zaradi novih čebeljih bolezni, predvsem varoze, čebele brez zdravljenja ne morejo preživeti, ni več "divjih" čebeljih rojev, ki so živeli v duplih dreves ali v

manjših votlinah. Torej je oprševanje sadnega drevja in drugih žužkovcetnih kmetijskih rastlin vse bolj odvisno od čebel, s katerimi upravljajo ljudje, to je čebelarji. Marsikje, kjer ni več čebel, so po daljsem ali krajšem čas ugotovili, da ni sadja, ker ni čebel ali pa so čebelnjaki od sadnjakov in nasadov žužkovcetnih kmetijskih rastlin močno oddaljeni. Po oceni je na Slovenskem okoli 50.000 praznih čebeljih pačev v opuščenih čebelnjakih!

V deželah, kjer pridelujejo sadje in druge žužkovcetne kmetijske rastline v velikih strnjeneh nasadih in njivah ali pod plastičnimi, vedo, da brez zadostnega števila čebel ni pridelka in je zato najemanje in

V Pleterjah genska banka sadnih rastlin

Stare sorte bi izginile

Na ozemlju današnje Slovenije so v prejšnjem stoletju naši predniki pridelovali kar malokrat več - nekaj tisoč sort jabolk in več sto sort hrušk. S posegom sadarske stroke, ki teži k selekciji in pridelovalni učinkovitosti, sa je sortiment naglo ožil in se v sodobnem plantažnem pridelovanju skrčil le na nekaj najboljših sort, po katerih povprašuje domači in tujih trgov.

Vse naše velike genetsko bogastvo bi sčasoma propadlo, če ne bi leta 1991 ustanovili genske banke sadnih rastlin v kartuziji Pleterje, ki jo v sodelovanju s kartuzijo vodi in koordinira Biotehniška fakulteta iz Ljubljane, denarano pa podpira kmetijsko ministrstvo. Doslej je bilo v Pleterjah posajenih že 119 sort jabolk, 43 sort hrušk in 10 sort orehov, zbiranje genetskega materiala pa se bo nadaljevalo tudi v naslednjih letih. Pleterska genska banka je od lani vključena v mednarodni program opazovanja in spremljanja sort.

V nastajajoči pleterski zakladnici dragocenih genov so shranjene nekoč uveljavljene sorte jabolk, kot dolenska voščenka, kribovec, boskopski kosmač, kanadka, zelenec in mnoge druge, ki bi s propadanjem kmečkega sadjarstva pri nas za zmeraj izginile, zdaj pa so ohranjene kot matična drevesa za razmnoževanje, kot vir genov za žlahtnjenje novih sort in za izmenjavo genetskega materiala s podobnimi ustanovami v tujini. (Sad) - n

ustreznemu namestevu čebel nenačeljiv agrotehnični ukrep, brez katerega ni ustreznega pridelka.

Prav je, da naštejemo vse vrste kmetijskih rastlin, ki jih sejemo pri nas in katerih pridelek je odvisen od žuželk in vse bolj in bolj od čebel: marelico, breskev, česnjo, višnjo, slivo, kutino, jablanu, hruško, ribez, malino, olino repico z vsemi križnimi, lucerno, črno deteljo, fižol, grah, čebulo, solato, rabič, ajdo, repo, kumaro, bučo, sončnico, grahov, lan, esperzato, mak, facelijo, bob, graščico in veliko večino okrasnih cvetnic. Ugotavljajo, da obisk čebel na cvetočih vetrocvetkah tudi povečuje takoj količino kot kakovost pridelka, načeljivo samo nekateri najbolj znane: lesko, oreh, vinsko trto in koruzo. Na celem svetu so našeli okoli sto pomembnih kmetijskih rastlin, katerih pridelek je odvisen od prisotnosti čebel. Nekaj svetovno najpomembnejših kulturnih žužkovcetnih, poleg naštetih naših, so še vsi agrumi, bombaž, tobak, mandlij, soja, melone, dinje, lubenice itd.

Prof. Rihar je izračunal, da je bila v letu 1963 v Sloveniji oprševalna vrednost čebel 17-krat večja od vrednosti pridelanega medu in voska.

Inž. DUŠAN KRESAL
(Nadaljevanje prihodnjic)

Izjalovljeni upi

Prošnje in pritožbe Dragarcev zaradi nacionalizirane zemlje

DRAGA - Po ustanavljanju agrarnih skupnosti in povezovanjem z Agrarno skupnostjo Slovenije so Dragarci upali, da bodo dobili vrnjeni po vojni nacionalizirano zemljo. Kljub posredovanju v državnem zboru, za zlasti takratnega poslance Tone Peršaka in predsednika Agrarne skupnosti Slovenije Rudija Šimca, se ni zgodilo nič.

Gre za približno 400 ha gozdov in travnikov. Najbolj so prizadeti krajanji vasi Lasca, Podpreske, Drage, Srednje vasi in Trave, kjer ima večina kar dvojen problem. V teh naseljih so živelji pretežno Nemci, vendar so se med drugo vojno preselili. Sedanji prebivalci so te kraje naselili, dobili ali kupili hiše medtem, ko je zemlja še vedno v državni lasti, kar jim onemogoča pravo gospodarjenje. Sicer pa zahtevajo, da se vasem vrne zemlja v celoti tako, kot je bila odvzeta.

Slišati je celo, da nekdanji naseljeni pričakujejo, da bodo dobili vrnjeni posest. Alojz Pantar, ki veliko dela pri postopku za vračanje, pa pravi, da je to nemogoče. Možno je sicer za nekatere, ki so se odselili, vendar ta odsele nit nima političnega ozadja kot je primer s Kočevarji. Pantar tudi meni, da bi moral občina Loški Potok prevzeti celoten postopek vračanja, in upa, da bi na ta način laže rešili dokaj zamotano nalogo.

A. KOŠMERL

EN HŘIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Mraz in nega vin

Temperatura vina ima pomembno vlogo pri njegovem razvoju, oziroma zorenju. Pri višji skladnični temperaturi (15 do 20°C) tečejo procesi zorenja ali spremnjanja vina hitreje. Že skoraj mesec dni je večina vin v kmečkih zidanicah ohlajenih pod 10°C, nekatera celo pod 0°C. Kako se to odraža na kakovost vina?

Znana je primerjava med živimi bitji in vinom. Tudi vino ima svoje rojstvo, mladost, zrelo obdobje in počasno umiranje. Življenje vina je lahko krajši ali daljši, čeprav smo storili vse, da bi živilo v ustrezni razmerah, odvisno od letnika, sorte. Tudi nizke temperature so potrebne, da se vino samo očisti, da postane stanovitno, bistro, da se v steklenicah več ne zmotni. Pri nizkih temperaturah se izloči vinski kamen, ki ga opazimo v obliki lepih kristalov. Ugotovili so, da se izloči ves odvečni vinski kamen, če je vino okrog 8 dni na temperaturi -4°C. Velike kleti so pomagajo vse, da vino podhladijo in ga na ta način stabilizirajo, da ostane v steklenicah več let bistro. To je naravna pot stabilizacije vina in je za kakovost najboljša.

Obstaja pa tudi enostavnejša pot, da se prepreči izločevanje vinskega kamna: dodatek metavinske kislino preprečimo kristalizacijo v vinu samo za nekaj mesecev. Dodajanje metavinske kislino sodi med kemične posege v vinu, ki pa jih moramo zmanjševati, kjer je le mogoče, da ohranimo vino čim bolj naravno. Toplotno slabko izolirane zidanice nam poleti ogrožajo kakovost vina, pozimi pa lahko to njihovo hibro vsaj delno izkoristimo vinu v dobro. Kleti, ki so nekoč gradili, samostani, so imele naravno ventilacijo, da se je temperatura vina v sodih lahko znižala čimnije in se je vino

po naravnih poti stabiliziralo, delno pa tudi razkisalo. Temperatura vina nekaj nad 0°C, če traja mesec dni, skoraj v celoti uredi v vinu ravnotežje med vinsko kislino in minerali (K, Ca), ki so tudi vzrok nestabilnosti.

Toda nizka temperatura privlača tudi nevarnosti, ki lahko naše načrte glede stabilizacije vina prekrižajo. Ohlajevanje vina se odraža tudi v krčenju volumna tekočine, zato v sodih nastane na vrhu zračna blažina. Plini se v tekočinah hitreje razaplajo pri nižjih temperaturah, zato vino v nedotočenem sodu dobiva vsak dan več kisika. Kisik pa pomeni oksidacijo vina; najprej pride do izgube nežne arome, nato pa do sprememb okusa in celo barve. Tudi v dočasnih lesenih sodih, ki jih po potrebi dolijemo vsočih 14 dni, se v vinu veča količina kisika, ki prihaja ob krčenju vina v sodu skozi lesne luknjice (pore) pospešeno. Da bi lahko z gotovostjo vedeli, če kisik ogroža vino, svetujem, da pred zmrzovanjem določite količino prostega SO₂ v vinu. Analizo ponovite nekaj tednov po ohlajitvi, in če je količina žvepla padla, je to znak, da moramo vino dožepati.

Večina vin je že lepo čistih, celo kristalno ali sijoče čistih. So pa tudi vina, ki se niso samodejno očistila in jim bo treba pomagati. Pri temperaturi vina pod 8°C pa čiščenje s čistili slablo poteka. Zato svetujem počakati, da se narava v vino ogrejeti. Najstarejše čistilo, znanost je iz rimskega časa, je jajčni beljak. Čiščenje z njim je zelo enostavno in zanesljivo, da ni potreben niti predposkus čiščenja v malem. Jajčni beljak omoli okus trdnih, grenkastih in kosmatih rdečih vin, da postanejo prijetno pitna in dober žametast okus.

(Nadaljevanje prihodnjic)
Dr. JULIJ NEMANIC

NOVO O ZAKUPU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

LJUBLJANA - Začel je veljati novi zakon o kmetijskih zemljiščih, ki na novo ureja tudi zakup kmetijskih zemljišč. Med najpomembnejšimi novostmi je določena najkrajša možna zakupna doba, ki znača za trajne nasade, to je sadovnjake, vinsko in hmeljišča, 25 let, za hitrorastoče listavce 15 in za

vsa druga kmetijska zemljišča 10 let. Izjemoma je lahko zakupna doba tudi krajsa, če gre za vloženo denacionalizacijsko zahtevo ipd. Zakon tudi določa, da mora zakupna pogodbu poleg zemljiških podatkov vsebovati tudi višino zakupnine, dobo in nimen zakupa ter določbo o tem, ali se zakupna pravica podede ali ne. Če zakupna doba ni določena v znesku, je nična, pa četudi je sklenjena v pisni obliki, kar je tudi ena od zahtev zakona.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Mesna sekanica za večkrat

Prehranjevanje se vse bolj usmerja v čim manjšo porabo časa v gospodinjstvu. V trgovinah je v ta namen na voljo hrana, ki je že mehansko obdelana, to je razrezana na primerne kose, začinjena in vakuumsko pakirana. Posobnost tako pripravljene hrane je, da ni zamrzljena, ampak le ohlajena in pakirana s pomočjo posebne tehnike.

Vakuumsko pakiranje se vse bolj uveljavlja tudi v domaćem gospodinjstvu. Čeprav so nove metode enostavne in zelo dobro ohranajo hranično vrednost živilu, še vedno prevladuje zamrzovanje živil. V zimskem času se največ predela in zamrzne mesa. Gospodinja si lahko prihrani čas, če pripravi mesno osnovno za več jedi hratori.

Za pripravo SESEKLJANIH ZREŽKOV V SMETANOVIM OMAKIOM potrebujemo 500 g mesnega testa, 2 žlice olja, 1/4 l kisice smetane, 2 žlice limoninega soka in sol. Iz mesnega testa oblikujemo štiri ploske zrezke in jih 10 minut pečemo na vročem olju. Iz smetane, limone in soli pripravimo omako. V posodo za zamrzovanje živil položimo ohlajene zrezke, preljemo s smetano omako, dobro pokrijemo s pokrovom in zamrzemo. Rok trajanja jedi je 2 meseca.

DOLENJSKI LIST 9

KLETARSKI TEČAJ - 24 vinogradnikov Društva vinogradnikov Sevnica-Boštanj bo v petek z izpolnjevanjem testov preverilo, koliko znanja so pridobili med 42-urnim tečaju o kletarjenju. Vinogradnikom so predaval ugledni strokovnjaki: dr. Julij Nemanic, dr. Mojmir Wondra, mag. Tatjana Košmelj, inž. Katarina Merlin, inž. Jože Maljevič, Mitja Sartori, o urejenosti kleti in vinske posode ter o ocenjevanju vin pa je pretekli petek zanimivo spregovoril še inž. Darko Marjetič (na posnetku), ki je ob degustaciji vin povedal vinogradnikom kopico koristnih napotkov.

(Foto: P. Perc)

"IKONE - SVETE PODOBE NA LESU"

NOVO MESTO - To je naslov razstave ikonopisca Mihaela Jozafata Hardija, grkokatoliškega župnika iz Metlike, ki jo Knjižnica frančiškanskega samostana Novo mesto pripravlja za soboto, 18. januarja, ob 18. uri. Gost razstave bo Gorazd Kocjančič, ki bo razstavo tudi odpril, pri vzhodni liturgiji - maši pa bi prepeval moški zbor sv. Cirila in Metoda iz Zagreba.

JOŽE SLAK RAZSTAVLJA V EQURNI

LJUBLJANA - V ljubljanski galeriji Equrna razstavlja dolenski akademski slikar Jože Slak. Razstava njegovih slik je zanimiva, saj gre za slike, katerih ključni likovni element je "luknja" kot zareza, praznina, notranji prostor in podobno, in zato, ker je v njegovih delih zaslediti tako zahodnoevropsko tradicijo kot Daljni vzhod. Lev Menaše je Slaka označil za slikarja, "ki je svoje slikarstvo razvil do stopnje, na kateri se suvereno poigrava z vsemi registri likovne umetnosti".

• Jezik je mati, ne služkinja misli. (Kraus)

• Umetnost je verodostojna laž. (Petan)

"Mularija" s Shakespearom

V okviru ZKO Novo mesto letos prvič deluje Gledališka delavnica "Mularija" - Režiser Sašo Đukić

NOVO MESTO - Veselje do igranja so zadnjih pet let mladi dolenski osnovnošolci lahko uresničevali v gledališki igralnici "Poprčki", ki jo vodi Staša Vovk. Lani so navdušili s predstavo Cesarjeva nova oblačila, za sezono 1996/97 pa že pripravljajo novo igro. Toda ker gre v tej skupini predvsem za otroke, obstaja od letos možnost, da se tudi starejši osnovnošolci preizkusijo v gledališki igri. V okviru ZKO Novo mesto tako poleg igralnice deluje še Gledališka delavnica "Mularija", ki za letošnjo sezono že pripravlja predstavo Williama Shakespeara Sen kresne noči, ki jo je za mladino priredil Charles Vildrac.

Vodja 12-članske igralske skupine mladih osnovnošolcev - v glavnem 7. in 8. razred - ki prihajajo iz OŠ Center, OŠ Šmihel, ena igralka je iz Srednje kmetijske šole Grm, je slavist Sašo Đukić iz Straže, ki je to nalogu prevzel iz čistega veselja. Tovrstno delo mu sicer niti te. Poleg tega, da ga večina pozna kot pisca, igralca ter režiserja domačega filma Spomi mame Manke in glasbenika, pa že pet let vodi tudi otroške gledališke skupine po raznih osnovnih šolah. "Mularijo" tako predstavljajo mladi iz osnovnošolskih dramskih krožkov ter iz gledališke igralnice "Poprčki". Že od lanskega de-

cembra pridno pripravljajo Shakespearovo predstavo in sedaj imajo enkrat tedensko pralne vaje v prostorju KC Janeza Trdine. "Sledilo bo učenje teksta z gibanjem, kar pomeni, da se bomo čez kakšen mesec z vajami preselili na oder v Dom kulture. Igro bomo skušali praviti do aprila, vsekakor pa pred koncem šolskega leta, saj jo bomo predstavili novomeškim osnovnim šolam, z njo pa bi radi gostovali tudi kje drugje, če bo seveda mogoče," je povedal mladi režiser.

Za sceno in kostume mladim ni treba skrbeti, saj bo to delo oblikovalke in scenografske Tatjane Grabrijan iz ZKO Novo mesto, specializirane predvsem za lutke.

Mladi igralci, med katerimi nekateri v otroških predstavah nastopajo že tudi osem let, večina pa tri ali štiri leta, so povedali, da z veseljem na ta način preizvajajo prosti čas in da jim to veliko pomeni. Zato je prav in pohvalno, da imajo možnost igranja še naprej, odgovorni v novomeški občini pa jima morajo seveda zagotoviti ustrezno, tudi materialno, podporo. Morda ravno ti mladi predstavljajo ponovno rojstvo novomeškega amaterskega gledališča, ki v dolenski metropoli žal ne deluje že dobrih 15 let.

L. MURN

MLADI IGRALCI IZBRALI IME "MULARIJA" - Na pralne vaje tokrat niso prišli vsi nastopajoči: Alja, Urška, Tanja, Brina, Blaž, Matevž, Marjan, Zoran, Ana, Valerija, Vivijana, Ada in prisotni so dejali, da za kazeno ne bodo v časopisu. Zadaj na desni je še Sašo Đukić. (Foto: L. M.)

Rekorden obisk v Muzeju Kočevje

Obiskovalcev Muzeja Kočevje je iz leta v leto več - Lani so jih našteli preko 10.000

KOČEVJE - V zadnjih desetih letih je število obiskovalcev Muzeja Kočevje naglo naraščalo. Od leta 1986, ko je muzej obiskalo manj kot 700 ljudi, se je njihovo število lani povzpelo na preko 10.000. Z obsežnim in zanimivim izborom razstav pa velikega števila svojih obiskovalcev tudi letos ne nameravajo razočarati.

Rekordnemu lanskemu obisku je v dobrši meri botrovala po vsej Sloveniji izredno odnevna razstava "Peter Kozler in prvi zemljovid slovenskega ozemlja", vendar so tudi ostale štiri razstave, ki so

jih pripravili lani, kljub temu da sta v muzeju le dva zaposlena in bi potrebovali še etnologa, privabilo veliko število obiskovalcev. Po razstavi risb Petre Kocjančič, "Kočevska: izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev" in stalni predstaviti razstave risb Božidarja Jakca je prvič v prenovljenih prostorih kočevskega muzeja doživel rekorden obisk že na sami otvoritvi tudi razstava "100 let vodarine in elektrarne mesta Kočevje", ki je v muzeju na ogled še ta mesec.

Kot obogatitev razstav so v sklopu pedagoške dejavnosti muzeja, katere namen je mladim prizgoditi spoznanje, da muzeji niso hladne in nezanimive ustanove, lani opravili 47 učnih ur, organizirali 11 muzejskih delavnic in izpeljali počitniški program. S to obliko zadnjih nekaj let že učenega sodelovanja s šolami in vrteci bodo nadaljevali tudi letos, pri čemer pa si bodo prizadevali k sodelovanju pritegniti tudi učence višjih razredov osnovnih šol. Za te kačor tudi za najmlajše in vse ostale obiskovalce muzeja bo zanimiva že prva letošnja razstava, ki jo pripravljajo za prihodnji mesec. To bo gostujoča razstava Dolenskega muzeja "Stripi Mikija Musta", sledile pa ji bodo gostujoče razstave Belokranjskega muzeja iz

M. LESKOVŠEK-SVETE

PRIREDITVE V KULTURNEM DOMU

KRŠKO - V Kulturnem domu Krško bo v soboto, 18. januarja, ob 19.30. na sporednu komedijo Raya Cooneya-Marjana Bevka Denar z neba. Gostuje KD Španski borci iz Ljubljane. Generalni sponzor predstave, ki je za modri - večerni abonma in za izven, je Mecator d.d. PC Preskrba Krško. V torek, 21. januarja, ob 17. uri bo v kulturnem domu gostovalo Lutkovno gledališče Ljubljana z Zgodbo o Ferdinandu. Predstava je za rumeni - sončkov abonma in za izven. V soboto, 25. t.m., ob 18. uri bo v KDK praznik vina Sremič '97, na katerem bodo podelili priznanja in diplome.

Ljubiteljsko kulturo čakajo spremembe

Do konca leta bo verjetno organiziran Sklad za ljubiteljsko kulturo RS, do takrat pa bo tudi ZKO Novo mesto še naprej kar najbolje skrbela za delovanje svojih društev

NOVO MESTO - "Število kulturnih društev, vključenih v ZKO Novo mesto se je v zadnjih dveh letih povečalo. To je v času, ko jim naša zvezna za zagotavlja več finančnih sredstev, nedvomno razveseljivo, saj nam pove, da ljudje čutijo vse večjo potrebo po osebnem kulturnem izražanju, ustvarjanju in poustvarjanju in da imajo društva in samostojne skupine našo zvezzo za svojo organizacijo, v okviru katere najdejo potrebo pomoč in oporo za svoje delo in razvijanje dejavnosti," je povedala tajnica Zveze Staša Vovk. V okviru ZKO Novo mesto sedaj deluje 27 kulturnih društev in samostojnih skupin iz novomeške in šentjernejske občine, razvito pa je tudi sodelovanje z Občino Škocjan.

Ministrstvo za kulturo RS je lani uveljavilo zakon o ustanovitvi Sklada za ljubiteljsko kulturo RS, ki naj bi letos začivel, začasno pa je prevzelo tudi financiranje celotne mreže strokovnih služb. Po ustanovitvi sklada se bodo občinske ZKO in ZKOS vrnil k svojemu izvirnemu poslanstvu in verjetno ne bodo več potrebovale poklicnih strokovnih delavcev, ampak le izvoljena vodstva volonterjev. Zaradi programskega interesov bodo prostovoljno organizirana kulturna društva in njihove zvezle dobri sodelovali z novoustanovljenim skladom, vpliv nanj pa si bodo skušali zagotoviti z ustrezno zastopanostjo v upravnem odboru sklada in v svetih njegovih območnih izpostav. Območna enota sklada bo imela sedež v Novem mestu.

Staša Vovk je povedala, da bo do takrat ZKO Novo mesto društvo pomagala po svojih močeh: strokovno, organizacijsko, svetovalno, in če bo mogoče, tudi finančno. Na decembarskem posvetu z vsemi kulturnimi društvami so sklenili, da morajo v prvi polovici letosnjega leta vse društva uskladiti statute z zakonom o društih (občni zbori), v drugi polovici pa bodo pripravili nov statut in pogodbe o vključitvi v ZKO Novo mesto. Konferanca bo volilna, saj poteka 4-letno mandatno obdobje.

iz škocjanske občine. Kot vedno so tudi na decembarskem posvetu kulturna društva predstavila svoje delo in razkrila načrte. Ta teden bo potekel rok prijav za razpis za odličja in priznanja zvezne, ki jih bodo najzaslužnejšim podelili februarja.

Letošnje leto bo tekmovljeno. Marca se bo na mednarodnem tekmovanju v Italiji v 1. kategoriji pomeril Pihalni orkester Krka zdravilišča iz Straže, aprila pa bo novomeški mešani pevski zbor

Pomlad sodeloval na tradicionalnem državnem tekmovanju pevskih zborov v Mariboru. Naša pesem "Gre torej za dve društvi, ki po kvaliteti izstopata, takšni pa so tudi nekateri posamezniki, na primer plesalci, ki so izšli iz Terpsiore, sedaj pa nastopajo v najboljših ljubljanskih ansamblih," je zadovoljna Vovkova, ki ji od oktobra lani pri delu pomaga Klavdija Kotar.

V času bližajočih se zimskih počitnic bo ZKO Novo mesto poskrbel, da bodo mladi lahko koristno in prijetno preživljali prosti čas. Delovala bo plesna, grafična delavnica, batik (okrasenje tkanin ali usnja z voskom), gledališka igralnica, ki bo name-

Staša Vovk

njeni predvsem mlajšim od 3. do 5. razreda, in gledališka delavnica za srednješolce, ki jo bodo pravili skupaj s sodelovanjem ŠKUC-a iz Ljubljane.

L. MURN

Gimnaziji preobremenjeni

Da je tako že sedaj, je pokazala anketa komisije za prenovo gimnazij - Izobraževanje le dograjevati

LJUBLJANA - Predvsem v šolstu, kjer novosti ne veljajo kratki čas (vsaj tako naj bi bilo), je važno, da se pred uvajanjem sprememb ugotovi, v katero smer so potrebne. In ker spremembe v šolstvu čakajo tudi slovenske gimnazije, je področna komisija za prenovo gimnazij povprašala naše gimnazijске učitelje in ravnatelje o obsegu učnih vsebin. Od 40 slovenskih gimnazij se jih je na anketu odzvalo 33, kar je 82 odstotkov, splošna ugotovitev pa je, da je že sedanji obseg programa preobsežen, gimnazijci pa preobremenjeni.

Najrazveseljevša ugotovitev je, da je ponovna uvedba gimnazij pred šestimi leti prinesla predvsem večjo odgovornost, boljši pouk in višjo storilnost tako učiteljev kot učencev. Pozitivno (65 odstotkov) je bil ocenjen vpliv obveznih izbirnih vsebin, kar 83 odstotkov učiteljskih predmetnih aktivov pa je predvsem maturitetne predmete označilo za tiste, ki so glede na cilje preobsežni - najbolj naravoslovne in družboslovne vsebine. 83 odstotkov jih je menilo, da je premalo umetnostnih predmetov (vendar izkustvenih in ne podatkovnih), 72 odstotkov, da je premalo vzgojnih, 56 odstotkov, da je premalo vsebin, ki bi spodbujale samostojno ali skupinsko kreativno delo, itn. Zanimivo in obenem nerazumljivo je, da kar 64 odstotkov vprašanih meni, da je skupni obseg gimnazijskega programa preobsežen, obenem pa bi vsi učitelji za svoje predmete (razen kemije) radi več ur - v povprečju imajo 90 ur premalo, in če bi njihovi prošni kdo ugolidil, bi imeli dijaki v štirih letih še 1260 ur pouka več. Kako so torej obremenjeni še novomeški gimnazijci, ki letos pouk obiskujejo v drugi šoli, v popoldanskih in večernih urah, možno pa je, da se bodo takšni pogoji šolanja zavlekli tudi v novo šolsko leto. Do sedaj je bila Gimnazija Novo mesto med najboljšimi v Sloveniji, vprašanje pa je, kako in v kolikšni meri jih bodo upoštevali.

To je nekaj najpomembnejših pričakovanih gimnazijskih ravnateljev in učiteljev od prenoviteljev gimnazij, vprašanje pa je, kako in v kolikšni meri jih bodo upoštevali.

L. M.

Jubilantka izdala zbornik

"Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto 1946-1996"

NOVO MESTO - Večina ustanov ob svojem velikem jubileju poskrbi za izdajo zbornika in v njem prikaže potek delovanja v določenem obdobju. Tudi novomeška knjižnica je lani decembra ob 50. rojstnem dnevu izdala zbornik z naslovom "Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto 1946-1996".

20 strani obsegajoči zbornik se prične z uvodnim nagovorom župana Mestne občine Novo mesto Francijem Koncilijo - občina je tudi omogočila izdajo - nadaljuje pa z gorovom v.d. ravnateljice knjižnice Andreje Pleničar, ki ga je imela oktobra lani ob polaganju temeljnega kamna za izgradnjo prizidka in adaptacijo obstoječih prostorov, ko se je vendarle začela reševati prostorska utesnjenočnost knjižnice. Pomemben prispevek predstavlja ponatis teksta prvega upravnika knjižnice Boga Komelja, na katerega je imel leta 1965 na posvetovanju Društva bibliotekarjev Slovenije v Novem mestu. Na ta način so pokazali zavedanje tradicije javnega knjižničarstva pri nas in tudi zahvalo Komelju.

Nadaljnje tekste, ki so bolj potrudniki, so v glavnem prispevali predstojniki oddelkov novomeške

knjižnice. Tako je Slavka Kristan predstavila delo Oddelka za mladino, Mojca Pelko Oddelek za odrasle, Andreja Vugrinec študijski oddelek, Mojca Andoljšek potujočo knjižnico. Posebno zbirko Boga Komelja je v zborniku opisal Tone Pogačnik, ki je pripravil še tekst z naslovom Posamezni dragoceni primerki neknjižnega gradiva iz obsežne posebne zbirke Boga Komelja. Nataša Petrov je pripravila kar nekaj zanimivih prispevkov o pionirjih knjižničarstva: pogovor z Ružo Fuis, Nelly Koština, Nado Serajnik. Svoje spomine na še enega tistih, ki so postavili temelje knjižničarstva na Dolenjskem, je opisal tudi Janez Kolenc, ki tako predstavlja Milana Dodiča. O problemih delovanja knjižnične mreže, o delu mreže v krajevnih knjižnicah v Škocjanu in Šentjerneju in načinu na delovanju teh dveh knjižnic (pogovor z bibliotekarko Miro Grahek) in o sodelovanju med novomeško in karloško knjižnico je pisala Jadranka Matič-Zupančič. Zbornik, ki ga bogatijo številne fotografije, zaključujejo statistični podatki o Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto za leto 1995, ki sta jih pripravili Andreja Pleničar in Alenka Kraus.

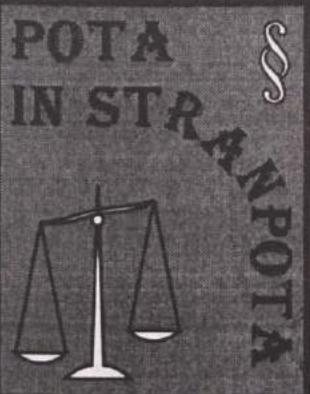
L. M.

V LUNI NEW YORK 1996

NOVO MESTO - V četrtek, 16. januarja, bo v galeriji Luna otvoriti prve letošnje razstave. Gre za razstavo popotnih fotografij z naslovom New York 1996 novomeških avtorjev Matjaža Mehleta, Fikreta Džeparja in Marka Zajca. Nastale so lanskega septembra v "velikem jabolku", kjer so na povabilo Krke, tovarne zdravil, predstavili razglednice Novega mesta avtorja Matjaža Mehleta. Fotografije bodo na ogled predvema en mesec.

"DENAR Z NEBA"

KRŠKO - Kulturni dom Krško vabi v soboto, 18. januarja, ob 19.30 na novo predstavo za modri - večerni abonma in izven. Igralci KD Šp

dežurni poročalo

OB RADIO - 23-letni J. D. s Senovega je v noči na četrtek, 9. januarja, parkiral svojo zastavo 101 na Senovem. To je izkoristil neznanec, vломil v vozilo in odnesel avtoradio znamke Pioneer in dodatno zavoro luč. Lastnika je oškodoval za 60 tisočakov.

POSLUŠAL BO GLASBO - Neznanec in Brežicah pa se je po avtoradio napotil kar trgovino Music box v Brežicah. Vanjo je vломil pretekli vikend in trgovino oškodoval za 74 tisočakov.

TOVORNJAK PRIVABIL TATIČA - V noči na 12. januarje je neznanec s tovornjaka, ki je bil odklenjen in parkiran pri zgradbi Mlekar KZ Trebnje, demontriral in ukradel avtoradio Philips, števec za spremeljanje porabe goriva in plastično novotvorno smrečico, ki je bila pritrjena z vakuumskim nastavkom. Neznanec je lastnika S. P. iz Trebnjega oškodoval za 90 tisočakov.

ILEGALCI NA POHODU - V torek, 7. januarja, ob 16.45 so iz Hrvaške preko mostu v Slovenski vasi na ilegalen način vstopili Hrvati in trije državljanji Makedonije. V Bregansko selo jih je pripeljal prijatelj iz Zagreba, od tam so sli peš, prijatelj pa se je z avtom zapeljal čez mejni prehod, kjer je nameraval počakati svoje potnike. Policisti so ilegalce izsledili v Jesenicah na Dolenjskem.

NA DELO V LJUBLJANO - Prejšnji torek so policisti na magistrali cesti Čatež - Grmovje kontrolirali tri državljanje Bolgarije. Ti so povedali, da jih je prijatelj z vozilom pripeljal do mejnega prehoda Bregana, od koder so se počapili do betonskega mostu, prestopili državno mejo in nadaljevali pot proti Ljubljani, kjer bi si poiskali službo. Ilegalci so vrnili na Hrvaško.

Več skrbi Romom, prometu in meji

S prvega sestanka vodstva UNZ Novo mesto in županov občin - Slednji delo policije in sodelovanje z lokalno skupnostjo ocenili kot dobro, čeprav oboji dostikrat nemočni

SENTJERNE - "Namena, da ohranimo nivo varnosti naših občanov, nam je v lanskem letu uspela. Žal tega ne moremo trditi za prometno varnost, saj se je število smrtnih žrtev povečalo kar za 60 odstotkov, največ na račun magistrake M1," je dejal načelnik UNZ Novo mesto Franci Povše na sestanku vodstva uprave z župani oziroma predstavniki občin Semič, Metlika, Črnomelj, Škocjan, Novo mesto in Šentjernej.

Stanje na področju kriminalitete se od časov po osamosvojitvi, ko je zelo narasla, umirja, letno število 1.300 kaznih dejanj pa je po besedah Francija Povšeta v mejah normale. Pri tem velja omeniti kar 80-odstotno raziskovanost kaznih dejanj, ki UNZ Novo mesto uvršča v sam državni vrh, medtem ko se stanje na nivoju pravosodja spremeni. Prav zaradi tega bi bilo pri nas marsikaj drugače, če bi bili kršitelji pravčasno in učinkovito kaznovani. Na to policisti ne morejo vplivati, pri svojem delu pa jih omejujejo tudi zakonske določbe. Prav zaradi teh omejitev so policisti deležni marsikater kritike, češ da so neučinkoviti.

Manj obetajoče je dejstvo, da naračajo kazniva dejanja z elementi nasilja. Tako je bilo lani na primer kar 8 umorov in 12 ropov, vsi pa so raziskani. Narača tudi mladoletniška kriminaliteta, zadnjih sedem let pa se starostna sestava storilcev znižuje. Na UNZ

Novo mesto pripravljajo aktivnosti, s katerimi bi takšna dejanja zajezili, seveda pa bo pri tem potrebno k sodelovanju pritegniti tudi druge institucije. Če je bilo lani odkritih 19 kaznih dejanj v zvezi z mamilami, letno prej le 5, je v upadu kriminalitete povezana z orožjem, našega dela Slovenije pa ni dosegla organizirana tativna avtomobilov. Ukradenih je bilo sicer 22 vozil, a je bilo kar 20 odkritih, storilci pa so na ta teren posegli tudi iz Krškega. Lani je bilo za 15 odstotkov več kršitev javnega reda in miru, pri kršiteljih pa je pogosteje prisoten alkohol. Kršitev se iz javnih mest selijo v hiše.

Klub upadu prometnih nesreč za 1 odstotek je bila smrtna bilanca kar za 12 oseb večja kot leta 1995, ko je na cestah umrlo 20 udeležencev v prometu. Vendar se je skoraj za tretjino zmanjšalo število hudo in lažje poškodovanih. Policisti bodo še naprej po-

VODSTVO UNZ NOVO MESTO Z ŽUPANI - V sredo, 8. januarja, so se v Šentjerneju prvič sestali vodilni iz UNZ Novo mesto in predstavniki občin. Takšno srečanje naj ne bi bilo zadnje. (Foto: T. G.)

O mladoletnicah še nobenega sledu

Govori se, da naj bi šli v Pariz ali na Češko - Katjina mama se boji, da je dekleti kdo ugrabil, saj je čudno, da se po mesecu dni še nista javili - Tudi mednarodna tiralica

BREŽICE, TREBNJE - V sedanjem času, ko si zaradi tempa življenja in številnih obveznosti le s težavo utrgamo trenutek časa zase, še težje pa za bližnjega, morda še najbolj trpijo mladi. Številni zaradi težav v šoli, morda nesrečne ljubezni, neuresničenih želja, družinskih prepirov in še česa preživljajo prave pretrese, ki jih le težko zaupajo komu od bližnjih. Je kateri od teh razlogov vplival na 16-letnici (opisa obeh smo objavili v prejšnji številki), da sta pred mesecem dni brez sledu odšli od doma? To lahko le ugibamo.

16-letni Lidija Pajek iz Bistrica pri Trebnjem in Katarina Lukek, ki so jo klicali Katja, iz Brežic sta z odhodom domače zelo prizadeli. Katjina mama Silva ne more razumeti, zakaj se je hči odločila za tak korak. "Mislim, da sta dekleti v tujini. Gotovo bi se javili, a morda sta v tujini kje zaprti. Sami verjetno nista šli čez mejo. Morda je bil vmes k poseznik, ki jima je obljudil delo, pa sta morda nasedli. Gotovo je imel določene namene," je ugibala gospa Silva.

Katja je dan prej dvignila štipendijo, iz hraničnika vzela 300 mark in potni list. "Še prejšnji dan sva se povsem normalno pogovarjali, na postelji je igrala neko igrico. Pogovarjali sva se o rojstnem dnevu sorodnika,

ona je vzela denar, potni list, vse fotografije, ki jih je imela, in očitno tudi nekaj oblek. Mama jo je že zjutraj videla in z njo spregovorila nekaj besed, vendar v njenem obnašanju ni zaznala nič nenavadnega. Lidija mama je pretresena in le ugiba lahko, kaj je vplivalo na dejanje njenega dekleta, ki je bilo bolj vase zaprto. Morda kakšna narobe izrečena beseda v družini, simpatija ali morda šola, čeprav s slednjo ni imela težav, čeprav je eno leto hodila na šivilsko v Ljubljano, vendar se je zaradi težav pri praksi na lastno željo prepisala na goštinisko.

Katjo in Lidijo, za kateri je bilo slišati, da so ju zadnji mesec videli v Novem mestu, išče naša policija, sedaj pa preko Interpolu tudi tuja. Njuni mami ne moreta razumeti, da je policija mednarodno tiralico izdala šele mesec dni po izginotju, domači in prijatelji oba pa upajo le, da se dekleti vrne na domov. Živi. T. GAZVODA

Lidija Pajek

Katja Lukek

zorni predvsem na kršitve, ki vplivajo na varnost udeležencev v prometu, poskušajo pa tudi zmanjšati ustavljanja "na pamet".

Predstavniki občin so poudarili predvsem željo po čim večjem delovanju policistov na področju prometne varnosti, varstvu okolja, na meji in pri romski problematiki. Prav zaradi Romov, ki so že velikokrat poskrbeli za huda kazniva dejanja, je bilo izražena želja po skupnem nastopu do države, saj je romska problematika državni problem, čeprav so Romi le v 13 občinah. "In gotovo bi se težave z njimi prej rešile, če bi bili Romi tudi v Ljubljani," je menil eden od razpravljalcev.

Tako je njihov cilj, da bi kaznovili 70 odstotkov ustavljenih.

T. G.

KRČAN POMAGAL ČEZ MEJO

KRŠKO - 32-letni K. S. iz Krškega je osumljen, da je med 13. in 23. decembrom ilegalno sprovedel v Slovenijo iz Hrvaške dve državljanke Bolgarije, ki sta bili pred tem zavrnjeni na mejnih prehodih Obrežje in Dobova. Prav zato jima je hotel pomagati Krčan, ki ju je nameraval tudi prijaviti za bivanje v Sloveniji.

POŠKODOVAL PRI ŽAGANJU DRV

DRAGATUŠ - V pondeljek, 6. januarja, se je pri žaganju državno poškodoval 40-letni Branko Filip iz Zapudja, ki je pri prijatelju v Brezniku pri Dagatušu žagal drva. Nekaj minut čez 13. uro je s traktorskim cepilnikom kalal poleno na polovico, nato pa ga je hotel razklati še na četrtnino, pri tem pa ga je cepilnik zagrabil za levi del bunde in jo navjal. Kljub temu da je prijatelj takoj izklopal kardan, se je Branko Filip hudo poškodoval, saj ima odprt zlom leve nadlahtnice in poškodbe reber.

ZAHVALA POLICIJI

Konec lanskega leta so mi iz avtomobila ukradli avtoradio kar precejše vrednosti. To se mi ni zgodilo prvič, zato sem krajo sicer prijavil na policijsko postajo, vendar brez velikega upanja, saj zaradi vremenskih in drugih vzrokov ni bilo mogoče posneti prstnih odtisov. Toliko lepše je bilo presenečenje že čez nekaj dni, ko mi je policija vrnila avtoradio (g. Janez Polak). Čeprav je narava dela policiostov včasih neprijetna za nas, ljudje vse preradi pozabljamo, da dostikrat naredi tudi kaj zelo zaželenega. Zato se jim na tem mestu zahvaljujem.

TOMAŽ SKRBINŠEK
Črnomelj

SPOŠTOVANI NAROČNIKI

V tednu, ki je za nami, ste vsi s plačano naročino za lani in vsi, ki ste postalni naši naročniki decembra in januarja, prejeli obljudljeni stenski koledar z dolenjskimi gradovi. Če se je vseeno kje "zalomilo" in koledarja niste prejeli, nam sporočite – poslali vam ga bomo po pošti.

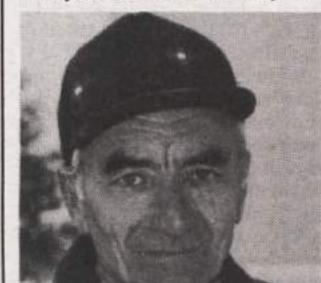
OB KONCU TEDNA POOSTRENA KONTROLA

NOVO MESTO - Na območju novomeške uprave za notranje zadeve bo v soboto, 18. januarja, med 20. in 3. uro potekala poostrena kontrola prometa s poudarkom na psihofizičnem stanju voznikov, zlasti vožnje pod vplivom alkohola, uporabe pasu, hitrosti pa tudi drugih hujših kršitev cestnopravnih predpisov.

Je policija učinkovita?

Statistika policije, ki govori med drugim o zaseženem orožju, mamilih, raziskanih kaznivih dejanjih, številu kaznovanih krišteljev cestnopravnih predpisov in podobnem, razkrije tudi uspešnost policije, vendar si jo lahko vsak razlagata po svoje. Nekateri so namreč prepričani, da policija izpolnjuje svoje poslanstvo, drugi pa ne.

VALENTIN KODRIČ, upokojenec iz Podbočja: "Policisti so sicer dovolj učinkoviti, a včasih še premalo. Stožji bi morali biti na cesti, saj se mimo nas podi veliko voznikov, ki ogrožajo varnost v prometu. Tiste, ki se ukvarjajo z orožjem, bi morali čim bolj kaz-

MARJAN PAPEŽ, diplomirani inženir kmetijstva, iz Zgornjih Vodal pri Tržiču: "Glede na to, da je Dolenjska vinorodna dežela, pri razmišljaju o uspešnosti policije najbolj izstopa njihova vloga v prometu. Dostikrat imam namreč občutek, predvsem pozimi, da policiostov ni tam, kjer bi bili potreben, na primer v snegu in dežju, medtem ko so bolj aktivni takrat, ko se Dolenjci vračamo iz vinogradov, kjer si privoščimo težko pridelani kožarček vina. Takrat nas vsak promil čez dovoljno mero krepko udari po žepu, ne glede na to, ali ogrožamo promet. Potrebno bi bilo torej tudi nekaj tolerance."

TOMAŽ KOČMAN, uslužbenec iz Grosuplja: "Mislim, da bi moral policija več pozornosti posvečati kriminalu, predvsem orožju in mamilom. V prometu je slovenska policija že dosegla napredek in je učinkovita, vendar bi bilo prav, da bi še bolj kaznovala kršitelje, predvsem tiste, ki vložijo pod vplivom alkohola. Gotovo je pri nas tudi kar precej droge, čeprav ni veliko odkrite, vse več pa je tudi orožja. Glede na naraščajočo brezposelnost in druge socialne probleme je priča-

pravilne in dovolj stroge kazni. Pri zatiranju kriminalitev in drugih kršitev igra pomembno vlogo tudi sodstvo, vendar pa so tudi sodniki pri svojem delu omejeni. Tako bi bila za učinkovito vodenje države in zagotavljanje varnosti državljanov potrebna korenita sprememba. Policiosti bi lahko bolj kaznovali prometne kršitve."

T. G.

kovati, da bo tega pri nas še več. Prav zato bi bila lahko policija bolj učinkovita."

T. G.

po dolenjski deželi

* V noči na nedeljo je bil v Mokronogu na delu vložilcev, očitno tudi strateni kadič, pa še lačen povrh. Najprej se je lotil skladniča prodajalne Dolenjka v Mokronogu, od koder je odnesel kar 1.500 zavitkov najrazličnejših cigaret in trgovino oškodoval za 270 tisočakov. Poskušal je vložiti tudi v trgovino, a očitno za ključavnico ni bil dovolj spreten, se je pa zato lotil še okrepčevalnice Podlipa, ki je poleg trgovine. Tam je bila bera bolj skromna. Iz blagajne je odnesel dva tisočaka, za popotnico pa še 6 škatlic cigaret Marlboro. Da je bil na delu res neveč tatič, je še enkrat potrdil na vrati Mesarije Bizjak, a mu jih ni uspelo odpri. Bo moral pojesti še kaj mesa, seveda pa ne nakradenega!

* Tudi 20-letni Sevnican L. A. ni najbolj spreten pri svojem početju. V soboto se je namreč peljal z avtom, čeprav svojih sposobnosti še ni dokazal pred izpitno komisijo. Da njegova vožnja ni najboljša, so opazili tudi policiisti in odkrili še en vzrok za nevarno vožnjo: napihal je namreč kar 1,76 promil.

* Da se možni v modrem ne gre šaliti, je spoznal še pri drugem srečanju z njimi, ko so ga odpeljali na treznenje. * 17-letni R. Z. iz Kočevja je hotel izkoristiti otopenje in je skočil v mrzlo reko. Menda si je hotel vzeti življenne, njegovo početje pa je opazil 23-letni policiest Dalibor D., ki je nesobično in pogumno skočil za njim in mu preprečil črno namero. Mladenci so kasneje pomagali v zdravstvenem domu in bolnišnici.

Državni rekord Simone Kozmus

Sijajen začetek sezone Brežičanov

BREŽICE - Brežički atleti oziroma skupina metalcev, ki vadi pri državnem rekorderju v metu kladiva Vladimirju Kevu, so novo atletsko sezono začeli odlično. Na otvoritvenem metskem mitingu v madžarskem mestu Sombathely je Simona Kozmus že na prvem svojem letošnjem nastopu postavila članski državni rekord v metu kladiva. Svoje orodje je zalučala 47,54 m daleč ter s tem napovedala dober nastop tudi na letošnjem mladinskem evropskem prvenstvu v Ljubljani.

Izkazal se je tudi Primož Kozmus, ki je 7,25 kg težko kladivo vrgel 52,58 m daleč, pa tudi Verneš Mešič, ki je 5-kilogramsko orodje zalučal 58,70 m daleč. Najboljši brežički atleti, varovanci trenerjev prof. Poldeta Rovana in prof. Henrika Omerzuja, se ta čas pripravljajo v Budimpešti, ki je že tradicionalno mesto priprav Brežičanov.

SMUČARSKI TEKI ZA DŠI

NOVO MESTO - Novomeška agencija za šport bo jutri, 17. januarja, ob 15. uri na Otočcu pripravila tekmovanje v smučarskih tekih za delavske športne igre. Tekmovalci bodo tako med ženskami kot med moškimi razdeljeni v tri starostne kategorije. Prijavite se lahko po telefonu 322 267 ali 322 941 še danes dopoldne.

Slovenski potapljači začeli v Krki

Novomeški potapljači so pripravili tradicionalni novoletni potop v reko Krko - Gostje potapljači iz vse Slovenije - Največ pozornosti bodo posvetili varnosti in izobraževanju

NOVO MESTO - Slovenski potapljači so kljub snegu in mrzli vodi v soboto uspešno začeli novo sezono, kot je že v navadi, pa so to storili na tradicionalnem novoletnem potopu, ki ga je tudi letos v reki Krki na Loki v Novem mestu pripravljen novomeški klub za podvodne aktivnosti.

Ceprav so bile ceste še vedno zasnežene in pot na Dolensko ni bila ravno najbolj prijetna, se je pred domom športov danes dopoldne zbralo več kot 30 potapljačev iz skoraj vseh slovenskih klubov, skoraj polovica pa se jih je spustila v Krko, ki so ji namerili le 6,8 stopinje Celzija.

V klubu za podvodne aktivnosti Novo mesto stopajo v 24. leto svojega delovanja in imajo okoli 50 aktivnih članov. Lani so poleg novoletnega potopa že tretjič zapored pripravili ekološko akcijo "Krka izvir izliv", potapljaška tabora na Lošinju in Krku, tečaje za začetnike in za pridobivanje višjih kategorij ter enotdenško usposabljanje podvodne reševalne enote, ki se je zelo uspešno predstavila na vaji "Potres v Ljubljani", kjer so novomeški potapljači reševalci iz Ljubljane izvleki potopljeni avtomobil. Tudi letos imajo člani kluba za podvodne aktivnosti velike načrte, saj namerni-

ODPRTO PRVENSTVO TREBNJEGA

NOVO MESTO - V nedeljo ob 10. uri bo na kegljišču Vodnjak finale 14. odprtga prvenstva Trebnjega. V vodstvu je Bernarda Žvikarta (Slovenj Gradec) s 418, pred Mlačarjevo (Postojna) 400 in Vidmarjevo (Črnomelj) 385 podrtimi keglji. Trenutni vrstni red finalistov: Žvikart (418), Mlačar (400), Vidmar (385), Škedelj (380), Kacin (380), Hojan (374), Tratar (373), Ceglar (372), Garb (371), Repanšek (370), Barbo (368) in Ovan (366).

N. G.

vajo ponoviti vse lanske akcije, še poseben poudarek pa nameravajo dati izobraževanju takoj novih potapljačev kakor tudi stalnemu izpopolnjevanju starejših, že izkušenih članov. Prav znanju in ustrezni tehnični usposobljenosti svojih članov se lahko zahvalijo, da do sedaj nobeden od njih ni doživel hujše nesreče, ceprav so zadnje čase med slovenskimi potapljači vse pogosteje. Vodstvo kluba si močno prizadeva, da bi se novomeški potapljači tudi vnaprej varno potapljalii.

I. V.

LJUBITELJEM PLANIN

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto - sekacija Intel servis organizira za člane in ostale ljubitelje planin enodnevni planinski pohod na 643 metrov visoki Trstelj in na 812-metrski Korado. Pohod bo v soboto, 25. januarja, tura pa je vredna 15 točk. Za dodatne informacije in prijava poklicite do 22. januarja na telefone 323-724 (dopolnde), 26-811 (popoldne), 324-360 ali 22-182.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtek prijatelj

V LEDENOMRZLO KRKO - Slovenski potapljači so letošnjo podvodno sezono začeli s potopom v ledenukrzo Krko na Loki. S tem so že zeleni javnosti pokazati, da so dovolj dobro opravljeni in usposobljeni, da bi ob morebitnih nesrečah lahko posredovali tudi v najtežjih razmerah. Tradicionalni novoletni potop so tudi letos vzorno pripravili člani novomeškega kluba za podvodne aktivnosti. (Foto: I. V.)

Rokometni počitek ni koristil

Pomladanski del so naši rokometni slabo začeli - Oslabljena Lisca na Kodeljevem z mladimi - Prehud poraz za Akripol - Najbliže zmagi so bili Dobovčani v Velenju

Posavski in dolenski rokometni prvoligaši so drugi del sezone začeli slabše kot bi si želeli. Akripol, Krško, Lica in AFP Dobova so igrali v gosteh in vsi štirje tekme izgubili. Še najboljše zmage so bili Dobovčani v Velenju, najbolj bolje poraz pa so doživeli Trebanjci, ki so se v Slovenj Gradcu pomerili z drugouvrščenim Preventom.

Poraz v Slovenj Gradcu so Trebanjci sicer pričakovali, ceprav bi lahko glede na odlično formo pred novoletnim premorom pričakovali enakovrednejši boj. Na začetku srečanja sta se izkala oba vratarja, a Trebanjcem niti odlični Torlo ni mogel pomagati, da domačini ne bi povedli s 7:4 in 10:5. Trebanjci so v drugem polčasu sicer poskusili vse, da bi se domačinom približali. Deset minut pred koncem so se že približali na 3 zadetke, a so bili domači rokometni slabo začeli - Oslabljena Lisca na Kodeljevem z mladimi - Prehud poraz za Akripol - Najbliže zmagi so bili Dobovčani v Velenju

liko 3 točk. Še deset minut pred koncem so Krčani vodili z 19:18, a na koncu živčne tekme le niso zdržali pritiska domačinov. Rokometni sevniške Lisce preživljajo hude čase. Ostali so brez Tomaža Čatra in Tihomira Mitroviča, za nameček pa se jih je poškodoval še Milorad Blagojevič, tako da so odpotovali v Ljubljano brez pravega upanja na uspeh proti Pruljam 67. Trener Tone Medved se je tako izkušenim Kodeljevčanom postavil po robu z mladimi igralci, ki pa še niso pripravljeni nositi breme odločanja.

Če so bila lani srečanja med Velenjcami in Dobovčani derbiji vrha lestvice, so to letos obračuni precej bolj povprečnih moštov s sredine lestvice. Dobovčanom je sicer jeseni kazalo bolje kot Velenjčanom, ki so zamenjali tudi trenerja. Očitno se je nekdani trener Celjanov in reprezentance prof. Toni Tiselj kar dobro potrudil in Velenjcane za nadaljevanje prvenstva pripravil bolje, kot so bili pripravljeni v jeseni. Klub temu so imeli Dobovčani v zaključku tekme možnost vsaj za eno, če ne obe točki, a so zapravili protinapad, Mijačinovič pa je zgrešil sedemmetrovko.

I. V.

Posebna pozornost mladim

Ribniški rugbyjaši med najboljšimi

RIBNICA - Ceprav ribniški rugbyjski klub obstaja še eno leto, so ga Ribničani vzeli za svojega in tudi že uspešno tekmujejo. V času ligiških tekmovanj vadijo na igrišču Ugar, po končani sezoni pa se po dvakrat na teden zberejo v dvorani športnega centra. Prijetno so presestili na tekma v slovensko-hrvaški ligi za igralce do 14. leta, kjer so v konkurenči šestih ekip zasedli drugo mesto, v nadaljevanju pa si želijo še mesto više. V klubu stavijo predvsem na mlade, ki so igrali nekaj turnirjev v Italiji.

Tekmujejo tudi v slovenski ligi, kjer nabirajo izkušnje. Spomladi se bodo udeležili turnirja v Franciji, koliko zmorejo pa bodo pokazali na majskem turnirju v Ribnici. Najomenimo, da prizadeno vodstvo kluba s predsednikom Dušanom Jamnikom in tajnikom Danilom Divjakom na celu obnavlja prostore ob igrišču Ugar. Poleg slalimic in sanitarnih prostorov bo kmalu naredi tudi klubski prostor.

M. G.

PRVIČ V POSPEŠENEM ŠAHU

NOVO MESTO - Na prvem turnirju v pospešenem šahu šahovskih klubov Novo mesto in Triglav Krško je zmagal mednarodni mojster Duško Pavasovič, drugi je bil mojstrski kandidat Toni Kos, tretji pa mojstrski kandidat Igor Šitnik. Vsi trije so šahisti šahovskega kluba Triglav iz Krškega in so osvojili enako število točk (7,5), najbolje uvrščeni novomeški šahisti pa je bil mojstrski kandidat Jože Pucelj, ki je s 6,5 točko zasedel 4. mesto. Na turnirju so poleg Novomeščanov in Krčanov nastopili tudi šahisti iz Nove Gorice, leskovškega Martona, ljubljanske Iskre in ljubljanskega kluba dr. Milan Vidmar.

PORAZ Z NAJBOLJŠIMI

DOLENJSKE TOPLICE - V 12. krogu D košarkarske lige je moštvo Dolenjskih Toplic doma izgubilo proti prvojavščini in še neporaženi vrsti Ydrije Slabonice s 76:82 (41:43). Najboljši strelec med Topličani je bil Darko Klobočar z 31 točkami.

dati izobraževanju takoj novih potapljačev kakor tudi stalnemu izpopolnjevanju starejših, že izkušenih članov. Prav znanju in ustrezni tehnični usposobljenosti svojih članov se lahko zahvalijo, da do sedaj nobeden od njih ni doživel hujše nesreče, ceprav so zadnje čase med slovenskimi potapljači vse pogosteje. Vodstvo kluba si močno prizadeva, da bi se novomeški potapljači tudi vnaprej varno potapljalii.

I. V.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

A-1 liga, 13. krog - REPUBLIKA : INTERIER KRŠKO 99:79 (48:48); INTERIER KRŠKO : Sullivan 35, Jeklin 11, Bošnjak 11, Murovec 9, Krajcar 6, Avenšek 5, Kralj 2;

LESTVICA: 1. Smelt Olimpija 26... 6. Interier Krško 19 itd. V 14. krogu bo Interier Krško v soboto ob 20. uri igral doma s Smelom Olimpijo.

A-2 liga, 13. krog - KRKA : ISKRA LITUS 99:84 (56:37); KRKA: Bordelius 8, Samar 22, Stipaničev 4, S. Petrov 20, Smođi 24, Bajc 17, Lučev 1, Novina 3;

ZAGORJE : BREŽICE 98:81 (37:44); BREŽICE: Strgar 4, Antolovič 34, Rozman 22, Marčetič 12, Krošelj 9;

LESTVICA: 1. Loka kava 25, 2. Krka 22... 11. Brežice 16 itd. V 14. krogu bodo v petek Brežice igrale doma z Ježico, Krka pa v soboto v gosteh z Radovljico. Krka 2 itd.

1.B liga, 1. krog 2. dela - ŽUŽEMBERK : ČRNUČE 3:1 (9, 7, -8, 7); ŽUŽEMBERK : ŽIROVNICA 3:1 (6, -11, 6, 7); LESTVICA: 1. Žužemberk 4 itd.

Zenske, 1.A liga, 1. krog 2. dela - TPV NOVO MESTO : KEMIPLAS KOPER 3:2 (9, -6, 9, -7); 2. krog 2. dela - TPV NOVO MESTO : ŽOK SOBOTA 3:0 (1, 7, 10); LESTVICA: 1. Infond Branik 4, 2. TPV Novo mesto 4 itd.

Vešligaj 1.

ANDOR : KRŠKO 24:22 (12:11); KRŠKO: Čurak 5, Vrtovsek 2, Privšek 5, Urbanč 4, Iskra 3, Dragar 2, Kukavica 1

PRULE 67 : LISCA SEVNICA 28:21 (18:9); LISCA: Sečki 10, Simončič 3, Lazar 3, Lupš 2, Sirk 1, Teraš 1, Rantah 1.

LESVICA: 1. Pivovarna Laško 24... 3. Krško 15... 6. Akripol 12, 7. AFP Dobova 12... 10. Lisca 7 itd.

V 13. krogu bo Akripol igral doma z Andorjem, Liscu z Elektroprivodom Rudarjem, Krško s Prulami 67, AFP Dobova pa edina v gosteh in to s Slovanom.

ODOBJOKA

Moški, 1.A liga, 1. krog 2. dela, - KRKA : GRADIS MARIBOR 1:3 (-9, 11, -10, -7); 2. krog 2. dela - ŠOŠTANJ TOPOLŠICA : KRKA 2:3 (-14, 13, -13, 14, -11); LESTVICA: 1. Gradiš 4... 5. Krka 2 itd.

1.B liga, 1. krog 2. dela - ŽUŽEMBERK : ČRNUČE 3:1 (9, 7, -8, 7); ŽUŽEMBERK : ŽIROVNICA 3:1 (6, -11, 6, 7); LESTVICA: 1. Žužemberk 4 itd.

Zenske, 1.A liga, 1. krog 2. dela - TPV NOVO MESTO : KEMIPLAS KOPER 3:2 (9, -6, 9, -7); 2. krog 2. dela - TPV NOVO MESTO : ŽOK SOBOTA 3:0 (1, 7, 10); LESTVICA: 1. Infond Branik 4, 2. TPV Novo mesto 4 itd.

DOBRA TEKMA - Klub porazu so novomeški odbojkarji z dobro igro navdušili maloštevilne gledalce, najbolj pa se je izkazal mladi Latvijec Ilmars Balodis (med udarcem s številko 12), ki je odlično tolkel predvsem iz trimetske črte, pa tudi na mreži je znal ukoniti mariborski blok. (Foto: I. V.)

NEVARNOST NA MREŽI - Odbojkarice koprskega Kemiplasta so bile za Novomeščanke tudi tokrat trd oreh. Posebna nevarnost na mreži je bila najvišja slovenska odbojkarica Mojca Obid, ki sta se jih na novomeški strani mreže v blok takole postavili Špela Krebs in Rebeka Koncilija, medtem ko je Jana Vernig akcijo spremljala od strani. (Foto: I. V.)

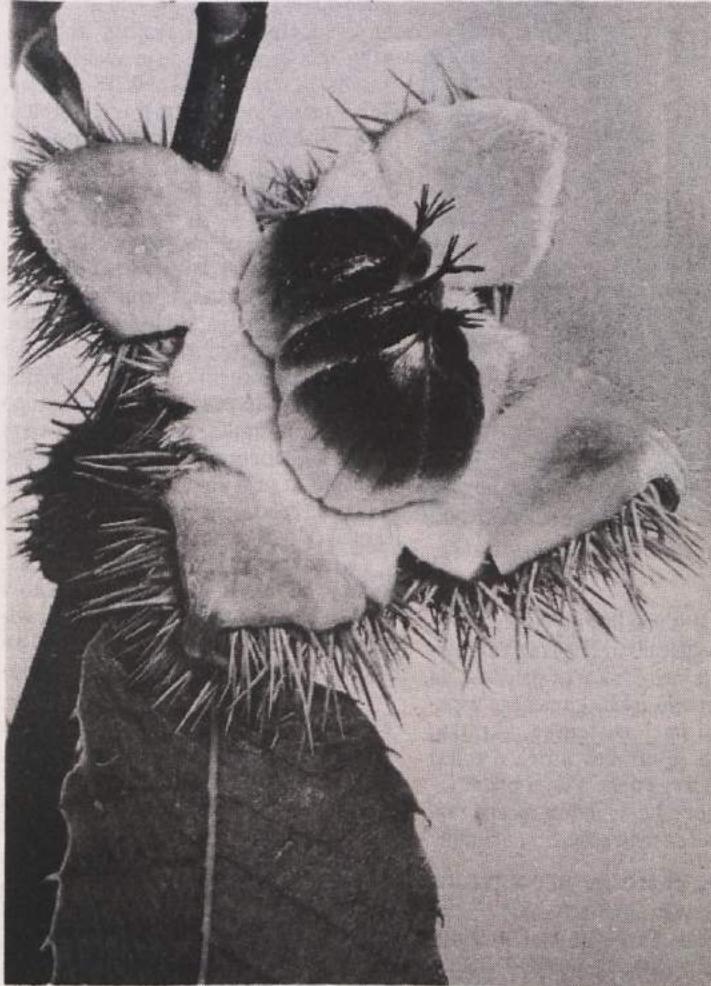

Foto: T. GAZVODA

Politika je k...

Pravzaprav čudi, da se ljudje še vedno zgražajo nad nekaterimi potezami in dejanji politikov, ko pa je že tako dolgo znana in razvita tista resnica, ki v robatem ljudskem govoru pravi, da je politika k... – no, saj veste, kot tista ženska, ki opravlja najstarejšo obrt, se pravi kupljiva, obrnljiva, prilagodljiva in plačniku ugodljiva stvar. Seveda je ta resnica, čeprav znana in razljana, vedno znova pretresljiva, morda prav zaradi tega, ker se v politiki več kot kjer koli druge uporabljo visoke besede in trka na najbolj zveneče vrednote, kot so narod, razcvit slovenstva, neomajna poštenost, ganljiva nesobičnost, nemorno izgorevanje za blagor drugih, nespečna zaskrbljenost za lepo prihodnost, presunljivo tenko občutljiv glas vesti in kar je še podobnih pojmov, primernih, da se

Tako tako

uporabljajo in zlorabljajo v političnem prepričevanju lahkovernih in premalo pazljivo poslušajočih, da pač storijo po volji in namerah politikov, da volijo, se navdušujejo in pritrjujejo ter dajejo politikom plăšček legitimnosti, v katerega potem lahko toplo in varno zavijejo tudi kašno barabijo.

Taka je pač politika v nekoliko karikiranih očeh ljudskega izreka. Karikiran je res, vendar je v njem za kakšne primere vendarle precejšnje zrno resnice. Najbrž se je tega izreka spomnil mnog od tistih volilcev, ki so na nedavnih volitvah dali svoj glas gospodu, ki je že na začetku svojega in od volivec pozeganega poslanskega mandata enostavno stopil iz združbe, s katero je prišel v parlament, in preselil v drugo. To je seveda storil po globokem premisleku in v skladu z občutljivim glasom svoje vesti. Se pač zgodi, da se človek premisli in ravna drugače, kot se je od njega pričakovalo. Vendar pa v politiki ni nenadnih moralnih spreobrnjenj in duhovnih vstajenj, politična pamet običajno ni podvržena presunjivim nenadnim razsvetljenjem, saj je po svoji naravi izrazito pragmatična in prav nič umetniško navdahnjena, navsezadnje edino tako lahko obstane, deluje in sklepa potrebne kompromise. Če pa ob tem preveč očitno prestopa meje, kar je čutiti prav v sedanjem dogajanju v slovenskem parlamentu, potem pač človek ne more drugega, kot da si da duška in reče: "Ja, politika je pa res k..."

A če je tako in če se v takih okvirih gibljejo tudi sedanji dogodki na slovenski politični sceni, potem bi lahko nelepo misel o politiki dosledno speljali do konca in se vprašali: kdo pa je tisti, ki tej kupljivi gospoj žvenketa z mošnjičkom pred nosom, da se tako obnaša? Saj brez kupca gospa politika ne more postati k..., no, tisto, saj veste.

MILAN MARKELJ

Ali bo pravi kostanj (pre)živel v slovenskih gozdovih?

Narava se je v teh zimskih dneh neusmiljeno poigrala z našimi gozdovi. Debela plast ledene oklepe je prizanesla le redkim predelom naših gozdov. Del posledic je že viden, prava in gotovo veliko hujša slika pa se bo pokazala, ko bo pot v notranjost gozdov dostopnejša, navsezadnje pa lahko zima in zmrzal še pokazeta svoje zobe. Vendar zmrznen dež in sneg nista edina sovražnika gozdov. Eden izmed njih se bo ponovno pokazal spomladi na kostanjevih drevesih. Marsikateri kostanj, ki nas v jeseni razveseljuje s sladkimi plodovi, ne bo več ozelenel.

Pravi kostanj je namreč resno ogrožen. Od leta 1960, ko so se na Dolenjskem pojavili prvi znaki kostanjevega raka, se ta bolezen hitro širi. Zadnji vzorčni popis umiranja gozdov kaže, da je napadeni kar 40 odstotkov kostanja. Pravzaprav imamo srečo, da ima kostanj veliko regenerativno sposobnost, saj se obnavlja tako vegetativno kot s semeni, pojavlja pa se tudi virus, ki uničuje parazitsko glivo, povzročiteljico kostanjevega raka.

Posek ne za vsako ceno

Klub temu je še najbolj učinkovit način upiranja kostanjevemu raku posek bolnega drevesa ali vej, vendar pa velja opozoriti, da ni vsako napadeni drevo za poseg, zato mora pri tem sodelovati gozdar, saj lahko v nasprotnem primeru dosežemo prav nasproten učinek. Virus, s pomočjo katerega lahko drevo samo ozdravi, ni lahko razpoznanen in ga lahko z nenadzorovanim posekom uničimo.

Kostanjev rak izvira iz vzhodne Azije, kjer pa je kostanj tako odporen, da rak njegovega obstoja ne ogroža. Leta 1904 je bil rak prenesen v Ameriko, kjer je v petih desetletjih uničil domala ves kostanj. Pred drugo svetovno vojno je bolezen kostanja z okuženim lesom prišla v Italijo, v pristanišče v Genovi, od koder se je razpasla po celi Evropi, najprej v Španiji, nato v Švici in Franciji, po letu 1950 pa se

je začel širiti tudi v Sloveniji: najprej na Primorskem, medtem ko se je v vzhodnem delu pojavil leta 1960 in se seveda tudi hitro širil. Pri nas smo na bolezen hitro reagirali s posekom okuženih dreves in sežigom ostankov. Prizadevanja so sicer dala rezultate, a bolezen se ni dala čisto zatreti. Danes je stopnja napadenosti takšna, da se bolezen pravzaprav ne da več obvladovati.

Bolezen povzroča gljiva Cryptohectria parasitica, ki se razvija v lubju in ga uničuje, ker se z njim hrani. V drevo prodre skozi zelo drobne rane, ki jih povzročajo toča, ugrizi žuželk, drgnjenje vej in druge poškodbe. Gljiva lahko napade veje ali deblo, slednje je za drevo hitreje usodno, bolezen pa lahko hitreje uniči mlado kot staro drevo.

Prvi znak bolezni je uvelo listje, posledice pa se kmalu pokažejo tudi na skorji, ki postane lisasta, zachenja se posedati, kasneje razpoka. Ker se drevo bolezni brani z razvojem novih celic, se na deblu ali veji pojavi odebeline, ko pa bolezen zajame celo vejo ali deblo, se pretakanje drevesnega soka ustavi in drevo nad poškodbo odmire. Pri mladih drevesih traja odmiranje do štiri leta, pri starejših do deset let.

Trosi gljive, ki nastanejo na okuženem drevesu skoraj celo leto, se lahko prenašajo po gozdu, saj jih na druga kostanjeva drevesa prenesajo veter, ptiči pa tudi človek na obliku, orodju ali z okuženim lesom.

Naj odloča strokovnjak

Kostanjev rak je karantenska bolezen, zato je treba izvajati posebne ukrepe za zatiranje in preprečevanje širjenja bolezni. Odločitev, ali je drevo treba posekati ali ne, zato iz strokovnega in zakonskega vidika ne sme biti prepuščena lastniku gozda, pač pa mora o tem odločati strokovni delavec Zavoda za gozdove Slovenije. "V zadnjih desetih letih je bilo na območju, ki ga pokriva novomeška območna enota Novo mesto, nadzorovano posekanih 17 tisoč kubičnih metrov kostanjevega lesa, nekaj lesa pa se zaradi tržnega interesa nekaterih zadrug in podjetij poseka tudi nadzorovan," pravi inž. Stane Žunič, vodja odsaka za gojenje in varstvo gozdov pri območni enoti v Novem mestu.

Rešitev v virusu

Kostanju se ne obeta nič dobre, vendar je razveseljivo dejstvo, da je narava kljub krutosti poskrbela za ravnotežje, in prav zato kostanj ne bo izumrl. Zadnjih 5 do 10 let namreč gozdarji opažajo virus, ki preprečuje razvoj raka. V Franciji so ga na primer umetno izolirali, tako da je vnos na okužene osebke sicer možen, a drag, saj je potrebno cepljena drevesa izolirati. Z vnosom virusa so na Inštitutu za gozdro in lesno gospodarstvo že poskušali, vendar se tak postopek ustavljanja bolezni v praksi ne bi obnesel. Po besedah Staneta Žuniča virusa na našem območju ni veliko, več ga je tam, kjer se je bolezen prej pojavila, torej na Primorskem, v našem koncu pa so ga odkrili predvsem na mlajših drevesih.

Za pravi kostanj še vedno ni znamo, ali je avtohtona drevesna vrsta - k nam naj bi ga po nekaterih pred-

Matejev primer kot dober poduk

Za starša zagotovo ni večje sreče, kot ko priveka na svet njun otrok, in ne večjega ponosa, ko opazujejo, kako raste, se razvija, spoznava svet okrog sebe. Toda kakšni so občutki staršev, ki spoznajo, da z njihovim nadobudnežem ni vse tako, kot bi moral biti, marsikdaj vedo le oni sami.

Nekateri se potem, ko se zavedo, da je njihov otrok drugačen, s svojo bolečino zapro med štiri stene in trpilo. Na srečo pa je vse več takšnih, ki se, sprijaznjeni z usodo, trudijo, da bi tudi njihovi otroci živeli človeka vredno življenje. Pri tem jih včasih spremlja celo slaba vest, ker ne vedo natančno, ali delajo prav ali ne. Marsikateri nasvet, ki v takšnih primerih navadno kar dežujejo z vseh strani, pa celo bolj škodi, kot koristi, zlasti če prihaja iz vse prej kot strokovnih krogov. Da je res tako, dobro vesta tudi Metka in Andrej Kramar iz Črnomlja, ki si že enajst let prizadevata, da bi sinu Mateju omogočila življenje, kakršno živijo njegovi vrstniki, če mu že rojenice niso bile ravno naklonjene.

Diagnoza: cerebralna paraliza

Matej je bil, po pripovedovanju njegovih staršev, ob rojstvu povsem normalen otrok. Ko pa je bil star štiri mesece, so starši po operaciji kile opazili, da z njim nekaj ni v redu. Ko je dopolnil štirinajst mesecev, so na pediatrični kliniki v Ljubljani postavili diagnozo: ataksija, torej redka oblika cerebralne paralize, pri kateri človek ne more nadzirati gibov. Tako so starši predvsem v sebi začeli biti bitko, v kateri se je bojevalo več odločitev. "Naj ga damo v specialni zavod ali naj ostane v družinskem krogu?" je ključalo v Metki in Andreju.

Zavedala sta se, da je za družbo cenej, če gre v zavod, ob tem pa sta se hitro vprašala, kaj je bolje za otroka in družino. "Dobro sva se zavedala, kaj bi za Mateja pomenila od tutijev. Čez nekaj let ne bi več vedel, kam in komu pripada. Razumeva mnoge starše, ki se odločijo za zavod predvsem zaradi eksistenčnih problemov. Tudi nama ni bilo lahko, a stisnila sva zobe. Nisva popustila, četudi smo vsa ta leta živeli in smo še vedno v četrtem nadstropju stanovanjskega bloka, kamor sva morala nositi Mateja. Šele zadnji dve leti mu uspe, da sam premaga številne stopnice do vrat našega stanovanja," pravita Kramarjeva. A to je le ena od ovir, ki sta jih v vseh teh letih premagovala skupaj s sinom.

Ko sta Kramarjeva torej opustila mesto v zavodu, sta začela razmišljati o šoli s prilagojenim programom, ki bi jo Matej lahko obiskoval v domačem kraju. Na njuno veliko veselje pa se je pokazala možnost, da bi lahko obiskoval normalno osnovno šolo Mirana Jarca v Črnomlju. "Nekateri so nama očitali, da sva preveč ambiciozna, drugi so naju podprli in čestitali za najino odločitev. Midva pa sva se, čeprav je bilo težko brzati čustva, morala odločiti predvsem čim bolj racionalno. In odločila sva se, da Matej poskusiti v osnovni šoli. Nazadnje nisva imela kaj izgubiti. Na koncu končev pa si vsaj ne bova mogla nikoli očitati, da nisva poskusila storiti vsega, da bi lahko čim bolj pomagala Mateju," se Metka spominja časov, ko je bila odločitev o novi prihodnosti predvsem na njenih in Andrejevih ramenih.

Matej gre v normalno osnovno šolo

Potem ko je Matej, da bi se čim bolj socializiral, na priporočilo strokovnjakov dve leti obiskoval malo šolo, je septembra 1994 pri devetih letih stopil v 1. razred. Danes je tretješolec, vsa leta pa so se učiteljice same odločale, katera izmed njih ga bo poučevala. V 1. razredu je bila še ta srečna okoliščina, da je bila njegova razredničarka Antonija Grahek, ki je študirala defektologijo. V svoji diplomske nalogi je obdelala vključevanje otrok s cerebralno paralizo v osnovno šolo, pri tem pa so ji bile še kako doborodoše prav izkušnje z Matejem. Lansko šolsko leto ga je poučevala prof. Bernarda Starašinič, letosna razredničarka je Martina Vogrinčeva.

Od začetka šolanja ima Matej tudi asistentko. Tatjana Jakša, ki je ob njem od lanske pomlad, je že njegova tretja asistentka. Pri tem ni nepomembno, da ostaja vseh osemnajst Matejevih sošolcev že od

prvega dne, ko je prestopal šolski prag, istih. "Otroti so ga dobro sprejeli in opazili - to so potrdili tudi njihovi starši - da ob njem hitreje odraščajo in dozorevajo. Z Matejem so veliko pridobili, njihova prednost pred ostalimi razredi pa je predvsem v tem, da znajo sprejemati drugačne. Sošolci se čutijo odgovorne zanj in za njegovo varnost," pravi Vogrinčeva.

Kramarjeva vse bolj spoznavata, kako prav sta naredila, da Mateja nista iztrgala iz domačega okolja. Medtem ko so ga otroci v stanovanjski soseski že davno sprejeli medse kot sebi enakega, pa tudi sošolci niso nikoli delali razlik. "Sošolci ga obiskujejo doma in teh obiskov zagotovo nikoli ne bi bilo, če ne bi hodil v šolo," pripoveduje starša, čeprav sama najbolje vesta, koliko potrpljenja in energije je bilo potrebne že samo, da se je sin naučil držati svinčnik. A sedaj že varčuje denar za računalnik.

"Pouk v našem razredu poteka po učnem načrtu in za Mateja velja isti program kot za ostale učence. Le ponekod mu da asistentka še dodatna navodila ter ga, kar je zanj zelo pomembno - spodbuja, "pove razredničarka Tatjana Jakša, ki ga zjutraj, ko ga oče pripelje v šolo, sprejme in pripravi na pouk, ves čas sedi poleg njega kot njegova sošolka, mu pomaga pri učenju, prehranjevanju, osebni higieni ter ga po končanem pouku odpelje k njegovim starim staršem, kjer počaka na starše, da se vrnejo iz službe.

"Matej je prijeten fant, ki se hitro prilagodi novi družbi. Vesela sem bila, ker me je sprejel že prvi dan. Vem, da se dobro zaveda, da potrebuje nekoga, na ka-

Matej v družbi z razredničarko Martino Vogrinec in asistentko Tatjanou Jakšo.

terega se lahko nasloni, ko potrebuje pomoč. Zaveda se svoje nemoči, hvaležen je za vsako pomoč, in ko uspe, se mu od zadovoljstva zasvetijo oči. Strah pa ga je, da česa ne bi zmogel. Med sošolci se hoče neprestano potrjevati in dokazovati, čuti veliko odgovornost do šolskega dela in je zelo vztrajen. Da doseže takšne uspehe kot njegovi sošolci, potrebuje veliko več časa in truda, zato pa mora biti tudi večkrat pohvaljen, a tako, da se ostali učenci ne počutijo prav nič prikrajšane," pripoveduje o svojih izkušnjah asistentka, razredničarka pa doda, da se ji večkrat zdvi, kot bi se pri Mateju dogajali pravi čudeži.

K temu sta gotovo precej pridala tudi starša, ki se veliko ukvarjata z otrokom, zlasti pa so bile dobrodoše Metkine izkušnje, saj je po poklicu vzgojiteljica.

Hkrati starši pohvalijo učiteljice, ki so Mateja pripeljale do tretjega razreda, njegova letosnja razredničarka pa doda, da otroki s cerebralno paralizo bolj poskrbeti. "Da učencev s tako hudo bolezni jo v osnovnih šolah ni, še ne pomeni, da tudi takšnih bolnikov ni. Kar veliko jih je, vendar nekateri starši teh problemov nočijo videti, drugi jih tajijo, tretji jih prepustijo drugim. Vsem tem staršem in njihovih otrokom bi želela pomagati s svojimi bogatimi izkušnjami, da jim ne bi bilo potrebno biti takšnih bitk, kot sva jih morala midva. Predvsem pa jim ne želiva kalvarije, kakršna je bila najina," pravita Kramarjeva in se tolažita, da je bil moradna korak k temu, da bi bilo odslej belokranjskim bolnikom s cerebralno paralizo lažje, storjen prav z Matejevim primerom.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

PLEZANJE V ANDIH

Ko le ne bi bilo tako nazarensko mrzlo

Lani je v sklopu meddruštvene alpinistične odprave v perujskih Andih plezel tudi alpinist novomeškega Alp sporta Marjan Zver, ki v tem prispevku opisuje vzpon po južni steni gore Ochapalka. Štirim alpinistom je uspelo preplezati prvenstveno smer, ki so jo poimenovali Ludix, el gato blanco.

Zdaj pa k Ines na kavo. Ines je majhna indijanka, lastnica hotela Galaxia v Huarazu v Peruju. To je približnje številnih evropskih alpinistov in popotnikov. Čeprav smo bili v Huarazu že štirinajst dni, smo tokrat prvič jedli pri Ines. Ponavadi smo se zjutraj malo sprehodili po mestnih ulicah in na koncu zavili v vegetarijansko restavracijo na veliko sadno kupo z misljem. Pri ines pa smo žulili kruh z marmelado in pili instant kavo, čeprav Peru meji na Brazilijo.

Natovarjanje opreme na kamionček je lahko tudi zabavno opravilo. Smejali smo se domaćinu Marku, ki ga je težka transportna vreča skoraj vrgla s strehe avtomobila. "E, crazy climbers," (Oj, nori plezalci) je momljal in se praskal za ušesom, eden od naših pa mu je odgovoril: "Krejzi gor ali dol, ti samo pazi, da boš vreč dobro privezel!" Opozorilo je bilo vsekakor upravičeno, saj si perujske ceste gotovo ne zasužijo svojega imena. Luknja pri luknji, čeznje tečejo potočki, pogosto promet zaustavijo ovce, koze.

Tudi take ceste je bilo konec, tam nekje pri podprtih starem zavetišču v dolini Llaki. Tam se nam je smejal šofer Marko, ki je gledal zelene dolarje, ki smo jih štel zanj in se pripravljali, da nas zajedimo težki nahrbtniki. Če smo sprva razmišljali o varčevanju, je bilo kar dobro, da smo se uklonili in vzeli nosače. Perujske gore so res lepe, so pa tudi visoke in zahtevne. V Andih se stene začnejo višje od Mount Blanca, najvišjega vrha Evrope.

Bazni tabor smo postavili ob ledenuku na višini 4800 m nad morjem. Pred nami sta se dvigali veličastni steni. Z

vzhodne vse do 6166 m segajoče stene Ranrapalke so se s truščem lomili močni seraki in padali na razbitini ledenuka, poleg nje pa se veličastno dvigala naša gora - Ochapalka z južno steno, ki smo jo hoteli osvojiti.

Prvenstvena smer

Ochapalka ni izrazit hrib, je bolj greben, ki nima normalnega pristopa. Da prideš na vrh, moraš preplezati steno in s po njej tudi vrniti. Naš cilj je bil prvenstveni vzpon preko južne stene. Plezali smo širje, v prvi navezi Špela in Silvo iz Maribora, v drugi pa midva z Matejem.

Seva stena Ranrapalce (6.128 m), ki sta jo preplezala člana iste odprave, Matej Zorko in Andrej Markovič iz Dolenjskih Toplic.

uskajenim strokovnim delom učiteljic, svetovalne službe, staršev, strokovnih služb zunaj šole, vodstva šole in asistent, ki sodelujejo pri vzgoji in izobraževanju otroka, dosegli, da je osvojil dovolj znanja in napredoval v višje razrede. Temu pritrdijo tudi starši ter naštejejo vrsto pozitivnih izkušenj, ki jih imajo ne le s pedagogi in šolniki, ampak tudi z zdravniki, psihologji in vsemi, ki so pomagali Mateju.

V delo z Matejem pa morajo na osnovni šoli Mirana Jarca vložiti še toliko več truda, ker takšnega primera učenca s cerebralno paralizo, kot je njegov, še niso imeli. A jim tudi ni znano, da bi ga imeli na kateri od drugih osnovnih šol v Beli krajini. Zato se ne morejo zgledovati po izkušnjah drugih, ampak morajo sami iskati najprimernejši način dela. Prav izkušnje, ki so si jih pridobili z Matejem, pa so že tako velik kapital, da bi bilo škoda, če bi se porazgubil.

Kramarjeva, ki sta dobro poučena, kako je za takšne otroke poskrbljeno v nekaterih večjih slovenskih krajih, pravita, da bi morali tudi v Beli krajini za otroke s cerebralno paralizo bolj poskrbeti. "Da učencev s tako hudo bolezni jo v osnovnih šolah ni, še ne pomeni, da tudi takšnih bolnikov ni. Kar veliko jih je, vendar nekateri starši teh problemov nočijo videti, drugi jih tajijo, tretji jih prepustijo drugim. Vsem tem staršem in njihovih otrokom bi želela pomagati s svojimi bogatimi izkušnjami, da jim ne bi bilo potrebno biti takšnih bitk, kot sva jih morala midva. Predvsem pa jim ne želiva kalvarije, kakršna je bila najina," pravita Kramarjeva in se tolažita, da je bil moradna korak k temu, da bi bilo odslej belokranjskim bolnikom s cerebralno paralizo lažje, storjen prav z Matejevim primerom.

rali v steno odpraviti že ob treh zjutraj. Zunaj je mrzlo kot vrag in preobleči smo se morali kar v šotoru. Lednik smo v soju svetilk prečkali navezani. Sam sem bil spredaj, slišati je bilo le škripanje derez. S cepinom sem sproti preverjl, ali je pod snegom trda podlaga. Potem naredim korak ali dva naprej. Kar naenkrat mi je zmanjkal tal pod nogami. Močan potrg vrv me je zadržal na ledenuku, z eno nogo pa sem zabil glavlj v razpoki, kateri soj barterije ni dosegel dna. Dobro sem jo odnesel.

Plezanje v hudem mrazu

Po štirih urah naporne poti po ledenuku smo prišli do vznosja stene. Neverjetno, kako se lahko pomagajo Mateju, zlasti pa še, da mu s pomočjo javnih del omogočajo asistent. Zavedajo se namreč, da mu huda okvara ne dovoljuje, da bi bil brez pomoči asistenta lahko kos zahtevam, ki jih predenj postavlja redna osnovna šola. Tudi šolska pedagoginja Tatjana Pašič je prepričana, da so prav z

Andi se v mnogočem razlikujejo od Alp. Doma smo vajeni, da se stene začnejo okoli 1800 m nad morjem, v Andih pa so tudi nad 4000 metrov še številne vasi in tam normalno živijo ljudje. Stene se začenjajo okoli 5.000 metrov nad morjem, kjer je že čutiti pomanjkanje kisika. Za razdaljo, ki jo doma premagaš v dveh urah, na takih višinah potrebuješ trikrat več. Prednost Andov je, da je tu vreme bolj stabilno in da ni naglih sprememb. Veliko je plezanja v ledu in snegu razen na nekaterih severnih stenah.

Popoldne sva si s Silvom ogledala steno. Odšla sva vse do njenega vznožja.

Pot čez ledenuk je zahtevna in nevarna zaradi razpok, ki se jih ne vidi in jih opaziš šele, ko padeš vanje. Do večerje sva se vrnila, kjer sta med najino odstotnostjo Špela in Matej pripravila opremo in skuhalo čaj za naslednji dan, ko smo se mo

zadržali na ledenuku, z eno nogo pa sem zabil glavlj v razpoki, kateri soj barterije ni dosegel dna. Dobro sem jo odnesel.

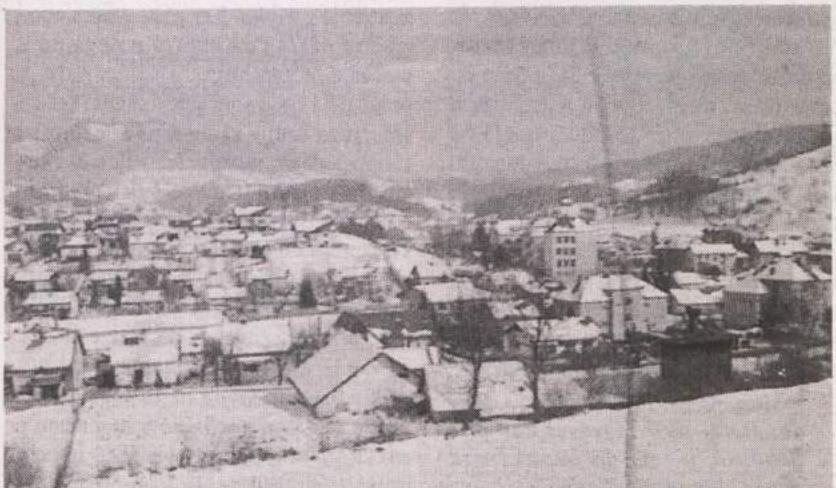
Za njim se prišel na vrsto jaz. 80-stopinska ledena stena, med ledom pa skale, s katerih sem moral odbijati led in so okruški kot ledeni izstrelki padali na Silvovo, Mateja in Špelo. Težko je bilo, višina mi je dobra izpila moči. Ustavljal sem se vsakih nekaj metrov in hlastal za redkim zrakom. Tako naprej do konca vrvi, ko pride na vrsto soplezalec. Do vrha.

Potem nazaj. Šele, ko smo se spuščali, me je postal zares strah. Spuščali smo se po vrvi. Kaj, če se klin, ki se zvija, do polovice zabit v led, izpuli? Tedaj bi vsi štirje končali kakšnih 500 metrov niže. Ne bi nas več zeblo in sploh ničesar ne bi več čutili. Odgnal sem neprijetne misli. Po štirih urah smo stali na ledenuku, nekoliko kasneje pa že v baznem taboru, na trdnih tleh. Šele tedaj smo lahko rekli, da nam je uspelo.

Naslednji dan smo spali do desetih. Prvenstveno smer smo poimenovali Ludix, el gato blanco, po naše beli mački.

MARIJAN ZVER

Senovo – pozabljeni dolina?

Senovo je bil mogoč pojem za industrijsko dolino, v kateri ne zmanjka kruha, čeprav pridejo težko do njega. Zdaj je senovški svet tik pred tem, da se bo vprašal, kako sploh naprej. Kruha, ki ga je rezal rudnik, je le še za drobtino, po ukinjenem knapovstvu je drugega dela bore malo. Vendar kaže, da Senovo ve, kako iz nastalih težav. Preden bo težav konec, pa se bo najbrž zgodilo še marsikaj, o čemer ne bo vedelo le Senovo.

Kot so povedali Tone Petrovič, predsednik sveta KS Senovo, Zoran Šoln, podpredsednik sveta, in Stojan Šibila, član sveta, je bilo vodstvo krajevne skupnosti Senovo izvoljeno 1. julija lani, pri

je treba najprej nadomestiti delovna mestita. "Ne gre samo za te, ki so zdaj zaposleni, ampak gre predvsem za njihove naslednike, za njihove sinove, hčere itn., ki bodo odšli, če ne bo tu nobene možnosti. Drugo je rešitev socialno-kadrovskih problemov rudnika, tj. rešitev statusa delavcev, ki so tik pred upokojitvijo, in drugih. Tretje je zapiranje jame, tehnično

opravilo, na katero KS ne more imeti večikega vpliva. Zatika se predvsem pri prvi točki, ki sem jo omenil. In to zato, ker ni projektov, kot je rekel predsednik. Ni razvojnega pristopa, je, kar komu pride na misel. Na Senovem potrebujemo eno močnejšo firmo, ki bo zaposlila malo več ljudi, ob tem pa močan razvoj drobnega gospodarstva," je rekel Šoln.

Ali bo šlo Senovo na svoje?

Odnosi med KS Senovo in občino Krško niso najboljši, kot se da razbrati iz besed senovških sogovornikov. "Ko smo bili izvoljeni, smo skušali navezati stik z občino. Vabili smo jih na naše seje, a so na žalost prihajali samo ljudje brez podoblasti, taki, ki so lahko samo poslušali. Ko bi se bilo treba kaj natančno dogovoriti, se ni dalo. Vabimo župana, a se ne odziva najbolje. Občina se ne vključuje veliko v akcije na Senovem, tudi ne glede rudnika. V aktivnosti za zapiranje rudnika so se vključili ljudje, ki verjetno ne bodo naredili veliko za pridobivanje sredstev od države. Krajevna skupnost hoče dejavnost sodelovati pri zapiranju rudnika, zato želi, da bi jo vabili na različne sestanke, kjer se rešuje usoda Senovega v povezavi s premogovnikom," pravi predsednik.

V svetu mislimo, da se občina ne zaveda, da je zapiranje rudnika trenutno največja naložba v Posavju, ki v petih letih vključuje 4,7 milijarde državnega denarja. Če državni denar pride na Senovo, se

Foto: M. LUZAR

Zoran Šoln

bodo občinska sredstva sprostila za druge dele občine. Tako menijo v svetu KS Senovo, kjer predlagajo, naj bi se na občini nekdo posebej ukvarjal samo z rudnikom.

Svet KS je hitro spoznal, kot so povedali sogovorniki, da manjka celovit program, kaj naj Senovo počne v prihodnosti, ko se bo rudnik zaprl. Je veliko projektov, vendar ni odgovora, kaj naj dela Senovo, ki je med drugim tudi drugo največje območje v občini Krško. "Zaradi vsega tega razumemo naše prebivalce, ki na sejah po terenu resno predlagajo ustavnovitev občine Senovo. To je enotna volja ljudi. Mi smo bili od njih izvoljeni, zato bomo začeli delati na tem, kar od nas želijo," je rekel Šoln.

Sodelovanje s Senovčani po svetu

Senovo želi v bodoče delati v sodelovanju s svojimi rojaki po svetu. Tako bo

krajevna skupnost 8. februarja, na praznik KS Senovo, organizirala več prireditv, kamor bo povabilo tudi "izseljence". Senovčani so se v lepem številu že uveljavili na različnih področjih, npr. na kulturnem, medicinskem, predvsem dosti v gospodarstvu. Vedo, kateri so. Tisti, s katerimi se je krajevna skupnost že pogovarjala, so že izrazili pripravljenost za sodelovanje.

Turizem za prihodnost

Senovo bo v bodoči najbrž kak kos kruha zaslužilo s turizmom. "V tej dejavnosti vidimo dosten možnosti. Bohor je primeren za pohodni in stacionarni turizem, tam so možnosti za šole v naravi in podobno. Tu bi lahko bila na primer gozdna učna pot. Na tem območju je veliko naravnih zanimivosti, v Reštanju pa bi lahko uredili rudniški tehnični muzej. Tudi zato, da bi naredili vse to, bi se radi postavili na lastne noge kot občina. Da bi sami stvari reševali, sami odločali," je pojasnil Tone Petrovič.

Razgibana kulturna dejavnost

Nekaj moči za tak skok v prihodnost Senovo nedvomno trpa v svoji kulturni ustvarjalnosti. Zelo pestra je dejavnost različnih društev, ki so tudi priznana. Pihalni orkester Svoboda Senovo, folklorna skupina, dramska sekacija pri DKD Svoboda Senovo, dejavni so gasilci, turistično društvo in planinsko društvo. V DKD Svoboda Senovo, ki je tudi v občini med kulturnimi društvami kar močno, se dogaja veliko. Lahko se pohvalijo tudi s kar nekaj zelo uspešnimi posamezniki, katerih ustvarjalnost potrjujejo tudi pričnjanja.

MARTIN LUZAR

KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Ljudje, ki vedo največ o alkoholizmu

Naša družba je še posebej strpna do pitja alkohola in do ljudi, ki radi globoko pogledajo v kozarec. Največ gorja zaradi alkohola se zgodi v družinah; na žalost morajo veliko pretrpeti prav otroci, ki niso ničesar krivi. Alkoholizem je bolezen, ki prizadene celo družino. Za zdravljenje pa se ponavadi alkoholiki odločijo šele takrat, ko je njihova zavojenost že tako velika, da se ne morejo več pobrati in jih pred dejstvo postavi partner.

Ta odločitev ni lahka, je pa edina, ki lahko alkoholika spet spravi v normalno življenje in ohrani družino. Obstaja več načinov zdravljenja, ki so različno uspešni. V Novem mestu že šestindvajseto leto deluje Klub zdravljenih alkoholikov, kamor se lahko vključijo vsi tisti, ki se želijo zdraviti proti alkoholizmu. Obiskujejo pa ga tudi tisti, ki so se že odvadili pitja, vendar za svojo podporo ter nasploh zaradi druženja z ljudmi, ki imajo podobne izkušnje in težave, nekateri klub tudi po 20-tih letih še vedno obiskujejo.

Novomeški klub je bil ustanovljen septembra 1971 leta, prva terapevta pa sta bila socialna delavka Ana Bevc in dr. Adolf Žunič. Čez tri leta je klub prevzel dr. Anton Kvasič, ki ga kot edini terapevt uspešno vodi še danes, sicer pa dela v novomeškem zdravstvenem domu kot splošni zdravnik.

Danes obiskuje klub okrog 40 članov, nekateri že 20 let. Srečujejo se ob sredah popoldan med 16. in 19. uro. "V klubu prihajajo v glavnem v parih, mož in žena skupaj, drugače zdravljenje ne more biti uspešno," pravi dr. Kvasič. V klubu so moški in ženske od 20. pa tja do 50. leta starosti, iz Podbočja pa vse do Črnomlja, s povprečno abstinenco 10 let. Iz novomeškega kluba so kasneje nastali še klubii v Brežicah, Trebnjem, Črnomlju, Metliki, Semiču, od teh pa danes delujeta še trebanjski in novomeški.

V klubu prihajajo ljudje prostovoljno, nihče jih posebej ne vabi, še manj sili. "Kadar se nekdo odloči priti k nam, takrat je že zrel za zdravljenje, vendar pri tem potrebuje podporo in pomoč partnerja. V klubu skušamo obo partnerja še dodatno motivirati za takšno zdravljenje in življenje brez alkohola," pravi dr. Kvasič.

Rudnik je res najbolj boljča tema tudi po mnenju Zorana Šolna. Slednji je povedal, da v krajevni skupnosti mislijo, da

V klubu je več moških, ki se želijo zdraviti, kot pa žensk, čeprav dr. Kvasič meni, da je sicer med alkoholiki približno enako število žensk in moških. Za zdravljenje se odloči več moških, ker so jih žene prej pripravljene podpreti kot pa je moški pripravljen podpreti, svojo zavojeno ženo, pa tudi zato, ker ženska lažje živi sama kot moški, ki so zaradi tradicionalne vzgoje v vsakdanjem življenju bolj odvisni od žensk kot ženske od moških.

Dr. Kvasič pravi, da je za uspešno zdravljenje in potem vključevanje v vsakdanje življenje zelo pomembno, če partnerja ugotovita, da prihajata na srečanja kluba vsak zaradi sebe, in se začneta med sabo spoštovati. "Za začetek je potreben ultimat partnerja, ki zavojencu pove, da ga kot alkoholika ne misli več tolerirati, in zahteva spremembo njegovega vedenja; seveda se morata potem spremeniti obo," pravi dr. Kvasič. Oba morata zbrati vse svoje moči, se začeti pogovarjati in

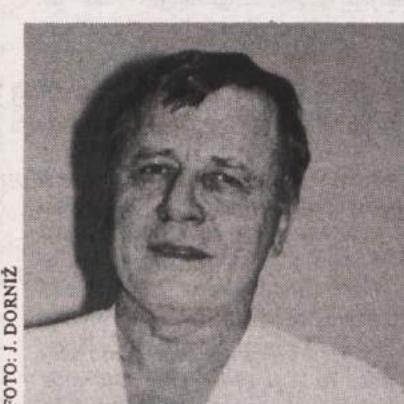

Foto: J. DORNÍČ

dr. Anton Kvasič

drug drugega poslušati. Vsako popuščanje pa zdravljenje odsodi na propad. "Pri zdravljenju alkoholizma ne poznamo počasnega odvajanja tako, kot npr. pri trdih drogh; tu si ali pa nisi prenehal s pitjem, kajti vsak alkoholik po drugem popitem kozarčku ne pozna več mere," pravi dr. Kvasič.

Srečanja v klubu potekajo v obliki pogovorov. Dr. Kvasič je njihov moderator, včasih tudi arbiter, predvsem pa usmerjevalec pogovora. "Vedno pa srečanje prilagodimo nekomu, ki ima težave ali ga kaj žuli," pove dr. Kvasič. Novincem največ povedo prav izkušnje tistih, ko so že

Člani kluba zdravljenih alkoholikov na enem od srečanj.

dolgo v klubu. Tisti člani kluba, ki so se kdaj zdravili tudi drugje, pa pravijo, da je klubski način zdravljenja najuspešnejši, medtem ko so razne hospitalizacije obsojene na neuspeh.

Povedali so, da je zdravljenje odvisnosti od alkohola v bolnišnici sicer uspešno, vendar le v času, ko si v bolnišnici, še zdaleč pa to ni dovolj za uspešno vrnitev v vsakdanje življenje. Prednost kluba pa je prav v tem, da se lahko vsakdo začne zdraviti, pa kljub temu hodi v službo. Močno podpora članom dajejo tedenska srečanja, kjer lahko razrešijo vsakdanje probleme. V klubu pravijo, da na Dolenjskem prav gotovo največ vedo o alkoholu in njegovih posledicah.

Novomeški klub zdravljenih alkoholikov, katerega predsednik je Ivo Moravec, se je vsa ta leta večkrat selil, sedaj pa so že leto in pol zbirajo v Pionirjevi baraki na Ulici Slavka Gruma, kjer so imeli Pionirjevi delavci svojo menzo, garderobe in stranišče. Ko so prišli v te prostore, je bila baraka v zelo slabem stanju, saj je bila brez oken in vrat in tudi brez ostale opreme. Barako so obnovili sami, saj so med člani ljudje z najrazličnejšimi poklici tako da je vsakdo po svoje prispeval k obnovi. Zbrali pa so tudi več prispevkov raznih sponzorjev. Danes so to prijetni prostori, v sobi, kjer potekajo srečanja, imajo v krog postavljene stole, v sredini pa jih greje peč na drva. Počasi zbirajo tudi pohištvo, imajo svoj radio, zelo prav pa bi jima prišla tudi televizor in videorekorder.

Nekaj denarja za delovanje zberejo tudi s članarino, vsako leto pa jim v enkratnem znesku nekaj primakne občina. Lani jim je nakazalo največ do sedaj, in sicer okrog 300 tisočakov, in tudi na ta način podprla njihovo idejo, da se preobiljejo v neprofitno organizacijo, ki se bo potem sama vzdrževala. Dr. Kvasič je povedal, da se resno pogovarjajo s Pionirjem v stecaju za od kup barake sedaj zanje plačujejo najemnino in z občino za zemljišče, saj želijo, da bi bili ti prostori za vedno njihovi.

V klubu si tudi želijo, da bi to postal center za pomoč ljudem v stiski, ne le alkoholikom, ampak vsem, ki so obupani in ne najdejo rešitve iz svojih problemov. Dr. Kvasič pravi, da bi čečas radi odprli tudi sos telefon. V klubu hočejo delovati javno, ker želijo dokazati, da zdravljeni alkoholiki lahko živijo in delajo kot ostali ljudje in da so kot taki vredni zaupanja.

JOŽICA DORNÍČ

Potovanje v Tibet postal potovanje k spoznavanju

Za mnoge mlade je potovanje zgodj zabava, premikanje skozi geografske širine in dolžine, za nekatere pa ima globlji in lahko tudi usodnejši pomen. Jaša Mikec, 22-letni Novomeščan, se je pred leti odpravil na dalje potovanje v dežele Daljnega vzhoda, kjer se je seznanil s tibetansko kulturo in tibetanskim budizmom. To ga je napeljalo, da se je odločil živeti po načelih budizma. Ta teden je po nekajmesečnem bivanju doma v Novem mestu ponovno za dle časa odpotoval v Indijo, v Dharamsalo, kjer se bo posvečal študiju tibetanske in budističnih spisov ter nadaljnji duhovni rasti.

• Odpraviti se v dalje dežele in za daljši čas s spalno vrečo ter nahrbnikom je za mladega človeka vsekakor podvig. Ali vas ni bilo strah odpraviti se na tako pot?

"Nekoc sem slišal iz izraza fobofobia, ki bi ga lahko poslovenil kot strahastraže. Psihologi s tem izrazom zaznamujejo nerazumen bolezenski strah, ki ga človek občuti že ob sami misli na možnost, da bi izkusil strah. Če besedo razumemo nekoliko širše, jo lahko prenesemo na večino ljudi. Za nas je namreč značilno, da se bojimo položajev, za katere slutimo, da bi utegnili prinesti strah. Zato se takšnih situacij izogibamo, čeprav bi nas morda skok vanje pripeljal do izrednega doživetja. Ta strah pred strahom je tisti umski dejavnik, ki blokira mnoga naša prizadevanja. Strahastraže ima svojo vlogo tudi pri potovanju. Mnogi pravijo: jaz bi šel tja in tja, pa ne morem. Navajajo razloge, ki jih zadržujejo, vendar gre mnogokrat zgodj za izgovore, saj v resnici niso zunanjji dejavniki tisti, ampak se zadržujemo doma zgodj zato, ker nas blokira strahastraže. Čeprav slutimo, da bi utegnili na potovanju izkusiti strah, moramo pokončati strah predtem in se odpraviti na pot. Jaz sem to poskusil. Res je, da takrat pred svojim prvim velikim potovanjem nisem tako razmišljal, tako stvari za nazaj razumem šele zdaj."

• Skozi Rusijo, Kitajsko in v Tibet in nato še v Nepal in Indijo, torej na dolgo in zahtevno pot, ste odšli kar sami. Ali ni bolje potovati vsaj v dvoje?

"Če gremo na pot z iskrenim namenom samoiskanja in če potovanje razumemo kot razvoj osebnosti, se mi zdi potrebno, da gremo sami. Kajti če se odpravimo na pot sami, bo pretres, ki ga potovanje povzroči, kar največji. Smisel potovanja pa je prav v tem, da se izpostavimo šoku, pretresu, nečemu, kar zamaje naše ustaljene predstave in predvsem povzroči osebnostno spremembo na boljše. Če gremo sami, sami nosimo odgovornost za vsa dejanja, sami se moramo spopasti z vsemi situacijami, zanašati se moramo sami nase in na lastne moči. Najbolje je celo, če se odpravimo v kulturo, ki je kar najbolj različna od naše. Tu pride do izraza tudi jezikovni dejavnik. Če namreč nismo nobenega znanca za sopotnika in nobenih besedil v domaćem jeziku, se soočimo s situacijo, ko na nek način izgubimo materni jezik in potem proučujemo, kakšen učinek ima to na nas. Ko sem se na potovanju prostovoljno odreklo lastnemu jeziku, sem prišel do zaključka, da je odnos do maternega jezika ena od oblik navezanosti (v budističnem pomenu ima ta pojmen negativni pomen) in nobena prava človekova potreba. Kakovostno živimo lahko tudi, če mislimo in govorimo kak drug jezik. Seveda pa je to moje specifično spoznanje in ga ne kaže pospoljevati, kdo drug morda to drugače doživila."

• Ali je na potovanjih kdaj prišlo do kakšnih nevarnejših zadev, težav in stisk?

"Na splošno ni bilo kakšnih hudi izkušenj in stisk. Zavojlo varčevanja z denarjem sem pogosto prenočeval kar v spalni vreči v kakšnem bolj mirnem koticu. Na rusko-kitajski meji sem denimo prespal kar na strehi železniške postaje, v kitajskih mestih sem večkrat prespal v javnih parkih. Na poti do Tibeta sem moral mimo vojaških kontrolnih točk, na

katerih popotniku lahko tudi preprečijo nadaljnje potovanje. Kadar sem naletel na te in podobne ovire, sem se že vnaprej odločil, da jih bom premagal, in skoraj vedno se je to tudi zgodilo. Od neprijetnih doživetij bi omenil še dve kraji. Do ene je prišlo, ko sem bival v šotoru in takrat dobil hudo črevesno okužbo, kar se pogosto dogaja zahodnjakom, ki potujejo na vzhod. Moral sem po zdravniško pomoč, vse stvari pa sem pustil v šotoru. Ko sem se naslednje jutro vrnil, je bilo vse v stanju izginjenosti, se pravi, da so mi popolnoma vse s šotorom vred ukradli. Ob neki drugi priložnosti pa so mi ukradli večjo vsoto denarja. Sploh sem imel z denarjem težave, ker ga ni bilo veliko. Tri tedne sem živel skoraj brez denarja v Bombaju. Hotel sem spati z drugimi brezdomci na pločnikih, vendar me je od tega odvrnilo veliko število komarjev in podgan, zato sem se ustalil na železniški postaji in tam iz dneva v dan potrepljivo opazoval v premičil, kaj se mi dogaja. Vse te težave in stiske sem sprejel kot pozitivne izkušnje, ki so mi omogočile, da sem se učil ohranjati ravnotežje ne glede na zunanje dogodek."

• Tibet je bil za vas pomembna postaja. Tu se je geografsko potovanje začelo spremnijati v notranje in odprla se vam je pot v budizem. Ste ta nauk že prej kaj poznali?

"Ko sem prvič prišel v Tibet, sem ga takoj začutil kot domače okolje. Pogosto se mi je dogajalo, da sem se s kako osebo šele prvič ali drugič pogovarjal, občutek pa sem imel, da jo poznam že od nekdaj. Rad bi povedal tudi to, da sem opazil, kako Tibetanci dejansko v svojem življenju gojijo dobrošrnost in sočutje. O samem budizmu pa sem imel samo najosnovnejše informacije, ki sem jih dobil iz dveh knjig: Flisarjevega Čarovnikovega vajenca in popotniškega vodiča. Mislim pa, da je bilo v tem pogledu zame zelo pomembnih tistih deset dni, ki sem jih preživel v samostanu Tshurphu, kjer živi Gyalwa Karmapa. To je človek, ki ga Tibetanci častijo podobno kot Njegova svetost Dalajlama, ki vse od velikega tibetanskega upora zoper kitajsko okupacijo Tibeta živi v izgnanstvu. Zdaj je Karmapa star kakih 12 let in je 17. utelešenje. Tibetanski budisti smatrajo, da je izreden dogodek, če imajo priložnost srečati se osebno s tako visoko razvitim človekom. Ko sem šel v samostan, pravzaprav nisem vedel, kaj me tam čaka, a srečanje je bilo zame zelo pomembno. Imel sem močan občutek, da Njegova svetost Karmapa dejansko ni navaden človek. Srečanje z njim se mi je zelo globoko zarisalo v spomin, lahko bi rekel, da je močno vplivalo na moje kasnejše odločitve."

• Ali je na potovanjih kdaj prišlo do kakšnih nevarnejših zadev, težav in stisk?

"Na splošno ni bilo kakšnih hudi izkušenj in stisk. Zavojlo varčevanja z denarjem sem pogosto prenočeval kar v spalni vreči v kakšnem bolj mirnem koticu. Na rusko-kitajski meji sem denimo prespal kar na strehi železniške postaje, v kitajskih mestih sem večkrat prespal v javnih parkih. Na poti do Tibeta sem moral mimo vojaških kontrolnih točk, na

• Ste se že v Tibetu začeli poglabljati v budistično miselnost?

"S teoretičnim študijem budizma sem se začel ukvarjati šele potem, ko sem se vrnil s potovanja 'domov'. Pri tem sem se zadovoljil s tem, kar sem našel v knjižnicah. Jeseni 1994. leta sem ponovno vpisal splošno in primerjalno jezikoslovje na ljubljanski univerzi in se nekaj časa posvečal temu študiju. Zanj sem se odločil, ker mi je nudil največ možnosti za učenje sanskrta in kitajske. Predvideval sem namreč, da bom velik del svojega življenja preživel v vzhodnih deželah in bom potreboval znanje vzhodnih jezikov. A kmalu je v meni začelo naraščati nezadovoljstvo. Imel sem občutek, da je moje početje nekakšen odklon od prave smeri, v nekem smislu zapravljanje časa. Kritična je bila tudi odstopnost ljudi, kakršne sem želel imeti v svoji bližini, ljudi, ki vedo, da nič ne vedo, ali celo vedo, da vedo. Srečeval sem mnoge, ki so bili na svojem ožjem področju raziskovanja izredni strokovnjaki, za življenje na splošno pa sploh niso bili usposobljeni. V zavesti se mi je vedno pogosteje pojavljalo lik pravega učitelja in intuitivno vedenje o tem, da ga ne bom našel v Evropi, temveč v enem od tistih območij na Dalnjem vzhodu, kjer sem že bil."

• V Sloveniji niste bili dolgo. Kaj kmalu je prišlo do pomembne odločitve. Kako je bilo?

"Marca 1995 sem se odločil, da študij na univerzi popolnoma opustim in se posvetim raziskovanju stvari, ki sem jih smatral za bistvenejše. Odločil sem se, da grem kar najhitreje v Dharamsalo, kraj v severni Indiji, kjer živi Njegova svetost Dalajlama s tibetansko vlado v izgnanstvu in kjer obstajajo možnosti za študij tako tibetanskega budizma kot same tibetanske. Tibetanci so namreč po letu 1959, ko so se pred komunizmom zatekli v Indijo, v Dharamsali ustanovili osrednjo knjižnico, kjer hranijo vse svete spise in dokumente, ki jim jih je uspelo prinesi v Tibet. Če ne bi tega kulturnega bogastva prenesli v Indijo, bi bilo pokončano, saj so Kitajci v Tibetu uničili dejansko vse samostane in na vse mogoče načine poskusili zatrepi tibetansko kulturno, ki je neločljivo povezana z budistično miselnostjo. Knjižnica v Dharamsali poleg hrانjenja izvirnih tibetanskih besedil in angleških knjig o budizmu igra tudi vlogo nekakšnega središča za preučevanje tibetanskega budizma. Skoraj vsak dan tam dvakrat dnevno dva lama razlagata vsebinsko budističnih besedil. Kdor želi, lahko pride tja in posluša predavanja za simbolično ceno 3 dolarjev na mesec."

• Na tem svojem drugem potovanju ste tudi formalno postali budist. Kje se je to zgodilo in kako?

"Maja 1995 sem pripravil v Dharamsalo in tam preživel nekaj mesecov. Posvečal sem se bolj študijutibetanske in kitajske kot pa samega budizma. Potem sem se odločil, da grem še enkrat v Tibet, kjer sem nato preživel kaka dva meseca, zvezne v Lhasi in samostanu Tshurphu. Ob tokratnem obisku sem oktober 1995 tudi formalno postal budist. Gre za obred, katerega bistvo je v tem, da človek s polno zavestjo čim intenzivneje pripozna Budo kot svojega pomočnika na poti samospoznavanja in izrazi željo, da bi šel k njemu v zatočišče. V bistvu je to umsko (v budističnem pomenu več kot razumsko) dogajanje. Pri tem obredu se simbolno odstrije šop las, britje glave pa je obvezno samo za menihe in nune. Že prej sem ves čas opažal, da na svetu obstajajo mnogotore ljudske združbe in da je skoraj za vsako od njih značilno, da trdijo oziroma so popolnoma prepričane v svoj prav. Hkrati pa trdijo, da so druge združbe v zmoti, jih omalovažujejo ali celo zaničujejo. V tem smislu se mi je zdelo nemogoče, da bi jaz sam pripadal

kateri koli od ljudskih združb, saj nikoli ne bi mogel biti prepričan o tem, da imam dejansko prav, nikoli ne bi imel vpogleda v to, ali nimajo morda ljudje iz kake druge združbe prav. Pri budizmu pa sem opazil, da je pravzaprav eden od bistnih pogojev za pravilno življenje, da nikoli nisi trdno prepričan o tem, kar trdiš, še posebej pa, da nikoli nimaš druge za menjvredne. Ko so Njegovo svetost Dalajlama vprašali, zakaj je toliko religij, v čem je smisel tega, in če je katera boljša od drugih, je odgovoril, da je to čudovito, kajti na svetu obstajajo različni ljudje, ki se med seboj zelo razlikujejo po svoji miselnosti, tako pa se lahko vsak od njih vključi v tisti miseln sestav, ki mu najbolj ustreza in mu omogoča optimalno hitrost razvoja. Jaz sem najbolj ustrezen način mišljenja našel v budističnem sestavu."

• Mimogrede, vegetarijanstvo, ki je dandas med Slovenci kar prijavljeno, je tudi del budističnega nauka. Ste vegetarijanec?

"Raje kot vegetarijanstvo uporabljam izraz nemesojedstvo. Nemesojedstvo je skoraj nujno, da je nekdo sploh lahko budist, saj se budist zavestno vzdrži ubiranja. To pravilo lahko različno razumemo, lahko ga omejimo zgodj na ljudi ali pa ga razumemo tako, da se vzdržimo neposrednega in posrednega ubiranja vseh bitij. Zato pač budisti smatrajo za primerno, da se vzdržijo uživanja mesne prehrane. Vendar tudi to ni tako zelo strogo. Za Tibetance je denimo to prekruta zahteva. V Tibetu uspeva zelo malo zelenjave in sadja in so ljudje življenjsko odvisni od mesa. Zatorej ga lahko uživajo tudi budisti, če je potrebno. Jaz sem odločil za nemesojedstvo že leta 1993, še pred prvim potovanjem, in sicer po tehtnejšem premisleku. Upošteval sem dejstvo, da se mi je že od otroštva naprej zdelo nenavadno, da, kljub temu da imam rad živali in skrbim za njih, uživam njihovo meso in s tem povzročam njihovo trpljenje in ubiranje. Kasneje je moja odločitev za nemesojedstvo dobro sovpadla z budističnimi spoznanji. Če danes pogledam nazaj v obdobje, ko sem bil še

FOTO: M. MARKELJ

mesojedec, bi lahko reknel, da je bilo uživanje mesa eden od tistih dejavnikov, ki so iz mene delali divjaka. Moje vedenje v tistem času je bilo nepravilno, saj je mnogim ljudem povzročalo odvečno trpljenje. Mnogi mesojedci misljijo, da je vsebine njihovega mišljenja neodvisna od vsebine njihovega črevesa. A oboje je močno vzajemno pogojeno. Če imamo torej črevese napolnjeno z mesom, ima to določen učinek na naš um. Zdi se, kot da bi na našo zavest padel polmrak, ki nam preprečuje, da bi dobili vpogled v dejstvo, da je uživanje mesa nekaj oporečnega. Ker torej ne pridemo do tega vpogleda, si vsakokrat znova polnim črevese z živalskimi trupli in tako je zaranjani krog sklenjen. To je zelo podobno denimo gledanju televizije. Samo gledanje televizije nas onesposobi za jasen vpogled v tehnost razlogov, ki govorijo proti gledanju televizije."

• Zdaj precej drugače kot prej vidite tudi nekatere druge življenjske navade v našem zahodnem svetu, ki delujejo zaviralno pri samospoznavanju. Kje boste poslej živel?

"Iz Nepala sem za kratek čas odpotoval še v Bodhgayo. To je kraj v Indiji, kjer je pred 2500 leti Buda izkobil razsvetljenje. Še vedno je to osrednji, najpomembnejši kraj za vse budiste. Od tam sem odšel nazaj v Dharamsalo kjer sem od marca do julija 1996 redno prisostoval podajanju nauka v knjižnici, zraven pa sem se učil tibetanske. Zaradi birokratskih težav z vizumom, ki mi je potekel in mi ga niso hoteli podaljšati, sem lani septembra odpotoval domov v Novo mesto. Zdaj sem uredil te birokratske zadeve in dobil enoletni vizum za bivanje v Indiji. Vračam se Dharamsalo. Ne vem, za kako dolgo. Študiral bom še naprej tibetansko in se izpopolnjeval v budističnem nauku."

"Dolgoročno gledano: nameravam živeti v severni Indiji na sončni strani Himalaje ali pa na Tibetu, če ga bo kitajski komunizem spustil iz svojih kremljev."

MILAN MARKELJ

NAGRADI V TREBEŽ IN ČRНОМЕЛЈ

Žreb je izmed reševalcev 26. nagradne križanke izbral Pavla Molana iz Trebeža in Leopolda Korevca iz Črnomelja. Molan bo prejel 6.000 tolarjev denarne nagrade, Korevc pa knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešitev današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 27. januarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 1. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 26. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 26. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SKET, PALE, APEL, DRAGO, POS, JERA, PLAV, ILIADA, NAREZA, LARNAKA, NANAK, OKAČ, NRAVI, ROČAJ, TRNOVKA, ITA RINA, ASKET, NANA, GOL, STARA.

PRGIŠČE MISLI

Slovenci smo kot majhen narod nagnjeni k utopijam, k rešilnim formulam, ki bi nam zagotovile nacionalni obstoj.

ERVIN FRITZ

Slovenski umetnik postaja in ostaja proletarec svojega naroda, njegov talec, talec njegove lastne nadutosti.

MATJAŽ KMECL

Slovenska kultura bo skupaj z jezikom še naprej najgloblja identifikacijo našega nacionalnega bistva tako za nas same kot za svet okoli nas.

JANEZ MENART

BUDIZEM

Budova veda o umu

Buda je človek, ki je pred 2500 leti v Indiji izkusil razsvetljenje, nato pa iz čistega sočutja podal svoj nauk, da bi ga čuteča bitja mogla uporabiti kot sredstvo za postopno izboljšanje svojega umskega stanja do stopnje končne zrelosti, razsvetljenja. Za stanje razsvetljenja je značilna po eni strani predvsem popolna odsotnost hib, omejitev in trpljenja, po drugi strani pa prisotnost vseh vrlin in popolno poznavanje vseh pojavov kakor tudi njihove končne narave.

Budov nauk je pravzaprav "veda o umu" in je primeren za znanstveno misleče ljudi, živeti budizem pa pomeni celostno uriti se v nauku v smislu treh stopenj in treh načel poti (odpoved, modrost ter Um-naperjen-k-Razsvetljenju). Pri urjenju v odpovedi gre za to, da se poskušamo temeljito seznaniti z našim položajem, ki se ga sicer le megleno zavedamo: mi, običajni ljudje, in druga čuteča bitja se nahajamo v stanju krožnega obstajanja, za katero je značilno izkušanje trpljenja v prav vsakem trenutku kot posledica nehnega zapletanja v krožno razvijajoče se preplete okoliščin, katerih gonilna sila so t.i. trije strupi. Trije strupi so pojavni v našem umu, ki s svojim delovanjem igrajo vlogo temeljnih vzrokov vseh pojavnih oblik trpljenja. Kadar smo pod vplivom prvega strupa, t.j. navezanosti, poveličujemo domnevne dobre lastnosti kakega pojava in težimo k zbljanju z njim oz. ne ločevanjem od njega. Pod vplivom drugega strupa, sovražnosti, se "zapičimo" v domnevne temne plati kakega pojava in težimo k ne-zbljevanju oz. ločitvi od njega. Ime tretjega strupa, nevednosti, se nanaša na naše nepoznavanje končne narave vseh pojavorov, kar nas tira v veliko zmedo. Značilno je, da za vse svoje težave krivimo

neke zunane pojave, namesto da bi se zazrli v svoj um in spoznali, da lahko s končanjem treh stupov odpravimo trpljenje. Ločimo tri vrste trpljenja. Prva vrsta se imenuje trpljenje trpeža, gre pa v bistvu za izkušanje telesnih in duševnih bolečin. Druga vrsta je spremembno trpljenje, gre pa za izkušanje užitkov in posvetne sreče, za katere je značilno, da se slej ko prej sprevržejo, spremenijo v bolečino. Se pravi, da je že za časa doživljanja ugodja prisotno nekakšno potuhnjeno, zavratno trpljenje. Tretja vrsta: že samo obstajanje, bivanje v obliki telesa in um, katerih nastajanje ni neodvisno, temveč pogojeno z delovanjem treh stupov, je svojska oblika trpljenja in se imenuje vseprezemajoče sestavljalno trpljenje.

Večina ljudi prepoznavata le trpljenje trpeža, medtem ko spremembno trpljenje ne pomota smatramo za pravo srečo, o vseprezemajočem sestavljalnem trpljenju pa sploh ničesar ne vemo. Zaradi tega nismo zmožni gojiti načela odpovedi, katerega bistvo je v tem, da se odpovemo svoji navezanosti na krožno obstajanje in začnemo resno razmišljati o možnostih njegove ukinitve. Podobni smo dolgoletnim zapornikom, ki so tako privajeni na domačo okolje svoje celice, da si sploh več ne želijo svobode. Odpoved moremo gojiti le, če vsaj razumso jasno prepoznavamo vse tri vrste trpljenja. Tedaj začnemo videti kroženje kot nekaj popolnoma nezadovoljivega in razvijemo težnjo k osvoboditvi iz njega. Ta osvoboditev je odhod iz območja žalosti, znana tudi kot nirvana. Nirvana še zdaleč ni kako stanje sanjave zamaknjnosti, kot nekateri v svojem škodljivem čebljjanju razglašajo, temveč nasprotno, stanje izredne čuječnosti, budnosti, zaznamovano predvsem s popolno odsotnostjo vseh pojavnih oblik trpljenja ter z neposrednim vpogledom v naravo vseh pojavorov. Nirvana tudi ne pomeni nujno spremembe kraja bivanja: če se osvobodimo, lahko še naprej živimo v istem okolju, navzven podobno kot prej, le v našem umskem stanju je izredna kakovostna razlika.

Primerek tibetanskega teksta, ki razlagata načela umske vadbe.

Kipec Bude v meditativnem lotusovem položaju, v katerem je doživel razsvetljenje.

Prava pot do nirvane pa vodi izključno skozi lastno prizadevanje in pravilno urjenje v duhu nauka, nikakor pa ne, kot nekateri napačno razumejo, skozi samomor, droge ali kaj podobnega.

Trpljenje iztrebimo tako, da pokončamo tri strupe. Že z delnim omejevanjem vpliva, ki ga imata na nas navezanost in sovražnost, se lahko precej uravnotežimo in s tem dosežemo zadovoljstvo; dokončno pa lahko iztrebimo trpljenje z golj skozi pokončanje njegovega najtemeljnega vzroka, namreč nevednosti. Protistrup za nevednost pa je prav gojitev drugega načela poti oz. urjenje v modrosti: mi, običajni ljudje, si pod pritiskom privajenega, ne-razčlenjujočega pristajanja na dozdevke, ki nam jih vsiljujejo zaznave, zmotno predstavljamo, da bivamo kot nekakšno sebstvo, jaz, ki obstaja na biten, vsebinski, resničen način, sam po sebi, po svoji naravi, samozadostno, in ki je trajen, nesestavljen in neodvisen. V tej utvari živimo zato, ker nikoli zares ne raziskujemo samih sebe, nikoli ne razčlenjujemo. Če pa se iskreno lotimo preiskovanja svojih stavnih delov z namenom odkriti ta domnevni jaz, ugotovimo, da cim bolj vneto iščemo, tem bolj ne-najdljiv postaja. S pomočjo natančnih miselnih postopkov spoznamo, da je navadna neobstoječa izmišljija in da je za naše bivanje značilna čista odsotnost vsakršnega jaza, ki bi obstajal sam po sebi, po svoji naravi. Scela smo prazni tega načina obstajanja, smo praznina. Ta vpogled prinese s seboj tudi uvid, da smo brezjazni. Močno pa je treba na tem mestu poudariti, da to NE pomeni, da smo docela neobstoječi (v smislu

lu izničenja) - nikakor, še vedno obstajamo, vendar na zgorj dogovoren, odnosni, imenski način: vsi pojavi obstajajo zgorj skozi moč miselnega pripisovanja na primerno osnovo. Ko dojamemo vsa zgoraj navedena dejstva, pride do neposrednega, brezpojmovnega vpogleda v praznino, v dejstvo, da je končna narava vseh pojavov gola odsotnost vsakršne končne narave. Ta vpogled predstavlja dovršitev urjenja v modrosti in je protistrup za nevednost; pokončanje le-te pa odpravi trpljenje.

Za doseganje nirvane zadostuje urjenje v odpovedi in modrosti, za doseganje dovršenega razsvetljenja pa je potrebna še hkratna vadba v tretjem načelu poti po imenu Um-naperjen-k-Razsvetljenju. S tem v svojem umu skozi razmišljanje in meditacijo povzročimo velike kakovostne premike. V prvem koraku ugotovimo, da nismo edini, ki si želimo ukinitve krožnega obstajanja: vsa bitja smo si enaka v tem, da zavračamo trpljenje in hlepimo po pravi sreči. Nato sprevidimo, da je trpljenje drugih bitij množinsko neprimerno več kot našega, ki smo zgorj posameznik, in je torej dosti bolj pomembno. Znak izrednega samoljubja in brezbržnosti je torej, če se pehamo zgorj za svojo srečo, namesto da bi šli na pomoč vsem drugim bitjem, ki nemočno kot dojenčki tavajo v območju krožnega obstajanja. Iz teh ozirov in skozi moč lastnega sočutja začutimo težnjo, da bi jim pomagali, hkrati pa uvidimo, da kot običajen človek za kaj takega nismo usposobljeni. Zategadelj naravnamo svoj um na najvišji cilj - razsvetljenje - saj ima prav razsvetljeni človek največjo zmožnost pomagati drugim. Ta cilj je mogoče dosegiti le na osnovi izgraditve močnega pozitivnega naboja v našem umu, ki deluje kot tista sila, ki omogoči končni preboj v razsvetljenju stanju.

Pozitivni nabolj izgradimo iz izvrševanjem vrlih dejanj, kot je na primer osredotočanje, potprežljivost, pravilno vedenje ipd., predvsem pa vzbujanje sočutja in ljubezni. V času izvrševanja slehernega od tovrstnih dejanj moramo imeti v zavesti jasno izoblikovan namen, da na temelju pozitivnega naboja, ki ga ta dejanja ustvarjajo, cim prej dosežemo razsvetljenje v korist vseh bitij. Skozi ta prizadevanja postopno pretvorimo svoj običajni um v Um-naperjen-k-Razsvetljenju, le-ta pa je sam po sebi najmočnejši pospeševalni dejavnik doseganja razsvetljenja. Tako kot nekdo, ki nikoli ne pomisli na možnost, da bi postal minister, gotovo ne bo postal minister, tudi razsvetljenje obstaja le za tiste, ki se nanj miselno naravnajo.

JAŠA MIKEC

NAGRADNA KRIŽANKA 1

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	SENENI DROBIR	ODHODNICA POJEDINA OB SLOVESU	PREVZIŠENI (NASLOV)	NEOMEJENO TRAJANJE, ČETRTA DIMENCIJA	VISTA DRAGOCENI FRANČOSKIH PREPROG	UGANKARSKO REKLAMNI LIST
SVETILO IZ VOSKA Z BOMBAZNIM STENJEM						ŠPICA je Špica 068/323-706
ZIVINSKA STAJA PO PLANINAH						
LADIJSKI VLAJK SLOV OPER. PEVKA (ONDINA)						
AUTOR: JOZE UDIK	SALOVEC, ZVRST LOJEVCA	ODEBELJENA KORENINA SKLADBA ZA ZBOR		VRSTA PSA		
ROJSTVO MLADIČA PRI ŽIVLJAH				MANJŠI ZNESEK		
GOSTA SVILENA TRKANINA			SKUPINA GODEBENIK. DOMAČIJA Z ZEMLJO V ENEM KOSU	REKA V AR- MENIU, PRI- TOK ARAKSA OKRASNI KIPEC		
PRVI VEČNA- MENSKI RA- ČUNALNIK (ZDA, 1943-46)			MANJŠI JAZZ ANSAMBL RT NA POR- TUG „NAJZH TOČKA EVR.“			NEMŠKO MESTO OB SAALI (STEKLO)
OČE		GR.MUZA LJUBEŽENSKE POEZIJE JEZIK BANTU ČRNEV			ŽELEZOV OKSID	GR.MIT. SONČNA DEŽELA
ORODJE ZA TANJENJE			OCJE DOGMAТИКЕ, ČERKEVNI PISEC, LYON- SKI ŠKOF (135-202)			
PIVOTNI PREBIVALEC OPENINSKEGA POLOTOKA			KONTINENT			
NEKDANJI ZNANI JAP. PLAVALEC			NAPAD			DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST

praktični
praktični
praktični
praktični
KRIŽ
A
Z

Zdravilni krompir

Morda se sliši čudno, vendar ima krompir kar nekaj zdravilnih lastnosti. Tako ga priporočajo pri glavobolu, za zniževanje visoke temperature, proti ozeblinam, bronhitisu, revmi, artritisu, čiru na želodcu in dvanajstniku, želodčni kislini in še čemu. Če se želite znebiti glavobola ali znižati temperaturo, razrežite krompir na tanke kolobarje ali ga naribajte in si z njim obložite čelo in senca. Oblogo menjajte večkrat na dan. Če imate opeklino, jo čim prej namažite s svežim prerezanim krompircem in položite čezno bananino lupino, tako da se bo notranja stran dotikala kože. "Obkladek" večkrat zamenjajte. Proti želodčni kislini pihte sok iz nastrganega krompircja, ki znižuje tudi količino sladkorja v urinu. Proti čiru na dvanajstniku in želodcu pa zmeljite 50 gramov olupljenega krompircja, izcedite iz njega sok in ga pihte zjutraj in opoldne pred jedjo petinštirideset dni, seveda poleg ustrezne diete, ki jo predpiše zdravnik.

Špageti s sirovo omako

Za 4 osebe potrebujemo: 20 dag špagetov, sol, 4 dag surovega masla, 4 dag moke, 8 dl čiste mesne juhe iz koncentrata, 6 dag topljenega sira, poper, malo naribane muškatnega oreška, 4 rezine kuhanje šunke, 2 žlički nastrženega drobnjaka. Špagete skuhamo v slanem kropu in dobro odcedimo. Za omako v kozici razpustimo surovo maslo, ga potresemo z moko in med mešanjem prazimo, da malo porumeni. Prilijemo juho in z metlico za sneg zmešamo, da zavre. Vročino malo zmanjšamo in med pogostim mešanjem kuhamo 5 minut. Dodamo sir in mešamo, da se razpusti. Začinimo s soljo, poprom in muškatnim oreškom. Primešamo na kocke narezano šunko. Drobnjak oplaknemo, otresemo, nastržemo in potresemo po omaki. Odcejene špagete prelijemo z omako in ponudimo. Recept je primeren tudi za shujševalno dieto, saj testenine same po sebi niso redilne pa tudi sirova omaka iz našega recepta ni preveč kalorična.

Pozimi kalčki namesto solate

Vegetarijanci in njihovi "kalčki" niso več predmet posmeha temveč - če le ne gre za pretiravanje - vse bolj upoštevan način zdravega življenja in prehrane. Prav napačna in nezmerna prehrana je kriva za skoraj dve tretjini vseh bolezni, poudarjajo zdravniki in priporočajo sadje ter zelenjavo z veliko vlaknine, vitaminimi in rudnинami. Pozimi, ko tega primanjkuje, se da pomagati s kalčki, to je z ozelenelimi poganjki kalečih semen, ki imajo presečljivo hrnilno vrednost: so lahko prebavljivi, pravilno pripravljeni tudi okusni, v primerjavi z drugo zelenjavo imajo večjo hrnilno vrednost, več vitaminov in rudnin, za nameček pa jih je tudi lahko pridelati. Nakaljevanje je možno v najrazličnejših plitvih posodah, ki jih lahko namestimo v najbolj nekoristen zatemnjen topel prostor. Letni pridelek na kvadratni meter znaša tudi do ene tone kalčkov, seveda če kalitev ponavljamo za vsako "žetvijo". Sicer pa lahko več o tem sobrem vrtnarjenju zveste v knjigi Andreje Fink iz naslovom Poganjki in kalčki.

Sanacija dimnika pri plinastih gorivih

Sanacija dimnika je vedno potrebna ob prehodu na kurjenje s plinastim gorivom. Pred priključitvijo plinske naprave na plinovodno omrežje mora invest

Grahki so se rojevali brez babice

Ko se je Grahkova Ana v belokranijski vasi Lokve, pri hiši se je po domače reklo pri Osobejnkih, kar že samo po sebi pove, da je tisti čas tu vladala velika revščina, sedmič pripravljala na porod, so se morali njeni starejši otroci umakniti iz domače hiše. Ana je bila neke vrste vaška babica in mnogim otrokom iz okolice je pomagala na svet. Ko pa je prišel čas, da bi sama rodila, je pripravila vse potrebitno, legla v porodniško posteljo in brez tuje pomoči so Grahki prihajali na svet. Tako je bilo tudi 25. marca 1906. Jakob, Štefan in mali Tonček so morali spati na skedenj in tam so pred spanjem še pomoževali. "Le koliko jih še bo?" se je vprašal sedemnajstletni Jakob, triinpolletni Štefan pa je njegovo vprašanje zaskrbljeno dopolnil: "Kaj jim bomo dali pa jesti?" Tonček, ki je bil star komaj dobro leto, ju je le začudeno gledal in si želel k mamici v hišo.

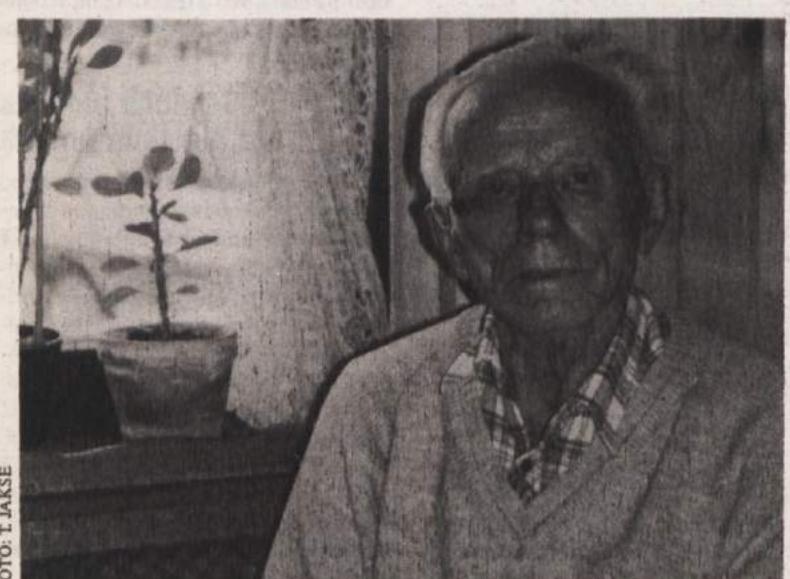
Tako je bilo takrat, ko se je Ani in Johani rodil Stanko, sedmi in zadnji Grahkov otrok. Ani je bilo že osem inštirideset let in rojevanja je bilo zanoj konec. Saj bi bilo otrok gotovo več, pa je bil Anin mož Johan večidel v Ameriki, kajti doma zanj ni bilo zasluga. Kadar se je vrnil, je k mali kmetiji dokupil nekaj zemlje, na domačiji kaj postoril in se spet vkrcal na parnik. Kar trikrat se je to ponovilo in vsakič je pri Osobejnkih družina malo narasla. Stanko, ki se je rodil zadnji, je danes od sedmerice edini še živ.

V Svibniku pri Črnomlju sem ga našel, starčka, ki bo letos marca videl že enaindevetdeseto pomlad. Malo je naglušen in vidi že precej slabo, spomin pa mu še kar dobro služi. In spomin naju popelje tja v čas med drugo svetovno vojno, ko je bil njegov brat Tone, tisti najmlajši s senika, že toliko star, da ga je avstrijski cesar poklical v prvo svetovno vojno. Doma na Lokvah so poslušali oddaljeno bobnenje topov na soški fronti in trepetali za njegovo življenje. A Tone je imel srečo. Prestal je vojni pekel in padel v italijansko ujetništvo.

Na Lokvah pa so se med prvo svetovno vojno sponzali še z drugimi obrazi vojne. V semiško okolico se je tedaj zateklo tudi nekaj primorskih Slovencev, ki jih je vojna pregnala z njihovih domov. Tudi Grahkovi so pomagali nesrečnikom. In dobrota, ki so jim jo nudili, čeprav so bili sami ubožni, se je hitro povrnila, kajti ko se je Tone znašel v italijanskem ujetništvu v bližini Trsta, so mu prav Grahkove zvezze s primorskimi Slovenci pomagale najti pot domov. Vezi so ostale trdne in trajajo še danes.

Med obema vojnoma je Stanko začel šele prav živeti. Kmetija na Lokvah ga ni privlačila. Na njej je ostala njegova sestra Ana, ki je bila pri rojevanju celo uspešnejša od svoje matere, saj je rodila kar deset otrok. Stanko se je najprej zaposlil na žagi Zora v

TONE JAKŠE

Stanko Grahek iz Svibnika pri Črnomlju

Zametki učiteljišča v Novem mestu

Na sliki 1. letnik učiteljišča v šolskem letu 1949/50. Spredaj sedijo M. Dobovšek, N. Smerdu, B. Javornik, N. Dobravec, L. Nečimer, B. Zobec, S. Fink in I. Jurčec.

Lani so se zvrstili številni petdesetletni jubileji in človek nehote pomisli, koliko novih in pomembnih stvari se je zgodilo takoj po hudi štiriletni vojni. Marsikaj od tega gre hote ali nehote v pozabio in prav je, da se zapiše in tako ohrani za kasnejše robove. Med jubileji je bila lani tudi petdesetletnica začetkov novomeškega učiteljišča.

Kako dobro, da imamo v Novem mestu arhiv, kjer je marsikaj ohranjenega na straneh dopisov, prošenj, poročil, zapisnikov! Z veseljem posedam tam in brskam po velikih škatlah z dokumenti. Med zbiranjem gradiva za zbornik ob 50-letnici novomeškega internata mi oči nenadoma obstanejo na dopisu:

Pedagoški tečaj v Novem mestu od 2. julija do 27. septembra 1945. "Že takrat," pomislim, "ko so topovi komaj utihnili?" Z zanimanjem berem dokument, še posebej potem, ko med tečajniki najdem tudi imena svojih nekdajnih kolegic. "Tečajnice" so jim nekateri še dolgo posmehljivo rekle, čeprav so bila nekatere odlične učiteljice. V najtežjih časih so se posvetile vzojgi in izobrazbi otrok, ko je bilo pomanjkanje učiteljstva največje in ko so se vrata različnih šol nastezaj odprla tudi za revne otroke.

Pedagoški tečaj takoj po vojni

Že 25. maja 1945, komaj deset dni po kapitulaciji Nemčije, je bil v radiu in časopisih objavljen razpis Ministrstva za prostoveto Vlade republike Slovenije za osnivanje trimesečnega tečaja za učitelje pravnik. Bil je izhod v sili, "da dobimo učitelje, kolikor jih NUJNO potrebujemo."

V novomeški tečaj se je prijavilo 42 tečajnici in 3 tečajniki, a je že prvi teden odpadlo 8 tečajnic. Le štirje med tečajniki so imeli manj kot 18 let. O vseh prijavljenih je bilo treba dobiti politično in splošno oceno, kandidati pa so morali izpolniti vprašalno polo in priložiti zadnje šolsko spričevalo o dovršeni meščanski oziroma srednji šoli. O sprejemu je odločala posebna komisija. Opraviti so morali tudi zdravniški pregled in preizkus posluha.

Otvoritev tečaja je bila 30. julija, z rednim poukom pa so pričeli 2. avgusta. Pouk se je odvijal v prostorih samostana v Šmihelu, kjer je bil zanje tudi internat. Vsi tečajniki, tudi trije fantje, ki v njem niso mogli stanovati, so imeli hrano brezplačno, dekleta tudi vso drugo oskrbo. Samostan je bil od internata ločen, vendar berem, da je tečaj tako dobro uspel tudi zaradi tesnega sodelovanja s samostanom.

Zaradi hospitacij in učnih nastopov se je moralno šolsko leto za šmihelske osnovnošolce začeti predčasno. "Upraviteljstvo deške in dekliške šole v Šmihelu naj uredi vse potrebno za reden pričetek pouka. Razredi naj bodo mešani! 1. in 4. raz. bosta v dosedanji dekliški šoli (v

samostanu) 2. in 3. razred pa v dosedanji deški OS v Šmihelu," berem. Pouk za te otroke se je pričel 27. avgusta.

Tečajnikom so predavali novomeški učitelji in profesorji (Ivan Andoljšek, Tone Trdan, Marija Drnovškova, Tone Markelj, Andrejčič, Metod Kalan) in Drago Vončina, ki je bil tudi vodja tečaja. Vsi predavatelji so bili zaposleni na novomeški gimnaziji. Predavanja in izpitki so imeli tudi za tiste, ki zaradi vojne niso imeli ustrezne izobrazbe in so hodili po pol ure daleč peš k tečajnikom. Najdem dopis, kjer predavatelji prosijo, da se jim kakovrednoti in plača to dodatno delo, saj je npr. prof. Andoljšek na tem tečaju opravil 120 ur.

Dijaki pedagoškega tečaja so imeli pouk vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. naprej, njihov predmetnik pa je bil: pedagoška psihologija in mladinoslovje, specialne metodike s hospitacijami in učnimi nastopi, slovenščina, zgodovina in državoznanstvo ter petje. Hospitacije so imeli od 27. avgusta do 8. septembra, na stopu pa od 10. do 18. septembra. Vsak je imel najmanj štiri nastope, ki so trajali po pol ure, zadnji pa tri četrt ure. Ocjenjevali so jih po en predavatelju za specialno pedagogiko in razredni učitelj.

Zaključni izpitki so bili med 19. in 27. septembrom z enodnevnim odmorom. Uspeh je bil izredno dober. Nihče ni bil ocenjen negativno in po mnjenju profesorjev v znanju skoraj niso zaostajali za drugimi maturanti. K temu je veliko pomogel stalni stik s predavatelji in učitelji in tudi to, da so bivali pod isto streho in so vse podredili šoli.

Čeprav so bili razen štirih dijakov vsi polnoletni, je nad njimi stalno bdel prefekta Marta Povše, ki je zapisala: "Šola in predavanje so prvo, po intenzivnem učenju pa pošteno razvedrilo." Razvedrilo pa je bilo takole: Vsak dan so tečajnice po študiju odšle na skupen sprehod, ob sobotah pa skupaj v kino. Bili so tudi na treh mitingih, imeli so celodnevni izlet na Trško goro v družbi profesorjev in prefekte, za zaključni izlet pa so šli le do Šempetra (Otočca).

Prvi razred učiteljišča pri gimnaziji

Tako po vojni so bile razmere izredno težke. Poleg živčne razvranosti (dve tečajnici sta izstopili prav zaradi tega) so razsajale različne bolezni, zlasti srbečica, paratifus in trebušna gripa. Tečajnike so morali celo odpeljati v Dolenjske Toplice na razkužitev. Obenem so razkužili tudi

internatske prostore. Najpotrebnejše so dobile tudi plašč in čevlje.

Potreba po učiteljih je bila tako velika, da so morali tečajniki napisati prošnjo za službo že pred odhodom s tečaja. Ministrstvo za prosveto, ki ga je takrat vodil dr. Ferdo Kozak, je razpisalo še štiri pedagoške tečaje, in sicer v Kopru, Celju, Ptaju in Mariboru.

Okrožni IO Novo mesto je že 18. avgusta 1945 ministrstvu pisal: "Pojavila se je silna potreba po večjem kadru učiteljstva. Območje okrožja je tako veliko, da je ustanovitev učiteljišča nujna potreba." 7. septembra je prošnjo podprt tudi podružnica prosvetnih delavcev v Novem mestu, tako da je Narodna vlada 15. novembra sporočila, da izjemoma dovoljujejo vpis učencev v 1. razred učiteljišča. "Vpišejo se lahko do dovršenega 17. leta starosti. Na osnovi predloženih spričeval bodo delali sprejemne izpite za sprejem v 1. razred."

Upravno je bil razred dodeljen gimnaziji. Vse administrativne posle je vodil gimnazijski ravnatelj. Učno osebje na gimnaziji je poučevalo tudi na učiteljišču po predmetniku, ki ga je sestavil ravnatelj v sporazumu z učiteljskim zborom. "Vsi stroški za vzdrževanje razreda in za učne pripomočke se krijejo iz posebnega kredita za učiteljišče Novo mesto. Učila, ki jih ima gimnazija, naj bodo na razpolago tudi za učiteljišče. Gimnazija naj za učiteljišče vodi poseben opravilni zapisnik in poseben arhiv," je pisalo takratno Ministrstvo.

Zdravniški pregled je bil za vse vpijane 5. novembra 1945, isti dan so bili tudi sprejemni izpitki iz slovenščine, matematike in petja, redni pouk pa se je pričel 7. novembra. Še en zanimiv zapis iz tistega časa: Tisti, ki bodo stanovali v internatu, naj prinesajo s seboj posteljnino, to je dve rjuhi, dve odeji, vzglavnik in slamnjačo!

Tako so bili že tisto prvo leto po vojni položeni temelji za ustanovitev novomeškega učiteljišča. Kako je bilo naslednji dve leti, še ne vem, zagotovo pa je prva generacija novomeškega učiteljišča maturirala v šol. letu 1951/52, mi pa smo bili 2. generacija. Veliko dobrih, zagnanih učiteljev, posebno učiteljic, so iz te šole poslali po vsej Sloveniji.

Imeli smo srečo. Odlični profesorji so nas dobro pripravili na težki poklic. Še danes se jih hvaležno spominjam. Naj omenim le nekatere: Karel Bačer, Bogo Javornik, Ivan Andoljšek, Tone Trdan, Ivo in Breda Zobec, Marjan Dobovšek, Julij Titel, Tone Markelj, Nada Dobravec, Nuša Smerdu... Ustanovo sta uspešno vodila najprej Lojze Nečimer, nato Ema Muserjeva, v internatu pa nam je bil kot oče upravnik Ivan Jurčec. Mnogi med njimi živijo še le še v naših spominih.

IVANKA MESTNIK

"Grobar" prinesel Severjevo nagrado

Sklad Staneta Severja in ZKO Škofja Loka sta lani decembra že 26.-ič slovesno podelila Severjeve nagrade za najžahnejše igralne dosežke poklicnih dramskih umetnikov, študentov dramske igre in nepoklicnih igralcev. Nagrajencev je bilo tokrat pet, med njimi pa je tovrstno priznanje za najboljšega amaterskega igralca dobil tudi Ernest Breznikar iz Dovškega pri Senovem, ki v Kulturnem društvu (KD) Svoboda Senovo igra že 37 let. Nagrado mu je prinesla vloga grobarja v Partljičevi komediji Nasvidenje nad zvezdami.

"To je res priznanje, o katerem lahko vsak amaterski igralec samo sanja. In meni se ni niti sanjalo, da ga bom prejel," je povedal Ernest Breznikar, vesel svojega uspeha. Zanimivo je, da Ernest, sicer strojni delovodja po poklicu, že 22 let dela na Ministrstvu za obrambo v Cerkljah ob Krki, kjer je sedaj poveljnik 25. območnega poveljstva. Rad opravlja to službo, čeprav pa tudi brez svojega "drugega poslanstva" - igranja, ki je čisto nekaj drugega, očitno ne more. V domačem dramskem društvu igra namreč že 37 let. Prve izkušnje je dobil v šolski dramski skupini, v amaterskem senovskem gledališču pa je začel po osnovni šoli, najprej pri lutkarski sekci. "Igral in vodil sem marionete, včasih pa prispeval samo glas. Vem, da je bila moja prva dramska vloga v partizanski igri Ugasle luči leta 1958, kjer sem kot bebec pastir dobil aplavz pri odprtih sceni, in to je bilo nekaj enkratnega," se spominja Breznikar, eden izmed dobitnikov letošnje Severjeve nagrade za nepoklicne igralce. Strokovna žirija, katere predsednik je bil priznani slovenski igralec Pavle Ravnhrib, je namreč takšno nagrado podelila še Gorazdu Žilavcu. Naslednja Breznikova pomembna vloga pa je gotovo leta 1960 vloga Tončka v Linhartovi komediji Veseli dan ali Matiček se ženi, ko ni osvojil le gledalcev, pač pa tudi srce svoje bodoče žene, sošolke Ane. Takrat sta prvič zaigrala skupaj, to pa se dogaja še sedaj, saj sta oba zelo aktivna v KD Svoboda Senovo, kjer Breznikarjeva opravlja nalogo tajnice.

Nasvidenje nad zvezdami

Senovska gledališka skupina, ena izmed mnogih sekcij KD Svoboda Senovo, ki je lani praznovala 50 let kulturnega ustvarjanja, je edina v krški občini, ki je brez prekinutve vsako leto pripravila vsaj eno predstavo. Breznikar, ki mu je vzornik mariborski gledališčnik Arnold Tovornik, je v vseh teh letih igral različne vloge, tako v komedijah kot tudi dramah, vendar pravi, da ga imajo vsi za komika. "Ko prideš na oder, pa čeprav igram resno vlogo, zbudim smeh. Ne vem, kako to," pravi, žena Ana pa je dodala, da je tudi v privateni družbi zabaven in je lepo biti z njim. Torej ni naključje, da je ravno za komično vlogo grobarja v Partljičevi komediji Nasvidenje nad zvezdami dobil Severjevo nagrado. "Zgodba je tako življenska, da se lahko vsak najde v njej. Igram grobarja, ki dela red na pokopališču in se ukvarja tako z zaščitnikoma rok kot z direktorjem in ostalimi živimi in mrtvimi. Poskrbljeno je za smeh, tako da smo, kjer koli smo z igro nastopali, imeli vedno polno dvorano navdušenih gledalcev. V domačem senovskem kulturnem domu, kjer imamo tudi vaje, smo igrali kar trikrat in bilo je enkratno," veselo razlagata Breznikar.

Oba z ženo pohvalito delo in prizadovnost režiserke Bože Ojsteršek, ki se resnično trudi, in naslovnih celotnih 35-članskih gledaliških ansambel, v katerem je mogoče najti kar tri generacije. Druži jih veselje do igranja, zato jim ni nič pretežko. Že med učenjem igre so sodelovali s Toneom Partljičem, ki si je predstavo potem tudi ogledal in bil navdušen. Ni mogel prehvaliti scene, ki je delo samih igralcev. "Res smo se potrudili. Imeli smo prave lesene grobove, vence, cvetje, igrali so godbeniki - učenci pihalnega orkestra Adam itd.," je povedala Breznikarjeva. Z omenjeno igro so gostovali doma, v Krškem, Kozjem, seveda pa bi še kje, če bi bil denar. Toda tisti od vstopnic zadostuje le za prevoz in večerjo, kaj več pa ne. Tako je pač pri ljubiteljskem kulturnem ustvarjanju.

In kako so strokovnjaki sploh opazili odlično igranje Ernesta Breznikarja? Lani konec septembra je senovško amatersko gledališče kot edino iz Posavja nastopilo na republiškem srečanju podeželskih dramskih skupin v Nazarjah. Skupaj s še 23 gledališkimi skupinami iz Slovenije in zamejstva (največ iz Tržaškega) so se igral-

Ernest Breznikar

ci predstavili s Partljičevimi "Zvezdami" in Breznikar je zbudil pozornost. Srečanje sicer ni bilo tekmovalnega značaja in je šlo le za ocenjevanje, kje je mesto tovrstne ljubiteljske kulture pri nas. Tako je čez nekaj mesecev dolgoletni senovški amaterski igralec ves presenečen dobil obvestilo, da je dobil nagrado Sklada Staneta Severja za leto 1996 za najboljšo igralsko stvaritev v slovenskem ljubiteljskem gledališču, ki temelji na Severjevem umetniškem izročilu. Strokovna žirija pa je upoštevala še njegovo življensko delo. Tudi njemu se zdi, da je vlogo grobarja res

odigral z občutkom, med takšne pa privileje še vlogo sodnika v delu Razbiti vrč, za katero je dobil pred približno desetimi leti v Škofji Loki Linhartovo značko, in vlogo Krjavlja v Desetem bratu. Za svoje delo v okviru ZKO Krško pa je bil že nagrajen tudi z bronasto in srebrno Prešernovo plaketo. Tovrstne pohvale njegovemu delu mu torej niso tuje, vendar je letošnja Severjeva nagrada gotovo največja.

Zastrupljeni z gledališčem

Breznikarjeva družina je ena redkih, ki je, kot pravita Ernest in Ana, naravnost zastrupljena z ljubiteljsko kulturo in gledališčem. Poleg staršev igrajo namreč kar vsi trije otroci: Matjaž, Marko in Lucija, začeli pa so kot še zelo mladi. Matjaž, ki zdaj živi v Brestanici, igra tudi v tamkajšnji dramski skupini. Marko se je ustalil v Senovem in je član recitatorske sekcije ter pihalnega orkestra v sklopu društva. V gledališko igranje je že vključil tudi sina. Lucija, ki ravno tako rada recitira, pa je skupaj z možem igrala v zadnji igri. Tako se Breznikarjevin ni treba batiti za nadaljevanje gledališke tradicije. Vsaj 30 vaj, v glavnem ob koncu tedna, je potrebnih, da predstavo prvič predstavijo javnosti, torej jim gledališče vzame veliko časa. Pa vendarle to z dobro voljo uspešno uskladijo še z ostalimi družinskim in službenimi obveznostmi.

V okviru ZKO Krško, ki jo vodi Janko Avsenak, je gledališka dejavnost res močno razvita, zato imajo tudi možnosti dovolj. Ernest Breznikar in ostali člani senovške gledališke skupine že od lanske jeseni pripravljajo novo igro, katere premiero načrtujejo za februar. Tudi tokrat so izbrali Partljičev delo, komedijo Štajerc v Ljubljani. Breznikar, vesel Severjeve nagrade, je že poln skrbi in odgovornosti za naprej in novo vlogo. Pravi, da se najtežje nauči besedilo, na odru pa potem ni težko. Z ženo prosti čas poleg v gledališču - v krškem kulturnem domu imata tudi gledališki abonma - rada preživljata v naravi, na ribolovu. Ernest pa se pogosto pridruži še lovcem. "Najbolj pa sem 'zastupljen' z gledališčem in igranje čutim že kot obvezno," pove. Naj torej še vrsto let gledalcev navdušuje s svojo igro!

LIDIJA MURN

KNJIŽNI PROJEKTI

Pol stoletja Zbranih del

Nacionalna znanstvenokritična zbirka Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev je lani praznovala polstoletnico izhajanja. Pred 50 leti je pri tedanjem Državnem založbi Slovenije izšla prva knjiga Zbrane dela Srečka Kosovela, ki je označila začetek te eminentne zbirke, nazadnje pa je v paketu petih novih knjig ugledala beli dan že 190. knjiga. Zbirka, ki jo je zasnoval in bil njen prvi urednik prof. dr. Anton Ocvirk, obsegava skupaj prek 65.000 strani, v celoti pa je v nji objavljenih in znanstveno komentiranih 22 slovenskih literarnih umetnikov, klasičnik naše besede od konca 18. stoletja, skozi 19. stoletje vse do moderne in še naprej. Zadnjih 15 let Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev ureja predsednik SAZU, akademik dr. France Bernik, vsa teža urejanja in izdajanja pa sloni na razmeroma maloštevilni, vendar strokovno izkušeni skupini literarnih znanstvenikov. Vseh sodelavcev zbirke je 26, živilih je še 14. Med njimi ima največje mesto Dušan Moravec, ki je uredil 20 knjig, največ od vseh urednikov doslej, njemu pa sledijo še živeči Jože Šifrer in Jože Munda, Drago Druškovič, Janko Kos in Joža Mahnič pa Andrej Inkret, Dušan Voglar, France Pibernik, Goran Schmidt, Lado Kralj in Miran Hladnik.

Pod redno številko 186 je letos v Zbranih delih izšla 14. knjiga Zbranega dela Frana Saleškega Finžgarja. Besedilo in obsežne opombe je pripravil Jože Šifrer, prinaša pa pisma tega priljubljenega slovenskega pisatelja. V knjigi so zbrana vsa Finžgarjeva pisma, ki jih je pisal v prvem obdobju do leta 1914. Korespondenca z nekaterimi osebnostmi je bila zelo obsežna in sega tudi v kasnejša obdobja, vendar so ta pisma v celoti natisnjena v tej knjigi. Največ pisem je bilo poslanih duhovniku in literatu Francu Mešku ter pisateljevemu mladostnemu prijatelju Alojziju Grošmu, zanimiva pa so še pisma pesniku Antonu Medvedu in posebej Izidorju Cankarju. Finžgarjeva zbrana dela se s to knjigo približuje svojemu zaključku.

9. knjigo Zbranega dela Juša Kozaka je uredil in opombe zanje napisal Jože Munda. Prinaša zadnje Kozakovu pripo-

vedne tekste, med njimi najobsežnejšega, roman Pavlihova kronika, ki je zadnje večje Kozakovo delo, pisatelj je umrl le dva meseca po izidu tega romana. Ob njem so v knjigi še krajska povojna prozna dela, v dodatku pa poezija in kot zanimivost literarna predloga za prvi slovenski celovečerni (nemi) film V kraljestvu zlatoroga.

6. knjige Zbranega dela Edvarda Kocbek je uredil in zanje napisal spremno besedilo z opombami Andrej Inkret. S to knjigo se v zbranih delih začenja tisti del Kocbekovega opusa, ki ga je avtor sam ob lirični poeziji imel za najpomembnejšega. V knjigi je natisnjena slovita Tovarišija, torej dnevniški zapiski iz obdobja od maja 1942 do maja 1943, ki je prvi del nedokončane partizanske trilogije (2. del je Listina, 3. pa Kocbeku ni uspelo pripraviti za natis). Poleg Tovarišije obsegata knjiga še dnevniške zapiske iz let 1941 in 1942.

Goran Schmidt je uredil 4. knjigo Zbranega dela Stanka Majcna, zaradi političnih razlogov dolgo malo znanega pripovednika, dramatika in pesnika, saj se po vojni 20 let ni pojaval v javnosti. Knjiga obsegata nezbrano revialno objavljeno prozo, neobjavljene rokopise, eseje, literarne kritike in polemične članke ter v dodatku še različne osnutke in polliterarne zvrsti, spomine, intervjuje, govore ter tudi primer Majcnovega strokovnega članka.

Zbrana dela pesnika Antona Vodnika, ki jih ureja in opremila z opombami France Pibernik, so prišla do 3. knjige (190. v zbirki). V nji je natisnjena pesniški opus, ki je nastal po vojni in ga je javnost spoznala v treh pesniških zbirkah: Zlati krogi, Glas tišine in osebni antologiji Sončni mlini, dodane pa so še vse nezbrane pesmi, torej tiste, ki jih je pesnik objavil samo revialno ali pa so ostale v rokopisu. S tem je sklenjen celoten krog Vodnikovega pesniškega ustvarjanja, ki v svojem času zaradi družbenih razmer, nazorskega enoumja in literarnih ožin ni bilo deležno tiste pozornosti, ki bi ga nedvomno zasluzilo, saj danes literarni poznavalci ugotavljajo, da je bil Anton Vodnik eden najpomembnejših slovenskih pesnikov.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNA POLICA

Po sledeh časa

Slovenska kulturna in zgodovinska dediščina je bogata, vendar v marsikaterem svojem delu premalo poznana, da ne rečemo premalo spoštovana. V zapuščini, s katero se sicer pogost srečujemo, a jo hkrati skoraj obvezno tudi kar spregledamo, so tudi spomeniki, predvsem seveda spomeniki v ožjem pomenu te besede, se pravi kiparska in/ali arhitekturna dela, ki so postavljena na javnem prostoru, da bi prebjala spomin na pomembe osebe ali dogodeke. Spomeniki te vrste so pogosto tako v vsakdanji trenutek in okolje vpet delček, da jih sploh ne vidimo več, kaj šele, da bi jih kaj bolje poznali ali vedeli za njihovo sporočilo. Pa vendar je to zanimiv in poveden del naše dediščine, ki se ji splača prisluhniti, saj nam lahko odgrne zanimive, a prepogosto pozabljene strani slovenske kulture, zgodovine in umetnosti. Morda bo večjo pozornost do starejših spomenikov te vrste prebudila knjiga, ki je nedolgo tega izšla pri založbi Debora. Gre za vodnik po spomeniški dediščini na ozemlju Slovenije, ki ga je pod naslovom PÖ SLEDENČAS in s podnaslovom Spomeniki v Sloveniji 1800 - 1914 napisala umetnostna zgodovinarka Sonja Žitko.

Avtorka, ki se poleg pedagoškega dela ukvarja tudi z raziskovanjem kiparstva, je iz obsežnega in raznovrstnega spomeniškega gradiva, posejanega po vseh slovenskih pokrajinalah, za predstavitev izbrala 50 tistih spomenikov, ki značilno odsevajo dobo ali zaokrožujejo njeni celostno podobo, merilo pa jí je bila tudi likovna kakovost. V uvodni besedi je orisala razvoj spomeniške dejavnosti pri nas in začrtala tudi usodo nekaterih spomenikov, v osrednjem delu knjige pa je vsakega od izbranih spomenikov predstavila z zgoščenim besedilom ter z eno ali več fotografijami, kadar spomenik ne stoji več v svojem prvotnem okolju. Pri razvrščanju se je avtorica odločila za regionalni ključ. Z območja širše Dolenjske je predstavljena pet spomenikov: Levstikov spomenik v Velikih Laščah, spomenik odprtju vodovoda v Blatniku pri Črmošnjicah, Baragov spomenik v Dobrniču, Knobleharjev spomenik v Škocjanu in Hočevarjev spomenik v Krškem.

MILAN MARKELJ

10. zvezek Enciklopideje Slovenije

Ob koncu lanskega leta je Mladinska knjiga izdala še eno knjigo iz svojega najzahtevnejšega in največjega knjižnega projekta - 10. zvezek Enciklopideje Slovenije. Knjiga na 416 straneh prinaša 834 gesel, od tega 423 stavnih in 411 biografiskih, v abecednem redu od Pt do Savn. Značilnost zvezka je več velikih sintetičnih gesel o posameznih pojavih ali dejavnostih, kot so denimo gesla radio, rastlinstvo, redovništvo, ruderstvo, in velika stvarna gesla, kot so raziskovalna dejavnost, reformacija, režija, rimska doba, ribištvo, samoodločba naroda, samoupravljanje. Največje geslo tega zvezka so rusko-slovenski odnosi, ki vsebuje veliko podatkov o političnih in gospodarskih, predvsem pa o kulturnih starih med Rusi in Slovenci, o medsebojnem prevažanju literarnih del, o izvajaju glasbenih stvaritev, o uprizorjanju gledaliških del, prepletanju likovnega ustvarjanja, o literarnih, gledaliških in drugih ustvarjalnih vplivih. Enciklopidea Slovenije po svoji zasnovi obravnavata tudi osebnosti, dogajanja in pojave v zamejstvu. V tem zvezku so v tem pogledu zanimiva gesla, kot so Radgonski kot, Rezija in Rož. Več je tudi gesel o umetnostnih slogovnih obdobjih (realizem, romantika), ki povezujejo književnost, glasbo in likovno umetnost, še posebej bogato pa so zastopana gesla s področja likovne umetnosti (romantika,

renesansa, rokoko, romantika, realizem), med njimi je še posebej vredno pozornosti geslo o umetnosti v času romanike, saj so v besedilo vključeni novejši izsledki o arhitekturi, kiparstvu in slikarstvu pa sta obravnavana izčrpno. Med biografskimi gesli najdemo tudi imena enega največjih umetnikov, ki so ustvarjali na Slovenskem: Francesca Robbe, najplivnejšega slovenskega arhitekta Edvarda Ravnikarja, kiparja Jakoba Savinšča, izumitelja fotografije na steklo Janeza A. Puharja, jezikoslovnega Frana Ramovša, izumitelja ladijskega vijaka Josefa Ressa; od živih dolenjskih ustvarjalcev naj omenimo filmskega delavca Flipa Robarja.

Besedila, ki jih je prispevalo kar 384 piscev, spremila bogato in pestro slikovno gradivo, ki zavzema tretjino vsega prostora. Vseh ilustracij je 951, od tega 409 barvnih in 542 črno-belih, med njimi je 59 portretov, 116 umetnostnih posnetkov, 54 tematskih kart in zemljevidov, 28 grafikonov, 25 risb, 75 pokrajinskih posnetkov, 74 rokopisov in tiskov ter 181 dokumentarnih posnetkov.

MiM

Vrba nad tolmunom

Za življenski jubilej pesnice, pisateljice, zbirateljice krajevnega ljudstva izročila in kulturne delavke Mihaele Zajc-Jarc iz Višnje Gore je tik pred novim letom Zveza kulturnih organizacij Grosuplje izdala pesniško zbirko Vrba nad tolmunom. "Uresničena je potreba, da se njene pesmi, ki so razpršene po različnih glasilih, izdajo v knjigi," je v spremni besedi zapisala Ivanka Černelič, ki je zbirko uredila, opremila pa jo je Sandi Zalar.

Tako smo ob častitljivi 80-letnici uglede, a hkrati tako

Foto: I. Počkar

SKIRO, KOLARSKI IZDELEK – V času takoj po drugi svetovni vojni otroci niso imeli kaj prida igrati na voljo. Tedanjega otroška generacije se nedvomno rada spominja leseni otroški vozil - skirojev. Prava kovinska dvokolesa so bila tedaj velika redkost, a tudi lesena dvokolesa ali trikolesa, narejena pri mizariju ali kolarju, so vozili le redki otroci. Najpogosteje otroška vozila so bili skiroji. Skiro ali romobil, kot so mu rekli prebivalci ob spodnjem toku Krke, je otrok poganjal z desno nogo, z levo pa je stal na skiroju. Romobil na posnetku je po drugi svetovni vojni izdelal kolar iz Krške vasi pri Brežicah za svojo nečakinja Anico iz jesenovega lesa, ima gumijasta kolesa in je še v voznem stanju. (Pripravila etnologinja Ivanka Počkar)

In Trdinovih zapiskov

Nečedneži – Nečednost dolenska kaže se v mnogem, sol n.pr. kujujo često v smrkavih robcih, tako spravlajo i jedila v gnisne krpe, prijemljejo in trgajo meso s prsti, tudi mnoge dolenske kuharice radi tega niso vredno časti, ktera jim se daje.

Grožnjo škodožljini – Bršlinci so grozno škodožljini drugim - srečo mu zavidajo na vso moč. Tod in v obližji ljudje včasi dolgo preže na človeka, da ga ujemo. Nek obrtnik pravil, da ga je boter napajal skoz celih petnajst let, da ga za neko reč ujame in ujel ga je res za 74 for. ali zapil je mnogo več in uni je vse eno mislil, da ga je opeharil prav fajn!

Carovni kresni večer – Kresen večer se živina meni. Hlapec slišal goroviti dva vola, da bo gospodarja kača upičila, gospodinja bo se omožila in enega teh volov bodo zaklali. Hlapec gre orat mesto njega, ubije kačo - coprnicu. Dolgo ne skuha gospodinja kosila, gredo gledat in najdejo gospodinjo z odrezano glavo, kajti ona je bila ona kača. Kresen večer tudi denar cvete (= gori s plavim plamenom). Kresen večer leta tudi coprnice na Klek.

9 Po bežnem tipanju že sledi ponudba tega ali onega, vabilo na splavarjenje. Ko vse odkloniš, te skušajo nažicati za pijačo ali denar. Ko tudi to ne uspe, je na vrsti tveč izraz na obrazu in najbolj ganljivo prosječenje, da rabijo denar za kosilo, saj že dolgo niso ničesar jedli. Seveda lahko vse skupaj poteka tudi v drugačnem vrstnem redu, toda kmalu sem bil prepričan, da je vsaj zunaj revnih kingstonskih predmetov le malo ljudi resnično lačnih. Kdorkoli okoli svoje hiše premore vsaj koček zemlje, lahko skozi celo leto živi od lastnih pridelkov. Seveda pa je dobrodošel vsak dolar, ki ga je najlaže iztrgati iz rok turistov. Vse prepogosto tudi za najmanjšo uslugo pričakujejo nagrado, tako da sem se na ulici, kolikor je bilo mogoče, izogibal vsakršnim vprašanjem.

Port Antonio šteje okoli 15.000 prebivalcev, a je vseeno bolj podoben veliki vasi. Zdeleni se mi je, da se prav vse razvije v bliskovito hitrostjo. Vsak tujec naj bi šel na rafting z bambusovimi splavi, saj velja za največjo in hkrati edino pravo atrakcijo tega konca Jamajke. Že prvo jutro sem bil deležen ducata ponudb za rafting. Ob neodločnem odgovoru "morda" so se nesojenjam raftarem zasvetile oči in vsakomur sem moral obljudbiti, da ga poiščem, ko se bom odločil. Nedolžne obljube pa so se kmalu spremene v pravo moro. Pri zajtrku me je čakal nasmejani obraz kot oglje črnega domaćina, ki me je skušal prepričati, da je prav danes najugodnejši dan. Na poti v mesto me je ogovoril drugi: "Saj se me spomniš, včeraj sva se dogovarjala za splavarjenje." Seveda mi ni bil obraz niti najmanj znan, ob bežnih srečanjih so se mi zdeli vsi črnci enaki, zato sem le neprepričljivo priklimal in se ga rešil z obljubo: "Morda jutri."

Med iskanjem ravno prav zrelih banan na lokalni tržnici me je spet nekdo spoznal. Ko nisem bil navdušen nad opoldanskim splavarjenjem, se je zadovoljil s tem, da me je odpeljal do branjevek z "najboljšimi" bananami v mestu. Seveda je bila usluha po njegovem vredna vsaj hladnega piva. Tudi na poti do morja sem se otepal raftarja in taksista, ki sta me obdelovala že prvi dan. Šele na plaži sem si lahko oddahnih, toda ne za dolgo. "Od kod si? Ti je včer na Jamajki? Si že bil na raftingu?" me je začel nagovarjati kot bambusova palica vitez fantalin, ki pa sem ga hitro utišal z glasnim "No!" in morilskim pogledom, ob katerem je v zadregi še nekaj zamomljil, potem pa se brezbrinjno zagledal v peneče se valove.

Pri kosilu je prisedel Big Joe, ki se je zaradi ne vem katere usluge že kar razglasil za mojega prijatelja. Ko mi je ob besedi rafting zaledenel pogled, si je

IZGUBLJENI KLOBČIČ

V družini jih je bilo šest: oče, mama, sin in tri hčere. Sedeli so okrog mize in z žlicami pridno zajemali iz velike sklede. Tisti večer je mama skuhala mlečno kašo, ki so jo še posebno radi imeli otroci. Mama je z veseljem jedla z njimi, oče pa je žlico le namakal v skledi in jo nosil prazno v usta, le toliko, da je bilo videti, kot da uživa v jedi z njimi. Zaradi bolnega želodca ni smel veliko jesti, in tako mu je bilo ljubše od hrane gledati, kako z veseljem jedo drugi.

V kuhinji je vladala tišina, le od časa do časa je kateri od otrok glasneje kaj rekel bratu ali sestri, če ga je oviral pri jedi. Hiteli so jesti, da bi lahko po napornem dnevu čimprej odšli na zasluzeni počitek. Za Lizo je bila tišina še posebej mučna. Ne, ker bi bila bolj utrujena od drugih. Dela je bilo vedno dovolj in tudi otroci so poleg šolskih obveznosti moralni veliko delati, čeprav niso več živeli na vasi, ampak v mestu, kjer so si zgradili hišo. Tudi v mestu so živeli siromašno kot prej na vasi, a se tega niti niso zavedali. Otroci so bili zelo skromni in vsem zadowoljni. Lizo je mučilo, ker je izgubila klobčič vrvi, ki ga je uporabljala pri tehničnem pouku.

Ko je šla iz sole, se je spomnila, da je klobčič pozabila. Pohitela je nazaj, toda šola je bila že zaprta. Srečala je hišnika in ga zapisala, da ji je odklenil stavbo in ji pomagal iskat klobčič, toda vse zaman. Ni ga bilo, nekdo ga je odnesel. S težkim srcem in polna strahu se je odpravila domov. Kako bo staršem pojansila svojo napako, ko pa so ji vendar tako težko kupili šolske potrebščine, saj denarja še za hrano ni bilo dovolj. Kaj naj storiti, kako naj se jim opraviči?

Ko je prišla domov, so je bile od strahu same oči. Med večerjo jedla brez besed. Minute se se ji vlekle kot še nikoli. Najraje bi kar prenehala jesti in pobegnila iz kuhinje, a je bilo v kuhinji tako toplo. Po večerji so se vsi razvili in prijetno kramljali, samo

ona je molčala. O izgubljenem klobčiču je hotela povedati staršema že med večerjo, toda ni mogla, potem pa je bilo vse težje o tem spregovoriti. Besede so ji bile že skoraj na koncu jezika, vendar ni zmogla moči, da bi jih izgovorila. Kot bi ji nekakšen cmok tičal v grlu.

Oče, ki je sedel na nasprotni strani mize, je opazil, da z Lizo nekaj ni v redu. Tako potreže še ni videl, vendar se je pretvarjal, kot da ni nič opazil, in je bil še posebno prijazen do nje. Prinesel ji je celo dve jabolki in jo vprašal, katero si želi, rdečo ali zeleno.

"Oh, tega pa nisem zaslužila," je dahnila Liza. Potem pa ji je uplahnila še zadnja kapljica poguma, da bi povedala, kaj jo muči. Ni mogla prenašati, da so do nje vsi tako dobrin da ji dajejo darila, ko bi vendar zasluzila kazen. To ji je bilo huje od police. Kako srečna bi bila, če bi, takoj ko je prišla domov, očetu povedala, kaj se je dogodilo. Kaznoval bi jo in zdaj bi bila mirna in bi se veselo igrala z drugimi. Tako pa jo ves čas spremljata strah in občutek krivde. Kako lepo bi bilo tudi, če bi se vse preprosto pozabilo, a klobčič bo potrebovala v šoli.

Oče je dobro poznal svoje otroke in je takoj vedel, če je kaj narobe z njimi. Lizi je poskušal pomagati, da bi odprla srce in se izpovedala, kaj jo teži, toda ko je ta videla, kako je oče z njo dober, se je še toliko bolj žalila povedati, da se mu ne bi zamerila. "Le kako bi mu mogla sedaj povedati nekaj slabega o sebi, ko me ima tako rad in je tako prijazen?" je razmišljala.

Večer je minil in odšli so spat. A za Lizo spanja ni bilo. Občutek krivde jo je tako pregnal, da je trdno sklenila zjutraj povedati staršem, kaj se je zgodilo. Potem je zaspala.

Zjutraj se je zgodaj zbudila. Pri zajtrku ni bilo mogla povedati niti besede o izgubljeni stvari, zato je raje napisala na list, da je v šoli pozabila klobčič vrvi, in list pustila na

stolu, preden je odšla v šolo. To se ji je zdelo še najlažje. Menila je, da se bo najhujša jeza doma že razkadila, preden se bo vrnila iz sole.

Ko se je zvečer vračala iz sole, je bila pripravljena na kazen, le vedela ni, v kakšni obliki bo. Pri večerji je oče imel kratek govor. Omenil je, da je kot otrok naredil veliko napak, včasih tudi težke, zato ne pričakuje, da bodo njegovi otroci brez napak. Liza je res nekaj pozabila v šoli in so ji drugi to ukradli, zato jo sklenil, da je ne bo kaznoval, ker je že preveč prizadeta in je pokazala s svojim obnašanjem, da ji je žal. Zato ji bo za nagrado kupil drug klobčič vrvi, da bo lahko v šoli delala, kar se od nje zahteva. Govor je zaključil z besedami, da se otroci ne smejo batiti priznati napak. Slabše je, če jih ne priznajo in se še zlažejo, da bi jih prikrili.

Liza in ostali otroci so si očetove besede zapomnili za vse življenje.

J.S.

Za vsakega po malo...

Jutro je rožnato obarvano, mrzlo. Kako lepo je v topli kuhinji! Iz radija stresa duhovitosti napovedovalc jutranjega programa. V nekem trenutku pa se mi eden zadnjih požirkov kave skoraj zaleti...

"Danes je 25. januar in prav gotovo razmišljate, kam bi skočili na izlet. Pomagamo vam: vreme za Rim, Pariz, London, Dunaj..." in našteje še nekaj evropskih prestolnic. Nato: "Želimo vam dober dan!"

Ta je pa dobra! Pravkar sem razmišljala, kako bom razporedila preostanek denarja, da bom pririnila do konca meseca, tale pa me pošilja na izletniški skokec po vsej Evropi. Pa pravijo, da smo Slovenci zapet in zavrt narod. Ha, koliko humoristov je med nami, le razumeti moraš norčevanje iz samega sebe, saj je to prav gotovo najbolj pristen, koren in vsestranski humor... E, pa jo imam: za kosilo bodo špageti, pa bom mislila, da sem v Milanu, in vreme mi tudi ne bo nagašalo, če se tisti tam zgoraj ne bodo strinjali z našo vremensko napovedjo.

Igor Fabjan Življenje v ritmu reggaeja

hotel privoščiti vsaj kosilo na moj račun. Ko sem mu odklonil tudi pivo, je rahlo užalen končno odnehal in se odmajal na ulico, kjer je najbrž iskal novo žrtev. Saj po svoje mi jih je bilo žal, toda množični brezposelnih pač ne moreš pomagati. Na tak način množiči skušajo kaj zasluziti ali pa si vsaj popestriti življene. Dovolj je najti tujca, ki ti je za vodenje po mestu in okolici pripravljen plačati. Zraven seveda samoumenvno sodi tudi hrana, pijača in po možnosti še marihuana, ki ti jo priskrbijo le na miglaj. Še posebno taksistom se ob takšnem "ulovu" kar dobro godi. Poleg lepega, morda celo nekajtedenškega zaslужka si ogledajo še dobršen del zanimivih krajev, ki jih drugače morda ne bi nikoli obiskali.

Do večera me je ogovorilo še nekaj raftarjev. Miru nisem imel ne na pošti ne na banki in tudi v edini diskoteki ne. Na koncu sem bil trdno odločen, da jo zarana pobrišem v naslednje mesto. Toda Port Antonio mi je ugajal in v njem sem preživel še naslednji dan. Po neprespansi noči, ko so me morili črni obrazni raftarjev, mi je bilo tega resnično dovolj. Ob kikirikanju najzgodnejšega petelina sem se odločil, da naredim konec nesmiselnemu preganjanju. Nasvezadne sem prišel sem, da bi užival v brezdelju.

Planil sem pokonci in se brez zajtrka ob prvem svitu spustil v mesto. Na glavnem trgu sem presenetil taksista, ki se je ravno dogovarjal s stranko, a se ni mogel upreti vabljeni ponudbi za vožnjo do vasi, od koder se običajno spuščajo s splavi. Moji zasledovalci so očitno še spali, saj na poti skozi mesto začuda nisem naletel na nobenega. Cesta, ki vodi v notranjost vse do težko prehodnih predelov džungle, kjer so se nekoč skrivali uporni sužnji, je še mnogo slabša kot že tako dotrajana obalna "magistrala". Ob previdnem spuščanju preko velikih lukenj nazu je prehitel režeči se domačin na gorskem kolesu, ki je za te kraje še najprimernejše prevozno sredstvo. Taki so so večino domačinov predragi pa tudi neradi se odpravijo na utrujajočo vožnjo po dotrajani cesti. Tako je edina zveza s pristaniškim mestecem tovornjak s klopami na kesonu, ki se v dopoldanskih urah prebije do Moore Towna visoko pod gorami in se vrača v dolino še pred mrakom.

V Moore Townu in okolici še danes živijo potomci Maroonov, najbolj upornih sužnjev. Deloma živi-

jo po svojih zakonih in veljajo za nekoliko nenavadne prebivalce otoka. Ohranili so svoj jezik, ki ga tudi Jamajčani ne razumejo prav dobro in so izredno temne, skoraj črne polti. Marooni so se osvobodili izpod jarma suženjstva še za časa vladavine Špancev. Ko so na otoku zavladali Angleži, so Marooni kradli s plantaž, uničevali pridelke in bili nasploh velika nadloga plantažnikom. Ti so organizirali pohode v notranjost, vendar jih niso mogli obvladati.

Splavarjenje po Rio Grande

Pred preprostimi hišami so se zbirali domačini z velikimi mačetami in se odpravljali na plantaže. Nekateri so imeli v mislih tudi drugačen posel, saj so ob pogledu na taksi takoj pristopili. Začuda mirno so se dogovorili, kdo me bo peljal po reki. Pod cesto je ležalo kakšnih deset ličnih bambusovih splavor, ki so jih domačini pripravili že prejšnji večer. Splave namreč vlačijo proti rečnemu toku vse od dobrih deset kilometrov oddaljenega morja. Delo je naporno, toda tako so začeli vsi kasnejši "kapitani" raftov, ki vozijo turiste po reki navzdol.

"Tudi jaz sem vlačil splave pet let, preden sem lahko začel s prijetnejšim delom," se je pohvalil novi znanec George. "Takole je veliko prijetnejše, zaslužek pa enak," se mu je kar smejalo, ko sva odrinila proti sredini lenobne reke Rio Grande. Tudi ta se ponaša s španskim imenom, čeprav so minila že stoletja, od kar so bili Španci pregnani z otoka. Imena nekaterih rek, naselij in vrhov pa so tudi skoraj vse, kar je ostalo za Špance. Splavarjenje, ki ne spominja kaj dosti na pravi rafting, si je menda omislil filmski igralec Errol Flynn, ki se je tako kot mnogi zvezdniki rad zadrževal na Jamajki. Nekoč so po največji jamajški reki splavarili banane in druge pridelke, danes pa bolj ali manj samo še turiste. Žal se je od Flynnovih časov marsikaj spremenilo. Bregove še vedno obdaja bolj ali manj nedotaknjeni pragozd, toda na vejah malomarno visijo pridobivte sodobne civilizacije - modre plastične vrečke. Na veliko jih uporabljajo na višje ležečih plantažah banan, kjer z njimi zavarujejo sadeže pred škodljivci. Po obiranju banan jih usoda plastičnih nadlog očitno ne skrbi preveč. Odvržejo jih na tla, prvo deževje pa jih splavi v reko, z njenim tokom pa se raznesejo po vsej oba-

li. Potem pa se domačini čudijo, zakaj turisti niso več tako zelo navdušeni nad splavarjenjem po drugači čudoviti reki.

Sust po reki je najprijetnejši v jutranjih urah, pred katerim te tudi osvežitev v hladni vodi ne more obvarovati. To je tudi pravi čas, ko v jutranji tišini srečuješ mišičaste domačine, ki vlačijo splave proti toku, vse do vasice Berrydale. Klub napornemu delu se odzivajo na pozdrav, za klepet pa nimajo časa. Vsak splav pomeni lep, a trdo prigaran denar, ki ga tudi tod ni nikoli preveč. Med nekajurnim spustom in kratkimi postanki za osvežitev v globokih tolminih ne srečava niti enega turista. Tudi za prodajalce sponnikov in pijač sva bila prezgodnja, kar me je še posebno razveselilo. Prav nič mi ni bilo do pregovarjanja z vasiljivimi domačini, ki so s stojnicami po nekod zlezli na peščene nanose sredi široke struge. Namesto njih so bregove ob redkih naseljih zasedale perice s celimi kipi perila, med katerim so se lovili razposajeni otroci.

Dolgočasje rajskega plaž

Port Antonio se ne ponaša s posebno lepimi plažami. Toda klub temu, da kopanje v samem mestu skorajda ni mogoče, ljubiteli morja tukaj vseeno pridejo na svoj račun. Ob obalni cesti, ki se v nedogled vrstijo zalivi in zalivki in vsak ti nudi nekaj novega. Večina najlepših je

KOČEVJE - Na novoletnem hitopoteznom turnirju v Štalcarjih je med 18 šahisti zmagal Toni Malar, ki je bil tudi v skupnem vrstnem redu mesečnih turnirjev za leto 1996, drugi je bil Podkoritnik in tretji Vesel.

STARI TRG OB KOLPI - Na klubskem hitopoteznom turnirju je zmagal Uroš Kobe, ki je tudi skupni zmagovalec za lansko leto, drugi je bil Kapš in tretji U. Kobe.

RAVNA GORA - Na nagradnem tekmovaljanju v pospešenem šahu je zmagal mojster Fide Hrvoje Jurković, drugi je bil Podobnik in tretji V. Kobe.

STARI TRG OB KOLPI - Na turnirju v pospešenem šahu je zmagal Vojko Srebrnič, drugi je bil Kapš in tretji U. Kobe.

PODZEMELJ - Na tekmovaljanju v pospešenem šahu je med 44 kadeti zmagal Tadej Kobe, med dekleti pa je bila najboljša Mateja Špehar. Pokrovitelj tekmovaljanja je bil Bajuk. V. KOBE

Odgovori in popravki po § 9... ● Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opredeljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zničevanja, ali ce se nesporazumno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Vaščani šli v boj proti Romom

Dol. list št. 52, 27. dec. 1996

Že sam naslov članka je nereničen in zavajajoč. Verjetno hoče s svojo atraktivnostjo pritegniti bralca, kar tudi doseže, doseže pa tudi drug učinek, ki pa je škodljiv. Meni ni znano - v mislih imam Črešnjevec oziroma vaško skupnost Črešnjevec - da bi se mi organizirali za katerokoli akcijo v dobro ali, bog ne daj, slabo v škodo Romom. Ne izključujem pa možnosti, da je kateri posameznik pripravljen delati škodo Romom. Proti takim posameznikom smo dolžni ukrepati po zakonu. Prisem gospo novinarko M. Bezek-Jakše, da navede tiste vasi ali vaščane, ki so šli v boj proti Romom. Menim, da ste s pisanjem vaški skupnosti Črešnjevec storili veliko krivico in vzburili nizke strasti, jazo, sovraščno. Nadalje novinarka ugotavlja, da so goreli avtomobili, in vprašuje: A bodo tudi barake? S tem vnaša nemir v srcu miru in medsebojnega sožitja željnih vaščanov in Romov.

Sedaj pa k samemu članku. Gledate obravnave varnostne situacije v občini Semič smo se morali svetniki zadovoljiti z ustnim poročilom komandirja PP Črnomelj, v katerem je bila glavnina osredotočena nanje same. Zato smo PP na koncu razprave zaprosili, da do seje občinska sveta Semič v februarju pripravi popolno pisno poročilo. Opozoril bi gospo novinarko, ki po mojem tudi sicer s sej ne poroča objektivno, da nismo svetniki predlagali policiji, naj manj ustavljam "postene" občane, ampak je to pri svojem kritičnem ocenjevanju dela policije rekel župan občine Semič, ki je poudaril, da policija kontrolira udeležence v prometu tam, kjer je to mogoče, ne ustavlja in ukrepa pa tam, kjer se očitno krši zakon in CPP o varnosti prometa.

V članku tudi ni podatka o tem, ki je zelo problematična in, kot je poudaril komandir PP Črnomelj, zanje še najbolj, saj je njihove delo jalo, ker kazenske prijave zastarojo in končajo v košu. Vzrok temu je menda sodnik za prekrške, ker ne zmore obdelati vseh prijav. Zato, pravi komandir, se jih znani prekrškarji ne bojijo. Predlagam novinarki, da se gre raziskovalno novinarstvo in da najde odgovor na to.

Moje osebne mišljenje je, da je premalo policijske kontrole na cesti Semič - Kravčji Vrh - Metlika, po kateri se odivija živahen promet s tehnično oporečnimi vozili, in znanja CPP.

Če ne bo našega sodelovanja in pomoči, tudi strokovne službe ne bodo uspešne. Da ljudje ne prijavljajo manjših tativ in je krivo to, da sodstvo tudi večjih ni obravnavalo. Moti me, ga novinarka, da poslopujete, ko pišete, "da so začgali avtomobile" ne napišete pa, da so to bili stari, razbiti, tehnično neustrezni in največkrat pokvarjeni, odsluženi avtomobili, ki so daje časa stali ob poti, cesti ali v grmovju, in da je te avtomobile neki piroman - lahko jih je bilo tudi več - začgal in s tem povzročil onesnaženja zraka in zemlje ter bi zato zaslužil kaznovanje v skladu z zakonom. Nič ne pišete, zakaj policija ne pošije teh piromanov. Kdor za te storitve ve in jih ne naznani, je sokriv dejanja. Še večja je moralna odgovornost in krivda službe in organov, ki niso poskrbeli, da se takšen zapuščen avtomobil odpravi na za to določeno mesto in tako prepreči požig. Tu bodo morale svoje opraviti občinska uprava, policija in komunalna Črnomelj, da ne bomo imeli kuriča odsluženih avtomobilov.

Da so Romi takšni, kot so, smo krivi vsi, ki to dopuščamo, mirno gledamo njihovo revščino in ne zahtevamo od služb, da pripravijo programe oziroma jih tudi izvajajo. Na poti so strokovne službe občinske uprave Semič in države, ki jim želim poleg strokovnosti predvsem strpnosti in zaupanja v človeka.

Neodvisna lista za Semič - NELI 94

DANILO PLUT
občinski svetnik

Kvar v nejedrskem delu elektrarne

Dol. list št. 1, 9. januarja

24-urno prikrivanje samozaustavitve nuklearke pred javnostjo samo dan po objavi podpisa pogodbe za nakup uparjalnikov izpričuje zmedo in zbgelanost vodstva NEK. Najprej so tri dni prikrivali podpis pogodbe o nakupu uparjalnikov in čakali na zadnjem dan v letu, ko je kritična javnost najmanj budna, ko časopisi ne izhajajo, nato pa so bili sami presenečeni, da se je elektrarna že prvi dan v novem letu samodejno ustavila. Vodstvo nuklearke ni moglo presoditi, za kako obsežno tehnično napako gre, in je upalo, da bo elektrarno lahko takoj spet pognala in javnosti dokazovala, kako je visoko razpoložljiva. Ker se s tem nenehno hvali, hkrati stalno hazardira na račun varnega delovanja. To so začeli čivkati že vrabci na strehi.

Vodstvo nuklearke je bilo nesprejetno presenečeno, ker je že naslednji dan po objavi podpisa pogodbe o nakupu uparjalnikov prišlo do samodejne zaustavitve, ki je kronala podpis pogodbe in ga postavila v pravo luč.

Vodstvo nuklearke je prikrivalo tako samozaustavitev kot podpis pogodbe o nakupu parageneratorjev, ker zaradi stalne finančne nelikvidnosti in visoke cene klovatne ure električnega toka iz elektrarne ni pogojev za tak podpis, temveč obratno, obstojijo vsi zakonski pogoji za njen stečaj. V podobni finančni situaciji je bilo ugledno podjetje Elan neusmiljeno prodano, čeprav bi bila mogoča prisilna poravnava. Tudi sicer obstoji vrsta paralel med obema podjetjema, kajti v obeh primerih so bili slovenski davkoplaćevalci ogoljufani za stotine milijonov dolarjev.

Podpis pogodbe o nakupu parageneratorjev je tudi politično nesmiseln, kajti zdaj Hrvaška do-

končno nima več nobenih razlogov, da v zvezi z nuklearko sprejema kakšnekoli obveznosti, npr. jedrske odpadke, saj ima v vsakem primeru zagotovljeno jedrsko elektriko brez njih. Nuklearka je vzorčni primer nerodnosti slovenske vlade pri pogajanjih s Hrvaško, in to celo v času, ko je vlada opravilno nesposobna. Če pa bi bil izveden zakonit postopek stečaja, hrvaška vlada gotovo ne bi reagirala kot ob Elanu, kajti kupila bi si lahko le finančni mlinskki kamen, nepredvidljive strošek dekomisije, ki se jih bo zdaj brez ustreznega papirja lahko na vse načine izgibala. Kot ji to že ves čas odlično uspeva.

Vodstvo nuklearke je z dobrimi razlogi prikrivalo podpis o parageneratorjih, saj je za finančno pokritje take pogodbe potrebno sprejetje ustreznega finančnega zakona v parlamentu. Sprejem takega zakona pa bo neogibno odprt vprašanje smiselnosti teh stroškov, saj je cena kilovatne ure iz nuklearke najdražja in bi se kdo med političnimi strankami lahko vprašal, ali ni cenejše rešitev. Iz varnostnih razlogov je delovanje nuklearke na manjši jakosti pripovedljivo, saj jo je v primeru tehničnih napak možno prej ohladiti.

LDS je na združitvenem kongresu na Bledu obljubila, da bo pred nakupom uparjalnikov podprla razpis ljudskega referendumu. Postavlja se vprašanje: ali zdaj vodstvo nuklearke s podpisom pogodbe o nakupu uparjalnikov izsljuje LDS ali pa se LDS s tem strinjanjem ne spoštuje svojih obljub z blejskega Kongresa? Tudi druge vodilne stranke so v zvezi z nuklearko držale figo v žepu, ljudem so obljubljale varnost in hkrati glasovale za jedrsko prihodnost Slovenije. Izjema je Janez Janša, ki je svojo tenkočutnost izrazil s stavkom: "Zaprtje NEK je neumnost!" Vendar v tem vprašanju med vodilnimi strankami ni bistvenih razlik, kot jih sploh ni v večini bistvenih vprašanj.

Zelena alternativa bo v primernem času skupaj s Slovenskim ekološkim gibanjem in drugimi protijedrskimi organizacijami in posamezniki organizirala zbiranje podpisov za razpis referendumu o zaprtju NEK v roku desetih let. Tudi nepredvidena samozaustavitev NEK 1. januarja in zbgelanost vodstva nuklearke ob takšni sočasnosti podpisa pogodbe in tehnične neobvladljivosti elektrarne, pa tudi njegove neodločnosti, kaj v takšni nepriznejti situaciji storiti, navaja k temu, da je v demokratični družbi najprimernje demokratično odločanje. To pa je ljudski referendum, preden bodo ljudi poklicali k blagajni, da bodo vse to plačali.

Predsednik Zelene alternative:
IVO FERBEŽAR
Podpredsednik:
LEO ŠEŠERKO

TV igre brez predvodkov

Dol. list št. 52, 27. dec. 1996

Gospa Nežka Primc je imela za potrebo, da na moj zapis TV igre brez predvodkov "doda nekaj pojasnil". Lepo in prav, le da se zelo malo tičejo mojega prispevka oziroma tistega, kar sem v njem hotel povedati, pač pa gospa vztajno rine nekam drugam in govor o drugih rečeh, ob tem pa se hehuje name.

Najprej, spoštovana gospa, avtor (se pravi jaz) ne "prikazuje preplah ožrega dela Novomeščanov, da bo z dodelitvijo frekvenc na pretvorniku Plešivica nad Dvorom svetovlesenskima programoma POP TV in TV 3 ogrožen razvoj TV Novo mesto". Gre enostavno za to, da bi po zakonu o javnih glasilih moralna imeti TV Novo mesto prednost pri dodelitvi te frekvence. Torej gre za zakon, ne pa za "čisti lokalpatrionizem", kot mi očitale in nasproti temu ponujate svoje vseslovensko svetovljanstvo v oblaki TV 3 in POP TV. (Poleg tega zame lokalpatrionizem ni nič nepotrebnega, sramotnega ali zavrženega, mar več ravno nasprotno.) V isti sapi mi očitale še, da hočem "televizijske gledalce v zgornjem delu doline Krke prisiliti, da bi gledali tisti program, ki ga ima(m) sam najraje". To ni samo smešno, ampak kar bedasto. Kako gospa Primcjeve je, kateri TV program imam najraje? Če pa bi že vedela, kako je z mano in televizijo, gotovo ne bi napisala take abot-

nosti. Od vseh TV programov na tem svetu imam najraje ugasnjene televizor. In takega tudi največkrat "gledam". Ampak to je moja stvar. Tako kot je stvar gospe Primcjeve, če si "v imenu prebivalcev tega dela Suhe krajine" prizadeva, da bi gledala TV 3 in POP TV. Samo ne preko in mimo zakona in ne na račun TV Novo mest-

ost! Sedaj pa še nekaj o umazanih igričah in neumnostih iz domačih logov, ki jih je gospa Primcjeva užaljeno sprejela na svojo grbo. Kot sem jasno zapisal, se po frekvenci TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti novim TV postajam, ki tega dela Dolenjske in Belo krajine pač ne morejo pokriti ali pa veliko težje in slabše, če nimajo frekvence na tej izjemni točki. In prav novomeški župan, nekdanji sodelavec TV Novo mesto na Trdinovem vrhu (na tem oddajniku) na voljo nobene več) cedijo slike zlasti

Nekaj je bil stric Tomc strah in trepet kino predstav. Če je med predvajanjem filma kdo samo pisnil, ga je za ušesa izvlekel iz kino dvorane. Med predstavami je bil mir, da so lahko gledalci zbrano spremljali dogajanje na velikem platnu. Dandanašnji je drugače. Marsikdo zavije v metliki kulturni dom iz dolgočasa, tam pa ob gledanju filma daje pricombe, se trapasto reži, kjer je smer najmanj umesten, se glasno pogovarja s sosedom, tuli, poka z veččim gumijem, šušja s papirčki, v katerih so zaviti bomboči ali čips, ter kako drugače moti tiste, ki jima ni do takšnih "štov".

Prošnje za lepše obnašanje ne zadežejo, grožnje z odstranitvijo iz dvorane tudi ne, kajti tisti, ki se ne vedo primereno, dobro vedo, da ni nikjer nikogar, ki bi jim preprečil takšno vedenje. Nič čudnega ni torej, če v kino ne hodijo "resnejši" gledalci in ne gre se čuditi, če je po predstavi dvorana nastlana kot hlev. "Nič se ne da storiti," skomigajo z rameni odgovorni in tako nehotne podpirajo izgrednike, ki bi se morali znati pred obličjem sodnika za prekrške. Stric Tomc je umrl, pa vendar je v Metliki morda še kje kdo, ki bi hotel in znal umirili nemirneze med kino predstavami.

TONI GAŠPERIČ

Nemarščina in jezikovna zloraba

Ob ponavljanju se nepravilnem pisanju krajevnih imen, med njimi tudi Novega mesta, ter o drugih ne jezikovnih nemarščinah, ki se tako nenadzorovano širijo

"Pravila", ki jih je kot uvod k težko pričakovanemu novemu slovenskemu pravopisu (že) leta 1990 izdala Slovenska akademija znanosti in umetnosti, vsaj na dveh mestih natančno določajo zapis imena dolenjske prestolnice.

Tako svetuje Slovenska akademija znanosti in umetnosti - in ker gre za osrednjino in najvišjo narodovo inštitucijo, smemo izraz svetuje razumeti kar kot zapovede oz. uzakonja. Pa liberalna načela svobode gor ali dol: v jeziku, ki je pač še vedno nenadomestljivo sporazumevalno sredstvo, red mora biti (saj se spominjate tiste štorije o zadregi, ki jo je povzročila zaradi manjkajoče vjevice dvoumna sodba *Ubili ne izpustiti!*)! Ce že v vsakodnevnih pomemnih nekako shajamo s "prirojenimi" jezikovnimi spremnostmi (in morebitne kratke stike razrešujemo z mimiko in "z rokami"; ce se nam zdijo, da smo nerazumljeni po krivici, nemara tudi kar s pestmi), se je treba v javnem nastopanju, če nam je to všeč ali ne, držati jezikovnih pravil! Primen pa žal zanašanje zgolj na prirojeni posth tudi Dolenjem (ki pa smo pri tem zagotovo krepko na boljšem kot večina drugih narečnih območij) ne zadošča vedno - in se je treba marsičesa tudi priučiti. Kako zelo to velja še zlasti za vprašanja pravopisa, za odločitve ob problemih, ki se nam zastavijo, ko bi radi misel prelili na papir! Bodimo pri tem odgovorni in se zavedajmo, da naša pisna praksa ni le izkaznica naše osebne jezikovne kulture, ampak sodeluje tudi pri oblikovanju jezikovne zavesti bralcev. Javno dogajanje dandanes pač mnogokrat velja več kot vsa prizadevanja šolnikov.

Isto pravilo je iz drugega zornega kota predstavljeno še enkrat pet strani naprej. Takole piše: "Z malo začetnico pišemo: I. besede vas, mesto, trg, selo kot neprve sestavine večbesednih naselbinskih

imen: Radohova vas, Novo mesto, Stari trg, Breganje selo, Uršna sela ...".

Tako svetuje Slovenska akademija znanosti in umetnosti - in ker gre za osrednjino in najvišjo narodovo inštitucijo, smemo izraz svetuje razumeti kar kot zapovede oz. uzakonja. Pa liberalna načela svobode gor ali dol: v jeziku, ki je pač še vedno nenadomestljivo sporazumevalno sredstvo, red mora biti (saj se spominjate tiste štorije o zadregi, ki jo je povzročila zaradi manjkajoče vjevice dvoumna sodba *Ubili ne izpustiti!*)! Ce že v vsakodnevnih pomemnih nekako shajamo s "prirojenimi" jezikovnimi spremnostmi (in morebitne kratke stike razrešujemo z mimiko in "z rokami"; ce se nam zdijo, da smo nerazumljeni po krivici, nemara tudi kar s pestmi), se je treba v javnem nastopanju, če nam je to všeč ali ne, držati jezikovnih pravil! Primen pa žal zanašanje zgolj na prirojeni posth tudi Dolenjem (ki pa smo pri tem zagotovo krepko na boljšem kot večina drugih narečnih območij) ne zadošča vedno - in se je treba marsičesa tudi priučiti. Kako zelo to velja še zlasti za vprašanja pravopisa, za odločitve ob problemih, ki se nam zastavijo, ko bi radi misel prelili na papir! Bodimo pri tem odgovorni in se zavedajmo, da naša pisna praksa ni le izkaznica naše osebne jezikovne kulture, ampak sodeluje tudi pri oblikovanju jezikovne zavesti bralcev. Javno dogajanje dandanes pač mnogokrat velja več kot vsa prizadevanja šolnikov.

Upravičeno smemo biti ogorčeni nad (ne)pravopisnim maličenjem imena našega mesta v nekaterih javnih občilih, med drugimi tudi v marsikaterem prispevku nacionalne televizije. A kljub temu (zlasti ker raba v medijih niha) bi pričakovali, da se bodo vsaj sami Novomeščani prepričali o pravilnosti ali nepravilnosti (oz. dovoljenosti ali nedovoljenosti)

Pošte ne dobimo na dom

Kaj pa pluženje snega?

HOM PRI ŠENTRUPERTU - Že nekaj časa me boli krivica, saj na Hom pri Šentrupertu na Dolenjskem ne dostavljajo pošte. Z ženo sva poslala vlogo na novoško pošto in čez nekaj časa je prišel na ogled Stane Bevc. Takoj nama je dal negativen odgovor. Takšen je bil tudi dopis. Ko je moj ugovor Bevc poslal v Maribor, nisem dobil odgovora. Vlogo s to prošnjo sem poslal še na KS Šentrupert, da bi posredovali pri uresničitvi moje pravice, toda tudi pri predsedniku KS sem naletel na gluhu ušes.

25. novembra sem v Trebnjem urejal dopise izgnancev, pa sem se obrnil še na župana Cirila Pungartnika. Ta mi je povedal, da bi pošto moral dobivati domov. Poklical je pristojnega za to na trebanjski občini in dobil sem zato, da bom dobiti pismen odgovor, vendar ni še nič. Samo dve družini na Homu ne dobiva pošte na dom. Upam, da bom preko vašega časopisa dobil odgovor.

Imam še en problem, glede KS Šentrupert, ker zelo slabo deluje služba za odstranjevanje snega. Ne vem, zakaj mi potem odtrgajo mesečno tisoč štiristo tolarjev od pokojnine! Tudi tu se mi godi kričica. Zakaj jaz nisem deležen človekovih pravic, saj sem vendar kraj in državljan kakor drugi!

ANTON PRELOGAR
Hom pri Šentrupertu

KOPRIVNIK KLIČE NA POMOČ

KOPRIVNIK - Prebivalci tega predela kočevske občine zahtevajo večjo državno pomoč in skrb pri omejevanju zaraščanja kmetijskih zemljišč, ki je že zajelo nesprejemljivo velik obseg. Ob tem podurajojo, da je potrebno poiskati in izkoristiti vse možnosti, da se bo to umiranje podeželja zaustavilo in da bo prebivalstvo zdržalo v neenakem boju z naravo. Izrinjanje ljudi, ki na geografsko ogroženih območjih še vztrajajo, bi razmere še zelo poslabšalo. Pomoči si nadejajo predvsem od občinskega sveta ter gozdarskih in kmetijskih podjetij.

V. D.

ZAHVALA

Območna organizacija Rdečega kríža Metlika se zahvaljuje vsem 191 krvodajalecem, ki so prišli na krvodajalsko akcijo 6. januarja v metliški zdravstveni dom. Lepa hvala tudi osebju zdravstvenega doma Metlika, cvetličnemu Ikebanu Antoniju Brincu ter policijski postaji Metlika. Vsi skupaj so dokazali, da jim ni vseeno za sočloveka, ki najbolj v kritičnem trenutku potrebuje življensko tekočino - kri.

Sekretarka OO RK Metlika:
JANA GAŠPERIČ

imen: Radohova vas, Novo mesto, Stari trg, Breganje selo, Uršna sela ...).

lastnega mnenja. Pa žal očitno ni tako! Že nekaj velikih propagandnih panojev v zadnjem času mimoideče in mimozeče nagovarja reklamni napis menda najboljše trgovine s športno opremo v mestu. Vse bi bilo lep in prav, ko bi bilo le prav napisano tudi ime tega mesta (torej: "mesto" z malo začetnico!). In tako (npr. otroške) oči to napako prebirajo iz dneva v dan ter se je počasi tudi "nalezejo". Še zlasti, ker nihče od odgovornih reklame ali vsaj njenega neustreneg dela ne odstrani.

Zdi se, da je bistvo problema zajeto prav v ravnokar zapisanem izraku: nihče od odgovornih! Ali sploh imamo koga, ki je zakonsko pristojen za interveniranje ob javnih zlorabah jezika? Nemarno javno ravnanje s slovenščino prav gotovo zasluži ime *zloraba*. Prav jezik je bil tako vedno zatrjujemo - odločilni faktor za ponosno ohranitev skozi dolgo zgodovino zatiranega slovenskega narodnega samozavedenja. Verjetno bi morala država, ki je v največji meri nastala prav na temelju tradicije tega starodavnega jezikovnega preživetvenega boja, za ta jezik kaj storiti tudi na pravnih ravnih. Veliko zdravih narodovnih moči je bilo potrebnih, da se je izoblikoval ostalin kulturnim govoricom enakovreden knjižni jezik, in nič manj za to, da smo z obsežnim slovarjem dobili njegov inventar, z zadnjimi pravopisnimi pravili pa še "tehnična" navodila za njegovo pravilno pisno rabo. Zanemarjanje teh rezultatov (v praktičnosporazumevalni javni jezikovni rabi) bi brez slabe vesti smeli razglasiti za pravno kaznivo dejanje. Najenostavnije pa bi bilo na nekaterih področjih preprosto zakonsko ustoličiti institucijo, ki bi bdelia nad jezikovno (!) ustreznostjo javnih besedil. Nujno potrebujemo nekoga, skozi čigar roke bo moralno vsako javno pisano besedilo praktičnosporazumevalnega značaja. Naj v pravnih državah, na katero tako radi prisegamo, jezik ne bo prepuščen vsakogaršnji površnosti!

ANDREJ ŠURLA
Dolnja Težka Voda

DOLENJSKI LIST

vaš četrtekov priatelj

Janko Stušek naj bo še sekretar

Priporočilo izgnancev

Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 daje javno priporočilo, da Janko Stušek ostane še naprej državni sekretar v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Izgnancem se status žrtve vojnega nasilja in pravice iz tega priznajo po Zakonu o žrtvah vojnega nasilja, ki velja od 1. januarja 1996, torej že več kot eno leto. V enem letu pa je bilo rešenih manj kot tretjina vlog za priznanje statusa.

Društvo izgnancev Slovenije si je vse pretuklo leto prizadevalo za normalno reševanje vlog. Izvajalo je tudi javni pritisk skozi medije. Vseskozi je bil v središču dogajanja glede izvajanja Zakona o žrtvah vojnega nasilja Janko Stušek, državni sekretar v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Nanj so bile usmerjene naše zahteve, kritike in ogroženje. Bil pa je vedno pripravljen sodelovati, se pogovoriti in iskati rešitve.

Ker kot državni sekretar pozna probleme pri reševanju vlog za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja, prav tako pa natančno pozna tudi zakon, zato DIS meni, naj Janko Stušek ostane državni sekretar še naprej.

ALBIN PRAŽNIKAR
za DIS 1941-1945

Izšla monografija 1. dolenjskega bataljona

Predstavitev v januarju

Odbor skupnosti I. dolenjskega partizanskega bataljona obvešča vse pripadnike te enote, svoje padlih im umrlih, organizacije ZZB NOV in vse prijatelje, da je te dni izšla iz tiska monografija bataljona. Gre za prvo enoto NOV bataljonske formacije na Dolenjskem, ki je predstavljala neusahljiv vir poveljniškega kadra za poznejše odrede, brigade, divizije in korpus NOV Slovenije. S tem je Dolenjska dala dostojen delež v uporu in boju proti okupatorju in vsem njihovim sodelavcem na območju države Slovenije.

Iz bataljonove prve in druge čete se 9. maja 1942 formira Dolenjski odred, iz tretje čete pa Gorjanski bataljon, nekoliko pozneje pa Krški in Zapadnodolenjski odred. Iz teh enot se že leta 1942, po Roški ofenzivi formirata Gubčeva in Cankarjeva brigada, nekaj borcev pa je šlo tudi v Tomšičeve brigade.

Od formiranja bataljona na Gornji Brezovi Rebri pa do 9. maja 1942 je šlo skozi enoto 428 borcev, od katerih jih je 180 padlo ali 42 odstotkov. Bataljon je dal 7 narodnih herojev, več poveljniških brigad, divizij in korpusa, več generalov in drugih kadrov.

Predstavitev monografije bo v januarju 1997 v Novem mestu, kamor bomo pismeno povabilo preživele borce in svoje iz Dolenjske in izročili knjigo I. dolenjskega bataljona.

LOJZE LENIČ - MILE

DOLENJSKI ČASTNIKI V DRAŽGOŠAH - V nedeljo, 12. januarja, se je skupina častnikov območnega združenja slovenskih častnikov Novo mesto (na sliki) udeležila tradicionalne, letos že štiridesete po vrsti, prireditve Dražgoše 97, ki ni bila samo proslava v počastitev 55. obletnice legendarne bitke v Dražgošah, temveč pomemben zgodovinski pomnik slovenskega naroda, ki se je zavestno uprl okupatorju in s tem pokazal neumajno voljo do svobode, samostojnosti in suverene države. Častniki, zbrani so jih je 25, so se iz Novega mesta z avtobusom odpeljali do železarske Kropke, od tam pa so odsli na 13 kilometrov dolg pohod do Dražgoš, kjer se je zbrala množica ljudi iz vse države. V prisotnosti predsednika Milana Kučana in mnogih pomembnih osebnosti je spregovoril dr. Matjaž Kmecl, ki je našo samobitnost povezel z evropskimi integracijskimi gibanji. (Besedilo in slika: Bojan Avbar)

ZA BOŽIČ NAVDUŠIL DRAGATUŠKI PEVSKI ZBOR IN TAMBUERAŠI - V Dragatušu stoji cerkev sv. Janeza Krstnika, v kateri se predvsem na polnočnici zbere veliko ljudi. Letos so verni odšli domov s še večjo topilino v srcih, saj jih je presenetil pevski zbor pod vodstvom pevovodkinje in organizatorki Judite Ilenič. Svoj del so prispevali tudi mladi tamburaši OŠ Dragatuš, ki jih vodi Anton Grahek. Z veseljem jih je naučil tudi cerkvene pesmi. Na tamburaše so še posebej ponosni njihovi starši, ki so se vodili ob tej priložnosti zahvalili z darilom in toplimi besedami. Da pa v dragatuški cerkvi zveri prijetna pesem in lepo povedana pridiga tamkajšnjega župnika Jožeta Rusa, je potrdil novomeški radio Studio D, ki je preko svojih valov ponesel prijetno bogoslužje širok po Sloveniji. (A. M., Dragatuš)

Ustavimo morijo na cestah

Ceste kažejo standard družbe, zato bi morali pri zbiranju sredstev pomagati vsi, tudi podjetja in občine

Vsako leto izgubimo od 400 do 500 večinoma mladih ljudi na naših pomembnejših cestah, ki so dolge približno 5.000 km. Ob cesti Ljubljana - Zagreb in še kje bi morali ponekod zgraditi že kar lokalno kopališče! Od leta 1958, ko smo to cesto zgradili, pa do danes, je na tej cesti leto za letom več nesreč. Vozniki, predvsem tuji, kaj radi spregledajo, da je to le navadna dvopasovnica, da je ravno zaradi tega vsako prehitevanje zavestna vožnja v nesrečo ali celo v smrt.

Zivimo v času, ko je vsa Slovenija zaradi prometnih razmer popolnoma zrevolucionirana, ko hočemo preko noči zgraditi gorenjsko, štajersko, dolenjsko, koprsko, goriško, obalno, zasavsko in še katero avtocesto, ko smo Italiji, Hrvaški, Madžarski in Avstriji obljubili, da bomo preko naše države zgradili boljšo cestno in železniško povezavo.

Slovenci! Vzemimo vendar na znanje, da so to za Slovenijo cestno-prometni problemi, ki resnično zahtevajo podrobno strokovno, gospodarsko, tehnično, ekološko presojo in veliko razumevanja ter izrazito politično in loka-

listično, zavestno in strpno obna-

Mostičarji

V Ljubljani se težko gradi mostove. Tam ni bregov, je megla in močvirje, ni Plečnika, so arhitekti širje in sušnji vpeti v strankarske okove. Ne za mostove, tujcem so gozdove veljaki namenili. Zdaj preprije, ko je iz lesa za strankarske okvirje si zbijajo mostiča in plotove.

Razlitno cerknico vodovje zgne, povrno skrita pota in stezice.

Ljubljansko barje krije sled davnine, kjer so ljudje si, složne govorice, gradili skupni dom. Nauk zgodovine: Barjanc

Strunjan spet v rokah invalidov

Podpisana pogodba med Krko in Zvezo društev vojnih invalidov Slovenije

GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV - Nedavno je zagledala luč sveta prva številka časopisa "Glasilo kanadskih Slovencev", ki ga izdaja Vseslovenski kulturni odbor Gre za prvi nepolitični slovenski časopis v Kanadi, ki naj bi izhajal enkrat na mesec. Njegov glavni namen je povezovati, obveščati, kulturno in duhovno bogatiti, vlivati dobro voljo in veselje do življenja vsem Slovencem. Vseslovenskemu kulturnemu odboru želijo, da ne bi povezovali le 22 društov in ustanov v južnem Ontariju, ampak da bi s pomočjo tega časopisa začeli povezovati vsa slovenska društva in Slovence v Kanadi in drugod po svetu. Časopis ureja 11-članski uredniški odbor, na fotografiji pa sta belokranjska rojaka Franc Slobodnik in Ivan Plut.

V državnem zboru je v postopku za tretje branje sprememb zakona o vojnih invalidih, ki naj bi zagotovili invalidom tudi lastninske pravice nad družbenim premoženjem, ki ga zdaj upravlja in koristijo. Vojni invalidi skrbno spremljajo razne pobude v zvezi z družbeno lastnino nekdajnih družbenopolitičnih organizacij. Skrbi jih, da mnogi pri tem ne ločujejo, da je Strunjan bil in da je zopet last Zveze društov vojnih invalidov Slovenije. Tudi v dnevnem tisku se ponavljajo podatki, da je Strunjan "last novomeške Krke", ki pa je le najemnik tamkajšnjih nepremičnin.

Zveza vojaških vojnih invalidov Slovenije, ustanovljena 30.9.1945, je uživala pravice na družbeni lastnini pri z.k. vložku št. 983 v k.o. Portorož, kjer je v Strunjani zgradila v denarju iz dobinka njenih takratnih podjetij objekte za oddih in klimatsko zdravljenje svojih članov.

Z družitveno skupščino ZZB NOB Slovenije in Zveze vojaških vojnih invalidov Slovenije je 3. 7. 1962 slednja prenehala delovati kot samostojna pravna oseba, vse njeno premoženje pa so prenesli na ZZB NOB Slovenije.

Zaradi sedanjih novih družbenih okolnosti je Zveza vojnih invalidov Slovenije ponovno usta-

novila samostojno organizacijo in se s tem ločila od ZZB NOB Slovenije. Na ustanovni skupščini je 19.12.1994 sklenila nadaljevanje tradicije svoje organizacije, ukinjene v letu 1962, s tem pa je postala tudi njena pravna naslednica. Nova invalidska organizacija je registrirana pri ministerstvu za notranje zadeve pod imenom Zveza društov vojnih invalidov Slovenije.

Konec junija 1996 sta se ZZB NOB Slovenije in Zveza društov vojnih invalidov Slovenije dogovorili ter podpisali "posadno listino", v kateri sta ugotovili, da je treba novo nastalo stanje upoštevati tudi pri premoženskih vpisih v temeljski knjigi. Listina je potrdila, da je imetnik pravice uporabe in upravljalec vseh nepremičnin, vpisanih pri z.k. vložku 983 k.o. Portorož, Zveza društva vojnih invalidov Slovenije s sedežem v Ljubljani. V skladu s sklepom svoje skupščine (13.1.1995) je tudi ZZB NOB Slovenije to potrdila 26. junija 1996.

Podpisano posadno listino so 10.7.1996 potrdili na pristojnem davčnem uradu v Kopru, izpostavlji v Laci, 15.7.1996 pa še pri notarji Nadi Kumar v Ljubljani. Okrajno sodišče v Piranu je 18.7.1996 na podlagi tega dokumenta 26. 7. 1996 vknjižilo nepremičnino pri z.k. vložku št. 983 k.o. Portorož, navedeno v listi A/1, kot družbeno lastnino v uporabi ZDVIS v Ljubljani.

Poslovni odnosi med ZZB NOB Slovenije in Krko, tovarno zdravil v Novem mestu, so bili zasnovani s samoupravnim sporazumom, podpisanim 1.10.1983, ki je bil zamenjan z najemno pogodbo z veljavnostjo od 1. januarja 1991. Tem je ZDVIS po 17. juliju 1996 pravni temelj vknjiženi uporabnik in upravljalec navedene družbene lastnine zdraviliča Strunjan. K dosedanji najemni pogodbi, sklenjeni med ZZB NOB Slovenije in tovarno zdravil Krka, je bil medtem 29. novembra 1996 podpisani aneks, s katerim so v besedilu pogodbe imenovali

namestvo ZZB NOB Slovenije novo pogodbeno stran: Zvezo društov vojnih invalidov Slovenije.

Na stevilna vprašanja, kako je z lastništvom objektov v Strunjani, želi gospodarska komisija pri izvršnem odboru ZDVIS, ki jo vodi član odbora Lado Kocjan, z gornjimi podatki odgovoriti vsem, ki jih to zanima.

T. GOŠNIK

Invalidi bodo letos praznovali

15-letnica delovanja

V Društvu invalidov Novo mesto klub uspešnemu letu 1996, v katerem so s pomočjo Mestne občine Novo mesto prisli do prepotrebnih društvenih prostorov, in jih ob veliki pomoči Zveze društev invalidov Slovenije, donatorjev širše skupnosti in članstva funkcionalno uredili ter speljali zahtevni društveni program, ne mirujejo. Že prvi sestanek izvršilnega odbora 7. januarja, na katerega je predsedstvo povabilo tudi vse referente za posamezna področja dela, dokazuje, da se zavedajo, da je pred njimi leto velikih analog, ki jih želijo uspešno izpeljati.

Z februarja bo društvo imelo letni občni zbor, na katerem bodo med drugim sprejeli nova pravila društva. Po zboru bodo s kulturnim programom počastili slovenski kulturni praznik. Gledališča prireditev v ljubljanskem Šentjakobskem gledališču, obisk starostnic in težkih invalidov je vsakoletna naloga društva ob praznovanju 8. marca in materinskega dneva.

V letni program so dali socialno, kulturno, rekreacijsko, preventivno-zdravstveni program, razstavo ročnih del invalidov, izlete, delovanje v dolenski regiji društev invalidov, sodelovanje z ZDIS-om. V tem letu čaka novomeško društvo invalidov še posebna naloga: primerno želijo obeležiti 15-letnico svojega humanega dela. To bo za vodstvo in članstvo te tisočglove družine velika naloga. Sposobiani občani, ne obrnite jim hrbita in ne zapirajte vrat pred njimi, če bodo nanje potrklali! Invalidi niso tuji, so naši sosedje, prijatelji, sorodniki, občani. Pomagajmo jim!

ANDREJ GREGORČIČ

Naredimo vse, da bo ostala Slovenija slovenska

Ob razsodbi ustavnega sodišča Republike Slovenije

Ali res ne bomo imeli Slovenije nikoli povsem v lastnih rokah? To je le eno izmed vprašanj, ki bi si ga moral postaviti vsak Slovenec, predvsem pa tisti krivci, ki so razveljavili zakon o triletnem "nevračanju" zemlje tujcem. Zakon so v minulem letu predlagali ljudje, ki se zavzemajo, da bi bili na tej zemlji mi gospodarji. Leta 1991 smo tako ponosno hodili na referendumskih mestih in si v veliko večino glasov zagotovili lastno državo. Koniec je bila časa, ko je večji del denarja, zasluzenega v Sloveniji, odtekal v južni del takrat skupne države. Nič več ne bomo delali za druge, smo ponosno vzklikali.

Komaj šest let kasneje pa se zdi, kot da lastne države ne želimo imeti več. Slovensko zemljo hočemo podariti tujcem, celo tistim, ki so se v letih drugih svetovne vojne obrnili proti nam oziroma podprili in celo pomagali okupatorju. Ali smo na referendumu obkrožali ZA le zato, ker smo se hoteli na vsak način odcepiti od Jugoslavije, ni pa pomembno, za koga bomo delali potem, ali zato, da bomo delali zase, za razvijanje Slovenije? Po dogajanjih v zadnjem času se vidi vzrok bolj v prvem, saj so že tovarne, nedolgo tega slovenske, sedaj v rokah tujcev. Torej ne velja več, da ne bomo delali za druge?

Slovenci, ne pustimo, da se uresniči znani očitek "Hlapci, za hlapce rojeni!", temveč poskusimo narediti vse, da ostane vsa Slovenija slovenska, saj bomo le tako imeli tudi svojo državo!

ALEŠ BLATNIK

Soteska 1

V spomin Sandiju Leskovcu

samorastnikov v bližnjem Trebnjem. Z njegovim mizarskim poklicem in delom povezano veselje do rezbarskega dela z lesom, ki se je večinoma omejevalo na okrajevanje - posebno cenjene so bile njegove rezbarije na kopitih lovskih pušč - je leta 1974 prav v povezavi s Trebnjsko galerijo takoj usmerjeno preraslo v zahodnejšo likovno ustvarjalnost. Svoje kiparsko samorastništvo je razvijal v okviru likovno v svetu aktualne naive. Značilnost zanj so postal reliefs - rezbarije v lesu, in to s prizori iz bližnjega, njemu dobro znanega življenja podeželja. Vsebinsko ni ostajal na površini, temveč se je v duhu teženj umetnosti 20. stoletja, da se s poenostavljvami čim bolj približa splošni razumljivosti, v realnimi oblikami uspešno zatekal tudi v simboliku tako, da je npr. hlebec kruha presenetljivo in enkratno obogatil z žitnim zrnom.

Kipar Sandi Leskovec je v dobro dva desetletja letih postal kot izjemno prijazen in dobrotlinjiv umetnik del Trebnjega, nepogrešljiv v Galeriji, Tabor in streljiva dobro dobro. Kipar Sandi Leskovec je v dobro dva desetletja letih postal kot izjemno prijazen in dobrotlinjiv umetnik del Trebnjega, nepogrešljiv v Galeriji, Tabor in streljiva dobro dobro.

Dr. MIRKO JUTERŠEK

Marija Kramar

Dopolnjeno je življenje dobre in skrbne mame, ki ji je usoda namenila dolgo življenjsko pot. 5. novembra je stopila v 91. leto. Rodila se je v zaselku Kukemberk na Odrji pri Trebnjem v skromni proletarski družini s šestimi otroci. S svojo pridnostjo je morala služiti pri kmetih, na Temenici je prala perilo večjim gospodinjam. Marija je ostala doma, ker je skrbela še za starše. Leta 1927 je rodila hčerko Marijo. Težko jo je preživljala, vendar jo je izsola. Lepo sta se razumeli in si vse delili. Hčerka se je leta 1947 poročila in si ustvarila družino. Zaradi stiske so živelj skupaj, hčerka pa je v Juričevi ulici zgradila hišo, kamor se je pred 26 leti preselila tudi mama Marija. Radi so jo imeli in spoštovali, ji vracači dobroto in ljubezen. Toda njena boleznen je bila močnejša in 16. decembra je

Ferdinand Kragl

Kraglova gostilna na Gornjem Brezovem je že od nekdaj dobro povezovala kmetovanje in gostinstvo. Potem ko se je leta 1972 Ferdinand upokojil, je prevzel gostilno njegov sin Božo, ki je imel vedno veliko veselja in smisla za obrt in kmetovanje. V gostilno v Spodnjem Vranju, kakor pravijo pridajočemu zaselku, so nekoč radi prihajali sevniki tržani na sprehod in dobro domača kapljico, premožnejši so se pripeljali na deljska kosiša kar s kočijo.

Ferdinand je bil najmlajši v družini. Tri sestre so se poročile, brat Franc je na domačiji odpril mizarsko delavnico, imel je tudi mlino, Ferdinand pa je prevzel skrb za kmetijo in gostilno. Kraglovi imajo več kot 20 hektarov zemlje, od tega kakšno polovico gozdov. Proti koncu vojne so piloti redkih partizanskih letal bombardirali železnicu. V neposredni bližini Kraglovin namreč poteka magistrala proga Zidan Most - Dobova. Štiri bombe so odvrgli tudi okoli domačije in na hišo Kraglovi. Njihovo služkinjo in še neko vaščanko je ubilo, nekaj ljudi je bilo ranjenih, hiša pa je bila tako poškodovana, da so jo morali porušiti do temeljev.

V Kraglovin hiši so se kar vrstili enkrat Nemci, drugikrat spet partizani. Partizanom je posiljal oblačila in tudi denar je komu posodil. Med vojno ni bilo mogoče dobiti vina. Moral je po "Bezugsschein", nekakšno nakazilo, potrdilo za vino, v Graz, zato ga je vzel kar za več mesecov skupaj. Nemcem vina ni točil, čeprav so povpraševali po njem. So bili zadovoljni tudi s pivom. Domacinom je pa skrivoma postregel z vinom.

Kraglova gostilna je vselej slovela po dobro domači hrani. Ferdinandova stara mama je kuhalna tudi za delavce, ki so delali na železniški progi Zidan Most - Zagreb. Savinjski flosarji so se radi zaustavljali pri Kraglu.

Ferdinandov naslednik Božo misli na prihodnost. Za njo in za svoje otrocke pa je vredno nekaj tvegati in vložiti, si misli novi gospodar, zato se je navkljub bolju sušnim letom lotil prenove gostilne, kjer vodi jo Kragli obrže na tanko 89 let. Žal poslej brez očeta Ferdinanda, ki je preminil v 91. letu.

P. P.

Franc Uhan praznuje 90 let

Na obisku v domu počitka v Metliki

Fran Uhan se je rodil 2. decembra 1906 v Dolnji Nemški vasi, kjer je obiskoval tudi osnovno šolo. Kot otrok je staršem pomagal na kmetiji, od petih otrok pa sedaj živi le še on. Leta 1936 se je poročil z Marijo Novak z Gorenje Dobrave in nekaj časa sta s sinom Francem in hčerko Marijo živeli na Gornjih Ponikvah. Leta 1937 sta kupila domačijo v vasi Lukovek, kjer živijo še danes. Rodile so se jima še tri hčerke in sin. Ko so se uredili dom, pa je za začetku leta 1942 umrla mama in to je bil za družino hud udarec. Skrb in vzgojo otrok sta prevzeli njegovi sestri. Oče Franc je bil med vojno kurir in nikoli ni vedel, ali se bo še vrnil domov. Doma na kmetiji je ostal najstarejši sin, ostali pa so šli v svet. Oče France je težko preživel vse življenjske tegobe, zato je pričel izdelovati mline za sadje in grozdje, pa tudi razno kmečko orodje. Zelo rad je prebiral novice v Dolenskem listu.

Ni preživel kakšnih težjih bolezni, leta 1991 pa je nesrečno padel in si zlomil kolk. Še zaradi drugih bolezniških težav je bil potreben strokovne nege, ki je doma niso mogli opravljati. Zato so zaprosili za oskrbo v domu starejših občanov v Črnomlju. Od tam je bil čez

KO PADE DREVO NA ŽICE

VELIKE MALENCE - Pred časom je del vasi Velike Malence stal brez električne energije, potem ko je na električne žice padlo drevo. Takoj po dogodku smo poklicali v Krško v poslovno enoto Elektra Celje in tamkajšnja dežurna ekipa je v dveh urah pravila vod. Kaj bi bilo, če ekipa ne bi bila tako prizadetna? Del vasi bi bil v temi. Ker električne naprave ne bi delovale, bi bila velika škoda. Toda delavci podjetja Elektro se niso ustrašili niti mraza niti noči, ampak so naredili vse potrebno za normalizacijo razmer. Povedali so nam tudi, da je v teh dneh veliko podobnih nesreč, kot se je zgodila v Velikih Malencih. Prav je, da razmišljamo o tem, kaj delajo za nas, in se jim zahvalimo za trud.

B. H.

ZGROŽENI SMO

Razlaščenci kot predstavniki najstevilnejše civilne družbe sporočamo, da smo zgroženi nad politično korupcijo, ki definira novo slovensko politiko. Zgroženi smo nad lahkonostjo pravne sprevernosti, ki jo nekateri uporabljajo za dosego oblasti. S tem izgublja država Slovenija svojo politično stabilnost in ugled doma in v svetu. Zaupamo v slovensko pomlad moralnosti vrednot in podpiramo pokončnost in doslednost pomladnih strank, katerim bomo tudi v prihodnje nudili našo vsestransko in močno podporo pri zavzemaju za pravno državo.

Predsedstvo ZLPR Slovenije
Predsedstvo ZLDP Slovenije
Predsedstvo ZDZS Slovenije
razlaščenega premoženja

ALEŠ BLATNIK
Soteska 1

Društvo za blažitev razčlovečenja

Iz humanizacijskega programa Društva zaveznikov mehkega pristanka iz Krškega

Društvo zaveznikov mehkega pristanka (DZMP) iz Krškega je lansko poletje ustanovila skupino mladih ljudi, ki jim predsedata mrvilo kulturnega dogajanja za mlade in splošna neobčutljivost za stisko drugih. Kot temeljno naložbo svojega delovanja so si zadali pomagati sočloveku, blažiti posledice dehumanizacijskih ujm in soustvarjati družbo, v kateri bo merilo razvitosti človekova neodstojenost, ne pa poraba energije in prebivalca. V času, ko je denar zakonito merilo vsega, podjetni posameznik pa nosilec novega blagostanja, so se v društvu odločili delati brezplačno in v skupini. Svoje sile usmerjajo v akcije pomoći robinom družbenim skupinam, prizadevajo pa si storiti čim več za vzpostavitev družbenega in kulturnega življenja tistih mladih, ki jih diskotekte in MTV utesnjujeta.

V prvem letu uradnega obstoja

in delovanja so v društvu izpeljali 28 projektov na področju kulture, sociale in ekologije. Samo v letu 1996 so v Krškem in okolici priredili 10 koncertnih prireditve, na katerih je bilo moč videti več kot 25 glasbenih skupin. Poleg mladih skupin, večinoma iz Posavja, so gostje prihajali iz cele Evrope: Dull Schicksall iz Rotterdama, Kampec Dolores iz Budimpešte, L.T.S. iz Francije, Glasbeni teater N.O.M. iz St. Petersburga in še bi lahko naštevali. Vendar v društvu s številom prireditve niso zadovoljni. "Želimo in zmremo delati več, vendar je glavni problem pomanjkanje ustreznega prostora, kjer bi lahko svojo dejavnost izvajali kontinuirano. Zazdaj smo prisiljeni organizirati prireditve v različnih prostorih in dvoranah, ki večkrat niso niti primerni za to," pravi Dženi Rostohar, predsednica DZMP, in ugotavlja, da se bodo

za socialno delo Krško, pa so bili iz socialno ogroženih družin. Poleg tega prostovoljci društva redno obiskujejo Zbirni center Krško, kjer vodijo različne ustvarjalne delavnice (likovne, glasbene), otrokom in mladostnikom pa nudijo tudi psihosocialno in učno pomoč, z njimi hodijo na spretnote, igrišče in krajše izlete. Nekajkrat so tudi skupaj pripravili kulturni program, namenjen vrstnikom in staršem.

Ceprav se v društvu zavedajo omenjenih možnosti za bistveno vplivanje na področju ekologije, svoj delež poskušajo dati z osveščanjem mladih, dajanjem zgleda in simboličnimi akcijami. Tako so se poleti vozili v čolni in čistili bregove Krke od Kostanjevice do Karelč. Drugo pomembno dejanje na tem področju pa je bilo čiščenje dreves, ki so bila več let obplejena z debelo plastjo plakatov, tako da so nekatere že pričeli gniti. Očistili so jih in opremili z opozorilom o neprimernosti izbranega prostora za plakatiranje.

Poleg naštetege je DZMP v letu 1996 izvedlo še dva projekta. V projektu "Zadovoljni malarji", so mladim likovnikom ponudili možnost samozračenja in jim omogočili, da z lastnimi kreacijami poživijo utrip mestnih javnih lokacij. Na bazenu v Sevnici so poslikali tribune, poslikava prostorov v Brežicah in Krškem pa bo izvedena, ko bodo pridobili ustreznega soglasja in dovoljenja. Drugi projekt pa je bil tečaj za mlade organizatorje, na katerem so nosilci projekta svoje znanje in izkušnje posredovali mladini teoretično in praktično. Društvo izdaja tudi svoje glasilo "Trampolin", v katerem člane obvešča o tekočem delu in dogodkih. Izhaja v nakladi 250 izvodov, te pa brezplačno razdelijo in razposljejo na 216 naslovov.

Kaj pa v letu 1997? "Tudi v letošnjem letu bomo nadaljevali s koncertnimi dejavnostmi, že v aprilu pa bomo s srednješolsko mladino organizirali kreativno preživljvanje prostega časa. Zagotovo bo spet poletni tabor za otroke iz socialno ogroženih družin, prednostna naloga v letu 1997 pa je pridobitev ustreznih prostorov, kjer bi lahko nemoteno izvajali naš program", je povedal Tom Gomizelj, eden od nosilcev dejavnosti Društva zaveznikov mehkega pristanka.

BORIS PETKOVIĆ

MODNI KOTIČEK

Koži nevarno

SONCE je največji krivec pri starjanju kože. Pospešuje ga z zmanjšanjem kolagenja in elastina. Rezultati vpliva so gube, pege in zmanjšana elastičnost kožne strukture. Najboljša zaščita so kreme z visokimi faktorji (ne pozabite na vrat in roke).

OKOLJE - Onesnaženo ozračje je zelo škodljivo. Deli telesa, ki so zaščiteni z obleko, izgledajo manj postarani kot tisti, ki so neprestano izpostavljeni zunanjemu vplivom. Najučinkovitejša zaščita je vsakodnevno čiščenje kože, še posebej zvečer, ko na površino sedejo številne bakterije in umazanija. Ženske z učinkovitim preparati lahko še dodatno umirijo razdraženo povrhnjico. Obstajajo tudi številni dokazi, da onesnaženost povečuje vpliv ultravioletičnih žarkov, posebno pri mladih ljudeh.

KAJENJE je za soncem največji povzročitelj staranja kože. Kadilci imajo več kožnih gub kot nekadilci. Cigaretni dim sprošča proste radikale, ki uničujejo C-vitamin, medtem ko nikotin povzroča nastanek vidnih žilic in pokanje kapilar ter zmanjšuje potrebno cirkulacijo.

ALKOHOL - Študije dokazujo, da obstaja povezava med uživanjem alkohola in staranjem. Pomembno je, kako vaše telo sprejema alkohol, in ne, ali ga uživate ali ne. Alkohol sprošča toksične snovi, ki pospešujejo staranje, slabijo kapilarne stene, povzročajo mozoljavost in dehidracijo kože.

ZDRAVILA imajo najrazličnejše vplive, o katerih se morate pogovoriti s svojim zdravnikom.

SPREMINJANJE TELESNE TEŽE - Pogosto spremjanje teže lahko povzroči izgubo elastičnosti. Ker se koža ne more prilagoditi hitrim spremembam, pri katerih se zmanjšajo ali pretirano povečajo podkožne maščobne blazinice, na površju ostanejo gube, drugače imenovane strije.

Torej zanemarjenega izgleda svoje kože ne zagovarjajte s staranjem, pač pa pravočasno poskrbite za zdrav in negovan videz!

JERCA LEGAN

TABOR V KARELČAH - Voditelji tabora Dženi Rostohar in Meta Habinc z begunskimi otroci na vožnji po Krki.

s takšnimi težavami najverjetneje ubadali tudi v prihodnje.

Na področju sociale je društvo med 7. in 19. avgustom 1996 v Karelčah pri Kostanjevici organiziralo tabor "Uživanje narave in družbe", na katerega so sredstva pridobili od Soroševega Zavoda za odprt družbo, Urada za prileganje in begunstvo ter posamezni sponzorji iz gospodarstva. Taborilo je 18 otrok, starih od 4 do 14 let, katerim starši iz različnih razlogov niso mogli omogočiti počitnic, in 10 mentorjev, večina študentov različnih smeri. Med otroki je bilo 10 beguncev, štirje otroci, katere je predlagal Center Maras.

SREČANJE Z DEDKOM MRAZOM

V četrtek, 19. decembra, je otroke iz vrtca in male šole popoldne obiskal dedek Mraz. Vi so bili zelo nestrni, saj so težko pričakovali njegov prihod. Čas so jih popretili palčki s kratko igrico in petjem. Nato so skupaj poklicali dedka Mraza, toda namesto njega je prišla Biba z dvema škratoma. Končno jih je le uspelo. Otroci so bili nad njim zelo navdušeni, saj je s seboj prinesel snežinke in snežne vile. Najprej je dedek Mraz svoje prijatelje lepo pozdravil, nato pa sta skupaj z Bibo povedala pravljico o Mojci Pokrulji. Izkazala se je, da je dedek Mraz res že star, saj je pol pravljice že pozabil, a so mu otroci takoj priskočili na pomoč. Nato je nastopil čarownik s svojimi triki. Sledil je še ples snežink, škratov in snežnih vil. Nato je dedek Mraz vsem otrokom razdelil darila. Malim šolarjem in vrtičkarjem naše šole bo to srečanje ostalo v lepem spominu.

KATARINA NOVAK, 7.a novinarski krožek OŠ Dolenjske Toplice

Zahvala gluhih in naglušnih

Otrokom bo ostal v spominu muzejski vlak od Ljubljane do Postojne - V Bršljinu obdaritev vseh otrok in mladostnikov

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih iz Novega mesta je v minulem letu veliko naredilo, samo v decembru je bilo kar nekaj akcij, kot npr. silvestrovjanje za odrasle člane društva v Gostišču Pavlin, zahvalilo in pogostilo je

• Novomeško medobčinsko društvo gluhih in naglušnih se v imenu otrok javno zahvaljuje, in sicer: Mestni občini Novo mesto, Zarji, d.d., lekarji Novak, Sporti, d.o.o., Jure, d.o.o., An-Jur, d.o.o., Zavodu za zdravstveno zavarovanje iz Novega mesta, notarji Marti Malič in notarji Andrej Tirana, Labodu, Mercator - Blagovnici, Dolenjskim pekarnam, Foto Ljubljana in Foto Asji, Mladinski knjigiji, Evrotour, d.o.o., Eventus, d.o.o., Grader, d.o.o., Git, d.o.o., trgovini Lipa, Ježek, Baby center, M-klub, New place, Blac Jack, vsi iz Novega mesta, Asis, d.o.o. iz Ljubljane, Slovenskim železnicam, pekarji Malka iz Žužemberka, pekarji Ogulin iz Semiča, Novoles - žagi Soteska in Novolesu iz Dvora, Acripol iz Trebnjega, trgovini Palček in Radiator iz Mirne Peči, KZ Mirna Peč ter gostilni Novljana, Pletisi iz Metlike, Pavlu Iskri iz Prečne, Berg - Jarc & Co. Žužemberk, Krovstvu in stavbarstvu Jože Kramarič, JO-PO ključavnictvju Jurka, OŠ Bršljin in Dolenjskemu listu.

prostovoljce, ki obiskujejo tečaj govorcev rok za gluhe. Najbolj prisrčno in veselo pa je bilo na Muzejskem vlaku na proggi Ljubljana - Postojna, kjer je vse otroke na vlaku obdaroval dedek Mraz.

Še posebno pozornost je namenil otrokom iz našega društva, saj jih je pozdravil in nagovoril v govorici rok za gluhe ter se slikal z njimi. Otroci so bili navdušeni tako nad prvo vožnjo z vlakom kot tudi z darili. Obdaritev vseh otrok in mladostnikov našega društva pa je potekalo v avli bršlinske osnovne šole, kjer so slišči otroci izvedli program za svoje vrstnike - invalidne sluha. Izvedli so plesno točko in s pomočjo tolmačev za znakovni jezik še lutkovno igrico o dedku Mrazu. Na koncu je dedek Mraz obdaril otroke s kriptnimi darili, kot so svetlobne budilke za gluhe, oblačila, baterije za slušni aparate..

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Novo mesto

• Ogabno je, da ljudje za našim hrbitom govorijo o nas reči, ki so povsem resnične. (Wilde)

• So ljudje, ki bi nikoli ne bili zabljeni, če ne bi slišali o ljubezni. (La Rochefoucauld)

VOŽNJA Z MUZEJSKIM VLAKOM - Na poti iz Ljubljane do Postojne je novomeške gluhozrime otroke obdaroval tudi dedek Mraz.

PRAZNIK ČRK NA OSNOVNI ŠOLI GRM - V ponedeljek pred novoletnimi počitnicami so nižji razredi osnovne šole Grm pripravili za starše prisrčne zabavno-učne prireditve. V I.d. razredu so druženje poimenovali praznik črk, nanj pa povabili tudi vodstvo šole. V obliki igre so prisotni pokazali, kaj vse so se naučili, za svoj trud pa prejeli simbolične nagrade. Takole je vsem skupaj voščil vse dobro v novem letu ravnatelj Marjan Špiral. (Foto: Majda Lutar)

PROJEKT "KAPLJICA VODE" - Projekt je potekal pod vodstvom Vere Gonjavec in zunanjega sodelavca Romana iz slovenskega odbora Unicef. V delavnici je bilo 14 učencev od 5. do 8. razreda, s seboj pa so morali prinesiti le dobro voljo. V delavnici so se pogovarjali o pomanjkanju vode na Zemlji, o raznih zanimivostih, med drugim tudi o tem, kako se iz umazane vode dobi čista, pa tudi o varčevanju z vodo in koliko litrov vode vsebuje človek. Kmalu je Vera Gonjavec vodenje popolnoma prepustila g. Romanu in se usedla med učence. Ti so se počutili zelo dobro in so se naučili marsikaj koristnega. Za spomin na današnji dan so naredili plakat, ob katerem se bodo mnogi zamislili. (Miloja Bukovec, Lili Koren, foto: J. Strmc, OŠ Trebnje)

MLADI DOPISNIK

MOJ NAJLEPŠI DAN NA SNEGU

Ko sem bila zadnjič na snegu, sem se imela zelo dobro. Ko sva se s sestrico kepali, me je zelo bolelo, ampak nisem jokala. Zunaj sva delači tudi sneženega moža in se sankali. Potem naju je mamica klicala v hišo na kosilo. Bila sva čisto premičena. Mamica in ati sta naju razveselišila s poslastico. S sestrico sva se imeli na snegu zelo lepo.

JANA RUPERČIČ, 2. b
OŠ Sentjernej

O MIKLAVŽU

Miklavž obdarjuje vsako leto. Ko prinese darila, smo otroci zelo veseli. Miklavž ima v nebесih zlato in črno knjigo, to pa zato, da v zlato napiše pridne, v črno pa poredne otroke. Če je veliko enakih imen v zlatti, ne prinese palice ali gnilih škornejev. Poznam zgodbo o Mihcu, ki je bil porezen in mu je Miklavž vsak leto prinesel palico, ki je imela tako močno konico, da bi jo lahko zapičil v kamen, in se ne bi prelomila.

ANJA KOSMAČ, 4. c
OŠ Sentjernej

OBISK V MUZEJU

V četrtek, 19. decembra, smo obiskali Dolenjski muzej. Že zjutraj smo se tja odpravili s šolskim komšijem. Ogledali smo si arheološko zbirko Keltov, Ilirov in Rimljancev. Gospa Ivana nam je pripovedovala o življenju teh prebivalcev na ozemlju Novega mesta. Videli smo veliko izkopanin - lepe žare, nakit, orodje, orožje... Po ogledu smo odgovarjali na pisna vprašanja in risali z ogljem. Veliko smo si zapomnili, tako da vprašanja sploh niso bila težka. Naše risbe pa bodo krasile avlo muzeja. Bilo nam je lepo.

Učenci 5.r.
OŠ Dragotin Kette

PRI MAMICI

Moja mamica se trenutno zdravi v zdravilišču Laško. Tam bo ostala še nekaj dni, zato letos z njo ne bom mogel praznovati praznikov. Preden je odšla, sem bil zelo potri. Ko je odšla, je postalo vse drugače. Hranila se je poslabšala, v hiši ni bilo več tako čisto, ker je gospodinja zdaj oče. Zdaj jo vsem dan poklicemo po

Avto GALANT

izpušne cevi

Ob potoku 10., Novo mesto
Tel.: 068/322-278

ZANIMIV VIDEO VEČER

NOVO MESTO - Minuli četrtek je vodja novomeške skupine Lost Californians Josep D. Erbezoa v galeriji Luna pripravil zanimiv video večer. Številni obiskovalci so z navdušenjem sprejeli koncertne posnetke latino - jazz - rock zasedb, kot so Airto Moreira, Santana, Crusaders, Poncho Sanchez, A. C. Jobim in The Doobie Brothers. Prijetno vzdružje je ustvarilo vtis, da je v našem mestu veliko ljubiteljev tovrstne glasbe.

S. S.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 16. I.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.50 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 9.15 VIDEORING
- 9.45 TEDENSKI IZBOR
- CAROLINE IN VELEMESTU, amer. naniz., 12/23
- 10.10 PUSTOLOVŠČINE IN ODKRITJA, italij. dok. serija, 24/26
- 10.40 ŽENSKA LETA, amer. film (čb)
- 12.30 PODoba NARAVE, kan. serija, 7/13
- 13.00 POROČILA
- 13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrica
- 14.25 NOVICE Iz SVETA RAZVEDRILA
- 15.25 V VRITINCU
- 15.55 PARADIŽ, tv trilogija
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 SANTA ŽUKITO, amer. risana naniz., 2/13
- 17.35 HUGO, tv igrica
- 18.00 PO SLOVENIJI
- 18.40 KOLO SREČE, tv igrica
- 19.15 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.10 TEDNIK
- 21.10 FORUM
- 21.25 POKONČNI POLICAJI, ang. naniz., 2/7
- 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 22.30 OMIZJE
- 0.05 TEDNIK, ponov.
- 1.00 FORUM, ponov.

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 10.25 Karaoké, ponov. - 11.25 Tedenski izbor: Domače obri na Slovenskem; 11.55 Koncert simfoničnega orkestra; 13.25 Vikarka iz Diblejja, ang. naniz., 2/6 - 13.55 Šport - 15.35 Marije gre v šolo, dok. oddaja - 16.20 Ellen Cleghorne, amer. naniz., 9/15 - 16.50 V slogi je moč, avstral. naniz., 30/50 - 17.20 Na robu, amer. naniz., 5/7 - 18.05 Smučarski teki (m) - 18.50 V 40 dneh skozi puščavo - 19.25 V slogi je moč, avstral. naniz., 31/50 - 20.00 Stripiti, sloven. film - 21.50 Pisave - 22.20 Franc. dok. oddaja

KANAL A

- 10.10 Risanke - 10.35 Rajska obala (ponov. 43. dela) - 11.05 Oprah show (ponov. 43. dela) - 11.50 'Alo 'alo (ponov. 36. dela) - 12.20 Očka major (ponov. 43. dela) - 12.45 Nora hiša (ponov. 43. dela) - 13.10 Cooperjeva druština (ponov. 43. dela) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov. 43. dela) - 14.00 Vojak naj bo (ponov. 9. dela) - 14.00 Dannijeve zvezde - 16.00 Oprah show (44. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov. 44. dela) - 17.15 Drzni in lepi (45. del nadalj.) - 17.45 Rajska obala (44. dela) - 18.10 Očka major (44. dela) - 19.05 Družinske zadeve (44. dela) - 19.35 Cooperjeva druština (44. dela) - 20.30 Roka pravice (8. del) - 21.15 Nenavadna doživetja (8. del dok. oddaja) - 22.00 Smith in Jones (18. del) - 22.35 'Alo 'alo (37. del) - 23.05 Vitez za volanom (17. del) - 23.55 Dannijeve zvezde

HTV 1

- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Marisol (serija, 3/160) - 13.05 Santa Barbara (serija) - 14.15 Izobraževalni program - 16.45 Literarna dedičina - 17.15 Hrvatska danes - 18.00 Kolo sreće - 18.40 Živiljene v izgnanstvu (dok. oddaja) - 19.10 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Bojevnik v miru (dok. oddaja) - 21.15 Glasbeni oddaja - 22.15 Opazovanja - 22.55 Območje somraka (film) - 0.35 Poročila

HTV 2

- 15.10 Tv koledar - 15.20 Strikej Ho in strikej Sam (dok. film) - 16.15 Glasbena oddaja - 16.45 Zgodilo se je v raju (brit. film) - 18.35 Divje srce (serija, 102/160) - 19.00 Hugo, tv igrica - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Nove priložnosti (serija, 4/16) - 21.05 Kralj Ojdip (italij. film) - 22.45 Film-ska gibanja - 23.25 Seinfeld (hum. serija)

PETEK, 17. I.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.55 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 9.30 VIDEORING
- 10.00 OTROŠKI PROGRAM
- UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI, 4/52
- 10.15 PASJE MESTO, kan. naniz., 31/31
- 10.35 NA ROBU, amer. naniz., 5/7
- 11.20 STRIPTIH, sloven. film
- 13.00 POROČILA
- 13.05 KOLO SREČE, ponov.
- 13.50 OMIZJE
- 15.30 ZBOROVSKA GLASBA
- 15.20 ZBOROVSKA ODDAJA
- 15.50 PORTRET
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 PO SLOVENIJI
- 18.40 PODARIM DOBIM
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.10 PLANET IN
- 21.35 RAZISKOVALCI NATIONAL GEOGRAPHICA, amer. dok. serija, 2/12
- 22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 23.00 MURPHY BROWN, amer. naniz., 2/25
- 23.35 RABLJENA FRESKA, sloven. film

- 13.00 POROČILA
- 13.05 KOLO SREČE, ponov.
- 13.50 OMIZJE
- 15.30 ZBOROVSKA GLASBA
- 15.20 ZBOROVSKA ODDAJA
- 15.50 PORTRET
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 PO SLOVENIJI
- 18.40 PODARIM DOBIM
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.10 PLANET IN
- 21.35 RAZISKOVALCI NATIONAL GEOGRAPHICA, amer. dok. serija, 2/12
- 22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 23.00 MURPHY BROWN, amer. naniz., 2/25
- 23.35 RABLJENA FRESKA, sloven. film

- 13.00 POROČILA
- 13.05 KOLO SREČE, ponov.
- 13.50 OMIZJE
- 15.30 ZBOROVSKA GLASBA
- 15.20 ZBOROVSKA ODDAJA
- 15.50 PORTRET
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 PO SLOVENIJI
- 18.40 PODARIM DOBIM
- 19.10 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.10 PLANET IN
- 21.35 RAZISKOVALCI NATIONAL GEOGRAPHICA, amer. dok. serija, 2/12
- 22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 23.00 MURPHY BROWN, amer. naniz., 2/25
- 23.35 RABLJENA FRESKA, sloven. film

SLOVENIJA 2

- Opomba: Zwiesel: 10.25 Veleslalom, 1. tek in 13.25 tek (ž)
- 12.15 Tedenski izbor: V 40 dneh skozi puščavo; 12.45 Franc. dok. oddaja; 13.40 Pisave; 14.10 Forum - 14.20 Zgodbe iz školjke - 14.50 Alina, kan.-bel. film - 16.15 Pokončni policijski, ang. naniz., 2/7 - 16.45 V slogi je moč, avstral. naniz., 31/50 - 17.15 Italijanska restavracija, italij. nadalj., 2/8 - 18.05 Sport - 18.50 Izobraževalna oddaja - 19.25 V slogi je moč, avstral. naniz., 32/50 - 20.00 Živiljenje in časi, sodnika Roya Beana, amer. film - 22.10 10.000 obratov - 23.10 Pohorska godba

KANAL A

- 10.10 Risanke - 10.35 Rajska obala (ponov. 44. dela) - 11.05 Oprah show (ponov. 44. dela) - 11.50 'Alo 'alo (ponov. 37. dela) - 12.20 Očka major (ponov. 44. dela) - 12.45 Nora hiša (ponov. 44. dela) - 13.10 Cooperjeva druština (ponov. 44. dela) - 13.35 Princ z Bel Aira (ponov. 45. dela) - 16.50 Drzni in lepi (45. del nadalj.) - 17.15 Drzni in lepi (45. del nadalj.) - 17.45 Rajska obala (45. del nadalj.) - 18.10 Očka major (45. del nadalj.) - 18.40 Nora hiša (45. del nadalj.) - 19.05 Družinske zadeve (45. del nadalj.) - 19.35 Cooperjeva druština (45. del nadalj.) - 20.00 Princ z Bel Aira (45. del nadalj.) - 20.30 Ned in Stacey (9. del nadalj.) - 21.00 Volkodlak (film) - 22.35 Karma - 23.30 Ulica ljubezni (9. del nadalj.)

HTV 1

- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.20 Marisol (serija, 4/160) - 13.05 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.40 Govorimo o združju - 17.10 Hrvatska danes - 18.05 Kolo sreće - 18.35 Obnova Hrvatske - 19.10 Hrvatska spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša (show program) - 21.30 Dok. oddaja - 22.00 Pula ure za kulturo - 22.30 Opazovanja - 23.00 Klub d.d. - 23.20 Dok. film - 0.15 Poročila
- 13.40 Tv koledar - 13.50 Seinfeld (hum. serija) - 14.15 Nove priložnosti (serija, 4/16) - 15.00 Triler - 16.00 Oliver Twist (brit. film) - 17.40 Zvezdnalne steze (serija) - 18.25 Risanka - 18.35 Divje srce (serija, 103/160) - 19.00 Hugo, tv igrica - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.20 Zakon L. A. (serija, 14/22) - 21.10 Kdo je šef? (hum. serija, 3/22) - 21.40 Težka odločitev (amer. film) - 23.25 Srce zahoda (hum. serija, 13/15) - 0.15 Izvidnikova slava (amer. film) - 2.15 Glasba - 2.35 Košarka

SOBOTA, 18. I.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 10.00 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 7.40 OTROŠKI PROGRAM
- RADOVEDNI TAČEK
- 8.00 POD KLOBUKOM
- 8.45 ZGODBE IZ ŠKOLIKE
- 9.15 MARIBOR '96
- 9.50 TEDENSKI IZBOR
- ITALIJANSKA RESTAVRACIJA, ponov., 2/8
- 10.40 HUGO, tv igrica
- 11.05 TEDNIK
- 12.00 10.000 OBRATOV
- 13.00 POROČILA
- 13.05 KARAOKE
- 14.05 POLICISTI SRCEM, avstral. naniz., 10/26
- 14.50 SPREHODI V NARAVO, 1. oddaja
- 15.10 MAURININE SANJE, špan. film
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 V DIVJINI, ang. poljudnoznan. serija, 3/6
- 18.00 4 X 4, ODDAJA O LJUDEH IN ŽIVALIH
- 18.25 OZARE
- 18.40 HUGO - TV IGRICA
- 19.15 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 19.53 UTRIP
- 20.15 RES JE!
- 21.50 BLOŠKE SMUČINE, dok. film
- 22.10 ODMEVI, VREME ŠPORT
- 23.00 RETROSPEKTIVA

SLOVENIJA 2

- Opomba: 9.25 Slalom, 1. tek (ž); 10.10 Slalom, 1. tek (m); 12.25 Slalom, 2. tek (ž); 13.10 Slalom, 2. tek (m); 15.30 Košarka; 16.00 Smučarski teki (posn.); 17.30 Smučarski skoki (posn.); 18.30 Slalom (posn.)
- 7.00 Euronews - 8.25 Retrospektiva - 14.00 Zlata šestdeseta slov. popevke - 15.00 V slogi je moč, avstral. naniz., 33/50 - 19.30 V slogi je moč, avstral. naniz., 34/20 - 20.00 Ljubezen na stranskem tiru, ang. nadalj., 1/4 - 20.55 Slovenski magazin - 21.25 Žive legende iz daljnjih dežel, franc. dok. nadalj., 3/13 - 21.50 Šport

KANAL A

- 8.30 Risanke - 9.00 Kaličopko - 10.00 Risanke - 10.30 Glasbena oddaja - 11.00 Epica (ponov.) - 12.00 Ladja s steklenim dnem (matineja) - 13.35 Daktari (20. del. nadalj.) - 15.10 Najstniki proti vesoljem (9. del serije) - 15.30 Super samuraj (9. del serije) - 16.00 Alf (18. del) - 16.30 Muppet show - 17.00 Hacksaw (mlad. film, 2/2) - 17.50 Mala morska deklinka (7. del.) - 18.15 Korak za korakom (9. del nadalj.) - 18.40 Miza za pet (9. del nadalj.) - 19.35 Lovec na krokodile (9. del dok. serije) - 20.30 Kung Fu (film) - 21.45 Vitez za volanom (18. del nadalj.) - 22.40 Nenavadna doživetja (ponov. 8. dela)

- 21.50 RES JE!
- 22.10 BLOŠKE SMUČINE, dok. film
- 22.30 OPATIČNI
- 23.00 RETROSPEKTIVA
- 13.00 POROČILA
- 13.05 KARAOKE
- 14.05 POLICISTI SRCEM, avstral. naniz., 10/26
- 14.50 SPREHODI V NARAVO, 1. oddaja
- 15.10 MAURININE SANJE, špan. film
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 V DIVJINI, ang. poljudnoznan. serija, 3/6
- 18.00 4 X 4, ODDAJA O LJUDEH IN ŽIVALIH
- 18.25 OZARE
- 18.40 HUGO - TV IGRICA
- 19.15 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 19.53 UTRIP
- 20.15 RES JE!
- 21.50 BLOŠKE SMUČINE, dok. film
- 22.10 10.000 OBRATOV
- 23.00 OPATIČNI
- 23.35 RABLJENA FRESKA, sloven. film

PONEDELJEK, 20. I.

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 1.30 TELETEKST
- 9.00 VREMENSKA PANORAMA
- 10.10 TEDENSKI IZBOR
- POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 2/22
- 10.35 KITAJSKA METODA, nem. film
- 12.10 ZA TV KAMERO
- 12.20 UTRIP
- 12.30 ZRCALO TEDNA
- 12.40 RONDO KVIZ
- 13.00 POROČILA
- 13.05 HUGO, ponov.
- 14.00 TEDENSKI IZBOR
- ZOOM
- 15.00 LJUDJE IN ZEMLJA
- 15.35 MOŠKI, ŽENSKE
- 16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 PO SLOVENIJI
- 18.30 O NARAVI IN OKOLJU
- 18.40 LINGO, tv igrica
- 19.15 RISANKA
- 19.23 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.05 MEDNARODNA OBZORJA
- 21.00 ODDAJA O TURIZMU
- 21.20 OSMI DAN
- 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT

- 13.00 POROČILA
- 13.05 KARAOKE, ponov.
- 14.00 TEDENSKI IZBOR
- RES JE!
- 16.00 V DIVJINI, ang. poljudnoznan. serija, 3/6
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 MALE SIVE CELICE
- 18.0

VIKTORJI '96

TeVe	VIKTORJI '96
Viktor	Ime in priimek:
Oddaja:	
Moj naslov:	

RADIO	VIKTORJI '96
Viktor	Ime in priimek:
Oddaja:	
Moj naslov:	

stop

GLASBA	VIKTORJI '96
Viktor	Ime in priimek:
Oddaja:	
Moj naslov:	

Spoštovani bračci Dolenjskega lista! Pred vami so z današnjo številko časopisa oštevilčene glasovnice za izbor priljubljene nagrade Viktor, ki jo podeljuje revija Stop. Letos bo potekalo glasovanje tudi prek našega časopisa, in sicer v treh kategorijah. Na glasovnico napišite ime in priimek "televizijske" ali "radijske" osebnosti, ali

naslov oddaje, ki si po vašem mnenju zaslubi nagrado Viktor za leto 1996, spodaj pa pripisite svoj polni naslov. Tokratne glasovnice so veljavne en teden, se pravi do naslednje številke, ko bodo objavljene nove. Pravilno izpolnjene glasovnice pošljite na naslov:

Dolenjski list, Glavni trg 24, Novo mesto, s pripisom "Viktor 2".

MEGAhit d.o.o.

Smolenja vas 10
8000 NOVO MESTO
tel.&fax: 068 27 408

SISTEMI - 5K86 - 6x86 Pentium

5K86 K-75	99.200	Sistem vsebuje:
5K86 K-90	100.900	Osnovno ploščo/256PBCache
5K86 K-100	105.500	Procesor s hladilnikom
5K86 K-120	108.900	8MB EDO RAM SIMM
5K86 K-133	111.500	1.44 Disketna enota
6x86 150+	119.500	810 MB Trdi disk
6x86 166+	121.500	PCI 1MB DRAM pospeševalnik
P- 100	114.900	Mini tower
P- 120	116.900	Tipkovnica
P- 133	132.300	Monitor 14"S HYUNDAI
HTTP://WWW.MEGAHit.SI IZDELUJEMO TUDI DRUGE SISTEME		

Prispevajte svoj »ZIDAK DOBRE VOLJE« za obnovo najstarejšega Mladinskega zdravilišča in okrevališča za otroke na Debelem Rtiču.
Dobrodružni prireditev z nastopom vrhunskih slovenskih kulturnih umetnikov bo 1. februarja 1997 ob 20. uri v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma z neposrednim televizijskim prenosom.
VAŠE SODELOVANJE JE PREPROSTO:
na telefonski številki 061/1261-200 ali 061/1252-498 sporočite višino sredstev, ki jih želite primakniti k obnovi zdravilišča in poslali vam bomo izpolnjeno položnico, ki jo boste poravnali na vaš banki ali pošti.

Vstopnice za prireditev pa lahko dobite na Rdečem križu Slovenija, Mirje 19, ali pri blagajni Cankarjevega doma.
Prispevke za obnovo zbira Rdeči križ Slovenije na računu številka: 50101-678-51579 — sklic. na štev. 093

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

ZIDAK DOBRE VOLJE

za Debeli Rtič

1. februarja 1997 ob 20. uri
v Gallusovi dvorani CD

Najstarejše mladinsko okrevališče in letovišče v Sloveniji je potrebno obnova. Pridite na vrhunsko umetniško prireditev in pomagajte pri obnovi Debela Rtiča.

Nadomestni sponzor

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

VSTOPNICE: blagajna Cankarjevega doma, ali pri RAS na telefonski številki 061 12 61 200

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 18. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: PC Kandija od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7. do 13. ure: trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Šaša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 11. ure: market Majja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Čekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samoposrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brcar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpetar od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 6.30 do 17. ure: market Marks, Mestne njive od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Uršna selja: od 8. do 12. ure: Urška
- Straža: od 8. do 11. ure: Market Straža
- Šentjernej: od 8. do 11. ure: Market od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjernej
- Žužemberk: od 8. do 11.30: Market
- Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samoposrežba Blagovnica
- Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samoposrežba Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipa, Market Čardak
- Semič: od 7.30 do 10. ure: Market
- Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

Kmečka zadruga Krško, z.o.o., razpisuje po sklepku Upravnega odbora zadruge z dne 6.9.1996

ZBIRANJE PONUBD ZA PRODAJO NEPREMIČNIN

Razpiše se prodaja poslovne stavbe na Raki v izmeri 353 m², ležeče na parc. št. 980/2, pripisani pod vl. št. 2517, k.o. Raka, skupaj s funkcionalnim zemljiščem, ležečim na isti parc. Številki v izmeri 1719 m², skupaj z zalogo raznega trgovskega blaga v tej stavbi.

Začetna cena za stavbo skupaj z zemljiščem je 21.302.088 SIT (enaindvajsetmilijonovtristodvatisočoseminosemdeset SIT), začetna cena zaloge raznega trgovskega blaga pa je 6.000.000 SIT. Nepremičnina bo prodana tistem ponudniku, ki bo ponudil najvišjo ceno in prevzel v delovno razmerje 4 delavce, ponudil boljše plačilo in jamstvo za plačilo kupnine ter odkupil zalogo raznega trga blaga v skupni vrednosti 6.000.000 SIT.

Pisna ponudba mora vsebovati:

- ponujeno ceno,
- plačilne pogoje, s tem da rok plačila ni daljši od 30 dni,
- overjeni izpisek iz sodnega registra, s katerim pravna oseba izkaže sedež v Republiki Sloveniji, fizična oseba pa potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije,
- potrdilo o vplačilu varčnine.

Vsak ponudnik mora plačati varčino za resnost ponudbe o višini 10% od navedene začetne cene na žiro račun Kmečke zadruge Krško, z.o.o., št. 51600-601-19553, ki ga ima pri Agenciji za plačilni promet, nadziranje in informiranje v Krškem.

Varčina bo uspešnemu ponudniku vračanjana v kupnino, drugim ponudnikom pa brez obresti vrnjena takoj po končanem zbiranju ponub.

Izbrani ponudnik mora plačati celotno kupnino v ponujenem roku in prometni davek ter trpeti stroške sestave prodajne pogodbe in zemljiščnoknjžnega prenosa. Če izbrani ponudnik ne bo pravočasno plačal celotno kupnino, se prodaja razveljavlji, vplačano varčino pa obdrži Kmečka zadruga Krško, z.o.o., p. Krško. Lastninski pravico pridobi kupec po plačilu celotne kupnine. Najugodnejši ponudnik bo izbran najkasneje v roku 8 dni po končanem zbiranju ponub. Rok za zbiranje ponub je 10 dni po objavi v Dolenjskem listu.

Ponubde morajo biti poslane v zaprti ovojnici in oddane na pošto priporočeno s povratnico na naslov: KMEČKA ZADRUGA KRŠKO, z.o.o., 8270 KRŠKO, z oznako na ovojnici "PONUDBA ZA RAKO". Vse ostale informacije (tudi glede ogleda nepremičnine) lahko dobite pri g. Antonu PLANINCU, direktorju Kmečke zadruge Krško, z.o.o., tel. št. 0608/21-024.

Dragica Dobravec

Število šolarjev narašča

Rob: šola ima dobro opremo in slabe prostore

ROB PRI VELIKIH LAŠČAH - Šolo na Robu, podružnico osnovne šole Primož Trubar v Velikih Laščah, je obiskovalo minilo šolsko leto 24 otrok, zdaj se na Robu šola 26 otrok, prihodnje šolsko leto pa bo tu 27 učencev. To je povedala učiteljica razrednega pouka Dragica Dobravec in dodala, da to ni posledica porasta števila otrok na tem območju, ampak dejstva, da so nedavna otroci z območja Rut obiskovali šolo v Novi vasi na Notranjskem, zdaj pa so prešolani v domačo občino Velike Lašče.

Ona poučuje kombinirano 6 otrok prvega razreda in 8 v drugem razredu, vodja šole Igor Grčar pa 7 otrok v tretjem in 5 v četrtem razredu. Poleg tega poučuje glasbeno vzgojo in

angleški jezik predmetni učiteljici Majda Kokošine in Silva Čimerman. Na šoli imajo le en računalnik, potrebovali pa bi vsaj še enega.

Otroke vozi v vasi, ki so oddaljene tudi do 7 (Kravna peč) in 9 km (Rute), v šolo in domov Alojz Žužek. Za vse otroke razen najbližje, je poskrbljen prevoz, ki je reden, točen in varen, in to kljub makadamski cesti in pogosti poledici.

Učiteljica Dragica pravi, da je njenih podružničnih šol dolgo opremljena, ima pa slabe prostore. Šola je starejši stavbi, kjer so še trgovina, pošta, stanovanje in prostori Lesne zadruge ter Komunale. Pri preurejevalnih delih so pripravljeni sodelovati tudi starši otrok.

J. PRIMC

Zlo alkohol, ne pa cigareta

Gorje, ki ga povzroča alkohol, dosti večje od tobačnega gorja, zato bi bilo potrebno prepovedati pitje

Stara navada Slovencev je, da zgrabimo bika vedno na napačnem mestu. Torej je njegova zmagajoče vnaprej zagotovljena. Potemkam nič novega, da smo se tudi tokrat lotili manjšega za in sprejeli zakon o prepovedi kajenja, medtem pa se strpno obnemo proti dosti hujšemu zlu - alkoholu. Ali so si tisti, ki so tak zakon sprejeli, kdaj potrudili primerjati gorje, ki ga povzroči tobak, z zlom, ki ga povzroča alkohol? Nikoli nismo razmišljali, koliko gruntuje šlo na boben, kolikim hudim prometnim nesrečam je botral alkohol, koliko otrok je bilo zaradi alkohola prekletin, in ne nazadnje, koliko denarja je odteklo iz žepov davkopalčevalcev za največkrat neuspešno zdravljenje alkoholikov!

Če ne bili nekateri gospodje iz vlade in parlamenta sami pretirani ljubitelji alkohola, bi najprej uvedli zakon o prepovedi pitja alkohola, tako pa so se tam zgoraj posipali s pepelom, dali potuhu pijancem in pokazali na grešnega - zadimljenega kozla.

Slo medicinske sestre internega oddelka Splošne bolnice Brežice in smo imele svoj "kadilni" prostorček. Sedaj ga nimamo več, ker nam je odvzet. Sleheni dan se pri delu soočamo s temimi človeškimi usodami, zboleznimi, kjer zdravila ne pomagajo več in bolnikom bolečine lahko samo še lažamo. A ne le z zdravili, tudi s toplo, vzpodbudno besedo, z nasmejanim vzdržiš.

Ne redko smo priča operacjam, ko zdravnik po delčih sestavljajo poškodovancem prizadete dele telesa in jih nato dolgotrajno zdravijo za življjenje. Največkrat za vedno okrnjeni življjenje! Vzrok? Mnogokrat alkohol! Ne cigaretta, alkohol! Po takšnih kirurških posigih, ki smo jim priča tudi sestre, je spet odrešilni dim ali dva - ne dosti več - dolžnost kliče, nekdo te potrebuje... Hitiš, žalostno nasmejan, a trezen.

In kaj, če ne bi bil trezen? Tisti delčev telesa zdravnik nikoli ne bi uspel sestaviti. Zdravnik torej ne smejo pititi. Tudi medicinske sestre ne, kadile pa bomo. Naskrivaj namreč. V mrtvašnici, če ne drugje! Pa nas bo v tisto tišino prikljal klic v sili? Težko, kajti tam je samo tišina in - mir.

Počitek po prestanem trpljenju - tudi sestrskem trpljenju ob droben modrem dimu.

V imenu sester "kadilk"

SLAVKA LOPATIČ - OSTRELIČ

Brežice

VEDEŽEVANJE, odstranjevanje črne magije urokov, pomoč pri ljubezenskih in zakonskih težavah.

061/753-461

YURENA

šola tujih jezikov tel. 068/372-100, 341-434 vpisuje otroke, mladino in odrasle v tečaje AN., NEM., FR., IT. in RUŠ.

Vpis in informacije po telefonu ali osebno od 10.00 do 12.00 in od 13.00 do 16.00 ure v pisarni na Glavnem trgu 11 (pri frančiškanski cerkvi).

PREROK

Novi Mondeo. Prevzemite nadzor!

Novi Mondeo

Nova zunanjost, posodobljena notranjost, trša konstrukcija in novo podvozje.

Motor
1.8i 16V 115 KM

Posodobljeni motorji in menjalnik, večja ekonomičnost, znižanje emisij izpušnih plinov in hrupnosti.

ABS* in dva airbaga serijsko.
*Pri modelu GLX

ABS nove generacije, večji varnostni blazini z novim sistemom delovanja, možnost stranskih zračnih blazin, povečana odpornost proti čelnim in bočnim trkom.

Največ avtomobila za vaš denar!

Ugodne cene vozil, bogata oprema in zelo ugodna cena za klimatsko napravo.

HYPOL
leasing

CREDITANSTALT

URADNI ZASTOPNIK PROGRAMA FORD ZA SLOVENIJO: SUMMIT MOTORS LJUBLJANA d.o.o.

SKUPINA 061: AVTOHŠA KAPOSI (1523-340), JMK AVTO (312-028), SERVIS BIZLI (50-903), SERVIS TRIZIN (721-720); **SKUPINA 062:** AVTO ŠERBINEK (656-638), AVTO ŠERBINEK - PTUJ (779-721); **SKUPINA 063:** AVTO CELJE (31-919), AVTO AHTIK (461-193), AVTO EDO (824-298), SERVIS KAVČIČ (754-091), SERVIS KRBAVAL (885-218); **SKUPINA 064:** AVTOHŠA KAPOSI (241-358), SERVIS FRUC (718-566), SERVIS TRIJAR (332-711); **SKUPINA 065:** CMM TRADE (21-185), AVTOSERVIS GORENČEK (85-128); **SKUPINA 066:** NOVA (392-345); **SKUPINA 068:** PSC PAJC (0608/59-059), PSC PAC - NOVO MESTO (21-123), SERVIS GROŽNIK (44-701), PSC STEPAN (52-407); **SKUPINA 069:** S.O.S. COMPANY (23-507), AVTO RAH (81-560).

NEW PLACE

Glavni trg 19, Novo mesto (PRI DOMU UPOKOJENCEV)

- ZASTOPSTVO ZA PRODAJO DEŽNIKOV znane nemške firme GREMO.
- VELIKI ASORTIMAN DEŽNIKOV, VEČ KOT 80 MODELOV.
- DEŽNIKI ZA REKLAMNO TISKANICO (KOLIČINSKI POPUSTI)
- UGODNI PLAČILNI POGOJI ZA PODJETJA IN TRGOVINE

INFORMACIJE NA TEL.: (068) 324-295, 341-321

kobra
Pooblaščen zastopnik za svetovanje, montažo in servis mobilnih.

ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

P.E. Novo mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

Actros

► Predstavitev
17.in 18.1.1997, 9.00-15.00
Izola, Ambasada Gavioli

Mercedes-Benz
Gospodarska vozila

SPOSOBNI TVEGAJO IN SE NE BOJijo RESNICE NA STRANEH VERITASA!

ARISTOKRACIJA SO DANES LJUDJE, KI VEDO VEČ, KER PREBIRajo VERITAS.

TISKANA BESEDA OSTANE.

ITERESI VSEH IN VSAKOGAR — VINOGRADNIKA, Vinarja in spremljajočih dejavnosti se združujejo v klubu VERITAS.

RAZNOLIKOST VSEBINE JE VAŠ SOPOTNIK PO SLOVENIJI IN OKNO V SVET, SAMO ZA 25,8 TOLARJA NA DAN.

EDINA REVIIA, KI V VERITASOVEM NAKUPovalnem VODNIKU OCENjuje VINA ZA POTROŠNIKA SKOZI RAZMERJE KAKOVOSTI IN CENE.

VERITAS JE PRVA SLOVENSKA SPECIALIZIRANA REVIIA ZA VINOGRADNIŠTVO, VINARSTVO, ENOGASTRONOMIJO, KULTURO IN TURIZEM.

VERITAS

ZASTAVLJALNICA MONETA

Muzejska 3
Novo mesto

Tel.: 068/321-751

Vam nudi kratkoročna posojila pod ugodnimi pogoji!

Globoko preteseni sporočamo žalostno vest, da je tragično preminila in nas mnogo prezgodaj zapustila naša sodelavka

MILENA CIMPRIČ

prodajalka

Spominjali se je bomo kot predane in vestne sodelavke.

Dolenjske pekarne, Novo mesto

Življenje celo si garala,
vse za dom in družino dala,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.
Niti zbogom nisi rekla

Po težki bolezni nas je v 52. letu mnogo prezgodaj zapustila dobra žena, mami, sestra, teta in sodelavka

JUSTINA GREZNİK

rojena Gabrijel

iz Češnjevka 15

Z globoko žalostjo v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem, znancem, tistim, ki ste podarili vence, sveče in izrazili sožalje, ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi kolektivu Trimo, Tinda Trebnje, Inter TOB Novo mesto, Nadzorništvu proge Trebnje, Invalidskemu društvu Trebnje, zdravstvenemu osebuju Onkološkega oddelka bolnice Ljubljana, Interni bolnici Novo mesto in zdravstvenemu osebuju v Trebnjem, posebno dr. Humarju in Domu starejših občanov Šmihel za oskrbo. Zahvala tudi g. kaplanu za lepo opravljen obred, pevcem, govorniku za poslovilni govor in za zaigrano Tišino.

Žalujoči: mož Jože, sinova Simon in Andrej ter ostalo sorodstvo

HYUNDAI

Evropski proizvajalci avtomobilov se ščitijo z znižanimi carinskimi dajatvami. Korejski proizvajalec ima odgovor tudi na to.

Hyundai Motor Company in podjetje Eminent objavljata tovarniško znižanje cen 1.500 DEM določene količine vseh modelov avtomobilov za slovenski trg.

STARÀ CENA	ZNIŽANA CENA
17.500 DEM	16.000 DEM
24.500 DEM	23.400 DEM
25.900 DEM	24.400 DEM
29.700 DEM	28.290 DEM
34.900 DEM	33.400 DEM
23.000 DEM	21.500 DEM

LANTRA SEDAN 16 V — VARNA IN UDOLNA

UGODEN KREDIT, MENJAVA STARO ZA NOVO, LEASING (POLOG ŽE OD 10%), ORIGINALNI REZERVNI DELI

VELIKA IZBIRA RABLJENIH VOZIL

EMINENT

NOVO MESTO, 068/323-902, 28-950
KRŠKO, 0608/22-950, 0609/622-758
ČRNOMELJ, 068/51-379, 51-378

UPRAVNA ENOTA NOVO MESTO

VABI K SODELOVANJU

diplomirane pravnike
za delo na področju upravnih zadev

Od kandidatov pričakujemo strokovnost in izpolnjevanje pogojev, določenih v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih.

Kandidate vabimo, da v 15 dneh pošljejo pismene prijave z življenjepisom in dokazili o pridobljeni izobrazbi na naslov: Upravna enota Novo mesto, Seidlova c. 1.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je nenadoma zapustila draga žena, mama, stara mama in sestra

**JOŽEFA
TOMC
roj. Gregorić**

iz Dragatuša

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in sveče ter pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Najlepša hvala g. župniku za opravljen obred, govornici Vladki Šuštar za poslovilne besede, zdravstvenemu osebuju novomeške bolnišnice za njihovo oskrbo in gospodu Hitiju za lepo organiziran pogreb.

Žalujoči: mož Tone, hčerke Ivanka, Milena in Francka z družinami

ZAHVALA

Rad si delal, rad živel,
družino svojo rad imel.
Sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.
Niti zgubom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrt te vzela je, a v srcih
naših boš ostal.

V 88. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, dedek, pradedek, brat in stric

LUDVIK DROBNIČ

s Skrovnika 2 pri Tržišču

Iskreno se zahvaljujemo vsem za nudeno pomoč v težkih trenutkih, za darovano cvetje, sveče in za sv. maše, izraženo sožalje ter zadnje slovo, še posebej Stanki in Silvu Švarc iz Mokronoga, ki sta nam v težkih trenutkih vseskozi stala ob strani. Iskreno se zahvaljujemo sindikatu Inkos Krmelj in lovcem LD Tržič za darovano cvetje, pevskemu zboru iz Mokronoga za zapete žalostinke, g. Marjanu Jamšku za poslovilne besede ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sinova Jože in Ludvik z ženama, vnuki Tonika z družino, Jože in Bojan, pravnuka Gregor in Jernej, sestri Angelca in Tončka ter ostalo sorodstvo

OSNOVNA ŠOLA DRAGOTIN KETTE
Šegova ulica 114, 8000 NOVO MESTO

r a z p i s u j e
prosti delovni mesti:

- 1 specialnega pedagoga (dp) – učitelj v dopoldanskem času, za določen čas
 - Pogoj: VI. ali VII. stopnja izobrazbe
 - 1 delovnega terapevta – za nedoločen čas
 - Pogoj: VI. stopnja (višji delovni terapeut)
 - Začetek dela: takoj. Poskusno delo: 2 meseca.
- Kandidati naj pošljajo prijave z dokazili v osmih dneh po objavi razpisa. O izbiri boste obveščeni v zakonskem roku.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil ljubljeni mož in oče

JOŽE NOVAK

brivsko-frizerski mojster v pokoju

Ob tej priložnosti izrekamo iskreno zahvalo vsem članom novomeškega kapitla za pomoč in tolažbo, še posebej g. proštu. Zahvala tudi oktetu Adoramus in vsem sodelujočim za lepo opravljen obred. Sorodnikom in vsem prijateljem pa se zahvaljujemo za darovane sveče, cvetje in za sv. maše in vso tolažbo, ki so nam jo izkazali. Iskrena hvala!

Žaluoči: vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

*Zakaj si moral nam umreti?
S teboj lepo nam je bilo živeti.*

Po dolgotrajnem trpljenju nas je v 69. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric, dedek in svak

JOŽE KRNC

iz Dol. Maharovca 6

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki ste ga imeli radi, mu poklonili cvetje in sveče, darovali za svete maše, nam pa izrekli sožalje ter pokojnika tako številno spremili na zadnji poti. Posebna zahvala GD Maharovec, govorniku za poslovilne besede, enako g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra, stara mama

ANA FARTELJ

Češča vas 3

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, kolektivom Mercator Dolenjska, ZTP sekcija za promet in Novoteks-Tkanina za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala pevcem za zapete žalostinke, govorniku za poslovilne besede in g. župniku za opravljen obred.

Žaluoči: vsi njeni

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš upokojeni sodelavec

RUDOLF KONCILJA

cestni preglednik v Področju vzdrževanja
sektor Novo mesto

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

V SPOMIN

18. januarja bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, stari oče, brat in stric

FRANC HOČEVAR

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 48. letu starosti nas je po zahrbtni bolezni nenadoma zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra, tača in tetka

ZVONKA GLAVAN
iz Šmarjete 36

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za podarjene vence, cvetje in sveče ter izrečeno sožalje. Posebno zahvalo izrekamo osebju Intenzivne nege Interne bolnice v Novem mestu, kolektivom Kovinotehne MKI, sodelavcem tovarne zdravil Krka in Pionirju Standard, g. župniku in cerkvenemu zboru ter vsem ostalim, ki ste pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica in teta

MARIJA ŠIMIC
roj. Urbančič

iz Dol. Straže

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala patronažni sestri Erni, družinam Konda, Turk in Lukšič, kolektivu KZ Krka Straže, g. Štefanu Jakliču, g. Slavku Turku za njune poslovilne besede ob grobu, pevcem ter g. župniku za lepo opravljenno mašo in obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

*Zaman je bil tvoj boj,
vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od tvojega življenja.*

V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, oma, tača, sestra in tetka

JOŽEFA BUKOVEC

z Uršnjih sel, Gasilska pot 30

Ob izgubi naše mame se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste jo spremili v tako velikem številu na zadnji poti, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče, za svete maše in nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala kolektivu Labod Novo mesto, g. kaplanu za lepo opravljen obred, g. Zupančičevi za poslovilne besede, KS Uršna sela, pevkam za lepo petje in Pogrebnu zavodu Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: hčerka Cirila v imenu vsega sorodstva
Uršna sela, Novo mesto, Ljubljana, Zagreb, Maribor

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustil naš dragi ata, stari ata in pradedek

FRANC JANEŽIČ

Martinkov ata

iz Brune vasi 17 pri Mokronogu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter ga pospremili v njegov zadnji tih dom. Iskrena hvala kolektivom Kmetijske zadruge Trebnje, osnovnih šol Mokronog in Veliki Gaber, Dolenjke Novo mesto in poslovnic Dolenjke v Mokronogu ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala še osebju zdravstvene postaje Mokronog. Vsem, ki ste cenili in imeli radi našega dragega ata, še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame, stare mame in tačke

ROZALIJE BREZNIKAR
Zaplatarjeve Zalči
iz Sv. Helene pri Mirni

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za ustno in pisno izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in za sv. maše, za tolažbo in pomoč v teh težkih dnevih. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, družini Bartolj, g. Olgi Kotarjevi, g. Gačniku iz Zapuž, sosedom Šepčevim, g. Gorenčevi, družini Krnc za nesobično pomoč, cerkvenim pevcem za petje pri poslovilni maši. Zahvaljujemo se g. župniku za lepo opravljen obred in tople besede tolažbe. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Pogrešali jo bomo: mož Alfonz, sin Marko z družino, hčerka Olga z družino in ostalo sorodstvo

SLAVKA KOSEC
roj. Žnidaršič

z Brezovice na Bizeljskem

Vsem, ki se ga spominjate, najlepša hvala!

V SPOMIN

*Zivljenja polne so oči
zaprle se trudno sredi noči.
Odšli ste tiko kakor reka,
le spomini spremljajo človeka.*

Minilo je leto, odkar nas je zapustil

Pokopali smo jo v družinskem krogu.
Žaluoči: vsi njeni otroci, brat in sestre
Bučka, Novo mesto, Trebnje, Ljubljana, Nagold,
14.1.1997

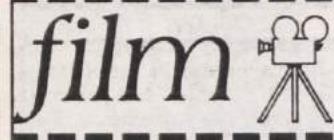
tedenski koledar

Cetrtok, 16. januarja - Marcel Petek, 17. januarja - Anton Sloboda, 18. januarja - Marjetka Nedelja, 19. januarja - Marij Ponudnik, 20. januarja - Boštjan Torek, 21. januarja - Neža Sreda, 22. januarja - Cene LUNINE MENE 15. januarja ob 21.02 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 16. do 19.1. (ob 18. uri) akcijski film Pobeg iz Los Angelesa. Od 16. do 21.1. kriminalni film Odkupnina. 22.1. (ob 18. in 20. uri) drama Trainspotting.

ČRNOMELJ: 17.1. (ob 20. uri) in 18.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška no-

• NORI BOŽIČ, komedija (Jingle All the Way, 84 min., ZDA, 1996, režija: Brian Levant)

Božična decembirska evforija doseže epske razsežnosti v najbolj potrošniških družbah, na čelu katerih so Zdržene države. Božič pa je poleg tradicionalne navlake povzdigovanja družinske idilike, simbioze, človekoljubnega sožitja, vsespolne tolerance vsaj v tistih dneh v zadnjih desetletjih dobil še nakupovalni moment, ko vsi kupujejo vse za vse. In vsi so menda zelo srečni, ker obdarjujejo in so obdarovani. Pa kaj, če so darila najpogosteje ne-uporabna, kičasta, za nikamor. Otroci, to je pa posebno poglavje. Otraška darila so sveta, december pa je morda še nekoliko bolj njihov kot od odraslih. To je tudi čas počitnic in splah ne nazadnje večjega kino obiska. Zato takrat lansirajo filme za vso družino.

Kaj pa naj človek potem počne z Norim božičem? Kajti to je menda farsa, parodija na nakupovalno evforijo, na brezglavo gonjo za darili, ki so le še statusni simboli in nič več kot to. Te-

ra komedija Trčeni profesor. 19.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška drama Trainspotting.

KOSTANJEVICA: 19.1. (ob 19. uri) ameriška drama Čas za ubijanje.

METLIKA: 17. in 18.1. (ob 20. uri) ameriška drama Trainspotting. 19.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška nora komedija Trčeni profesor.

NOVO MESTO: 16. in 20.1. (ob 18. in 20. uri), 17. in 18.1. (ob 16. in 18. in 22. uri), 19.1. (ob 16. in 18. uri) akcijski film Blisk smrti. Od 17. do 19.1. (ob 20. uri) drama Pravi pogum. 22.1. (ob 18. in 20.15) kriminalni film Odkupnina.

SENTJERNEJ: 17.1. (ob 20. uri) ameriškodrama Trčeni profesor.

TREBNJE: 17.1. (ob 20. uri) in 19.1. (ob 16. uri) film Dan neodvisnosti.

žava je v tem, da gledalec ne ve ravno najbolj natancano, ali gre res za absurdno parodijo na omenjeno temo ali pa film parodira sam sebe.

Arnie Schwarzeneger je hudo zaposlen japi, glava dobro si-tuirane bele družine višjega srednjega razreda, z ženo in sinom, ki ju očitno zapostavlja. Okej, če pozablja nanjo, še gre, pravi film, malo pa mu, otrok nerazumnii, zameri do amena. Ustrezno nadomestilo za očetovo nepozornost in daleč najbolj zaželeno božično darilo je Turbo Man, plastičnafantastična igrača, ne-kakšen mega kičasti superman. Arnie gre na lov za najbolj iskanou igračo v Ameriki šele na pred-božični večer. In to je vsa zgodba. Iskanje in vrsta težav, konkurenčni temnopoli poštar, ki hoče enako, ne, prav isto darilo za svojega sina, da ne bo tudi on tako kot oče, ki je bil v otroštvu prikrajšan za podobno igračo, zafrustriran in zavozen do konca življenja, potem skorumpirani božički pa še osladni sosed, ki je Turbo Mana kupil že pred mescem, se slini okoli Arniejeve žene. Temnopoli seveda ne zmaga, namesto igrače pa Arniejev mali dobi samega Turbomana, spregleda, kaj pomeni imeti Schwarzenegerja za očeta, igračo pa razsvetljeno podari poštarjem vemu sinu.

TOMAŽ BRATOŽ

ELEKTRIČNI MLIN za zrnje, traktor Štore 402, obračalnik za Gorenje Muto prodam. (068)82-387. 283

PUHALNIK, nemški, nakladalko, grablje (novi/jermenji) in ogrodje za 4 stojšči ugodno prodam. (068)64-138. 298

SILOKOMB AJN, nakladalko in stroj za sajenje krompirja ter traktorsko prikolicu domače izdelave prodam. (068)43-264. 302

OBIRALEC KORUZE Tornado 35 prodam. (068)74-105. 324

URSUS 360, s kabino, 600 delovnih ur, ohranjen, prodam. (068)44-784. 329

TRAKTOR IMT 539, 300 delovnih ur, nov, traktorske gume 13/R 36 (1236) Kleber super 50 in gume za Unimog 12-20 prodam. (068)56-269. 342

BALIRKO Deutz Fahr za okrogle bale in dvoosno prikolicu, 7 t, ugodno prodam. Judež, Prapreče 2, Šentjernej. 359

TRAKTOR IMT 560, Zetor 6911 in silokombajn Mengele 210 MB prodam. (068)69-471. 369

TRAKTOR TV 418, letnik 1978 in frezo, lepo ohranjen, prodam za 2900 DEM. (068)51-454. 388

TRAKTOR Ursus C 335, letnik 1979, s kabino, prodam. (068)57-894. 390

TEDENSKI KOLEDAR - KINO - BELA TEHNIKA - ČESTITKE - ELEKTRONIKA - KMETIJSKI STROJI - KUPIM - MOTORNA VOZILA - OBVESTILA - POHŠTVO - POSEST - PREKLICI - PRODAM - RAZNO - SLUŽBO DOBI - SLUŽBO IŠČE - STANOVANJA - ZAHVALE - ŽENITNE PONUDBE - ŽIVALI

SAMONAKLADALKO Sip, 15 m³, prodam. (068)69-548. 397

PUHALNIK TAJFUN z motorjem ali brez in potopni hladilnik za mleko prodam. (068)45-443. 403

DESKO za pluženje snega in planiranje zemlje, vrtljivo za 360 stopinj, širine 250 cm, za večji traktor, prodam. (068)44-339. 409

TRAKTORSKO PRIKOLICO, pajka na 4 vretena in gume za TV 750/16 prodam. (068)76-171. 414

MOLZNI STROJ, še nerabiljen, zapakiran, tip Westfalia, prodam. (068)65-573. 417

KOSILNICO Alpina Elite 402, rabljeno 3 leta, prodam za 450 DEM. (068)67-246, Semč. 449

TRAKTOR Ursus, veliki, letnik 1971, vtila Riko, prodam. (068)48-774. 451

TRAKTORJA Zetor 5211, 1000 ur, Ferguson 542, 760 ur, samonakladalko Sip 17 m³, bika in kravo za zakol prodam, kupim pa bikca (do 130 kg). (068)40-170. 466

kupim

BREZOVO HLODOVINO kupim. (068)53-006. 106

STARINE KUPIM: pohištvo, ure, kipe, slike, vase, srebrne in ostale predmete. (068)67-333. 309

HLODOVINO bukve, javorja, mačesna, smrcke, oreha, hrastov ter ostalih iglavcev in listavev odkupujemo. Les odkupimo tudi na panju, plačilo po dogovoru, tudi takoj! (068)62-960, od 9. do 12. ure vsak dan. 320

NAHRBTNIK za nošenje otroka ugodno kupim. (068)21-889. 330

10 DNI starega bikca kupim, prodam pa 130 kg težkega bikca. (068)76-400.

KOSILNICO BCS D, Acme motor, kupim. (068)43-023. 374

PSA nemškega, kraškega ovčarja ali Šarplaninca kupim. (068)84-341. 384

RABLJENO CISTERNO za gnojivo, do 3000 l, kupim. (068)81-410. 438

ODKUPUJEMO DELNICE Krke in Dane Mirna. Plačilo v gotovini. (068)41-160. 456

motorna vozila

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. (068)42-656. 266

R 5 CAMPUS, letnik 12/88, francoski, bel, 3V, prva lastnica, prodam za 5500 DEM. (0609)648-004. 269

KAMION Fiat 619 N1, s karelom, ali kason, registriran do 5/97, prodam ali menjam za osebni avto. (068)342-137. 271

VW HROŠČ, letnik 1976, 1303 J, registriran do 6/97, prodam. (068)324-030. 275

ŠKODO FAVORIT, letnik 1990, prodam. (068)22-907. 277

PEUGEOT D Karavan, registriran za celo leto, in rezervne dele za Willas, polos za TAM 130 podam. (068)87-016. 281

R 11, letnik 1988, registriran do 4/97, zelo lepo ohranjen, ugodno prodam. (068)80-476. 288

R 9, letnik 12/84, registriran do 12/97, prodam. (068)52-141. 289

JUGO 55, letnik 1989, registriran do 12/97, prvi lastnik, rdeč, prodam. (068)50-051. 291

R 4, letnik 1984, registriran do 17.7.1997, prodam za 600 DEM. (068)26-565. 293

ARO 4 X 4, dobro ohranjen, in krhalnik koruze, enoredni, ugodno prodam. (068)89-130. 296

R 5, letnik 1988, registriran do 12/97, rdeč, ugodno prodam. (068)64-198. 293

R 4 GTL, letnik 1988, 80.000 km, registriran do 12/97, prodam. Maks Dolenc, Kompolje 30, Boštjan. 300

R 5 CAMPUS plus, letnik 12/92, rdeč, 46.000 km, 5V, mnogo dodatne opreme, prodam za 7900 DEM ali menjam za cenejše vozilo. Jožef Ljubič, Krajevica 1, Novo mesto. 307

FELICIO LX, letnik 5/95, 24.000 km, prodam. (068)42-491. 308

GOLF JX D, letnik 1987, zelo lepo ohranjen, nikoli karamboliran, prva barva, registriran do 3/97, prodam ali menjam za cenejše vozilo. (068)52-585. 309

R 4 GTL, letnik 1988, 80.000 km, registriran do 12/97, prodam. Maks Dolenc, Kompolje 30, Boštjan. 300

R 19, letnik 1995, prevožen 11.000 km, dodatna oprema, redno servisiran, nove gume, prodam. (068)59-108. 376

JUGO 45, letnik 1987, registriran do 12/97, 42.000 km, zelo ugodno prodam. Franc Češek, Stara Bučka 37, Škocjan. 371

GOLF CL D, letnik 1991, grafitno sivekovinske barve, 4V, 82.000 km, izredno kvaliteten, prodam. (068)28-687. 381

R 19, letnik 1995, prevožen 11.000 km, dodatna oprema, redno servisiran, nove gume, prodam. (068)59-108. 376

FORD SIERRA 1.8, letnik 1986, z dodatno opremo, prodam za 6000 DEM. (068)81-105, Šentjernej. 386

DAIHATSU APPLAUSE 1.6 x 16 V, prvič registriran 1991, prodam. Možen ogled po dogovoru. (068)22-054. 392

R 5 FIVE 1.4, letnik 9/95, 5V, rdeč, 7000 km, garažiran, prodam. (068)25-908. 395

R 128, letnik 1987, ohranjen, registriran do 8/97, prodam. (068)79-623. 398

TIPO 45, letnik 1990, rdeč, odlično ohranjen, nove gume, registriran do 9/97, prodam. (068)83-340. 401

Z 128, letnik 1987, ohranjen, registriran do celo leto, in 126 P, letnik 1987, prodam. (068)27-841. 405

LADO SAMARO, letnik 1989, karambolirano, prodam. Marija Brulec, Gabrie, Trdinova pot 23. 408

R 4 GTL, letnik 1988, rdeč, odlično ohranjen, nove gume, registriran do 9/97, prodam. (068)42-395. 410

TIPO, letnik 1989, prodam ali menjam za R 5. (068)27-921. 412

JUGO 45, letnik 1987, registriran do konca maja 1997, prodam. (068)27-576. 413

R CLIO 1.4 RT, letnik 12/93, rdeč, prodam. (068)25-344. 421

GOLF JGL D, letnik 1984, S paket, 5V, registriran do 11/97, bel, prodam za 4300 DEM. (0609)619-541. 422

OPEL VECTRO 2.0 i, letnik 1991, 90.000 km, belo, ABS, CZ, dodatna oprema, prodam. (0609)623-426. 426

WW PASSAT, letnik 1991, 1.9 D, prodam. (068)89-411. 427

LADO Karavan 1500, letnik 1993, prodam. (0609)623-421. 428

GOLF D, letnik 1985, S paket, prodam. (068)76-545. 431

JUGO KORAL

(še zapakiran) in električno ogrodje special prodam. Jože Rupar, Goriška vas 7, Škocjan.

DOMAČ vinski kis prodam. (068)27-481, po 20. uri. 274

TRI nerjaveča korita za krmiljenje pravični 300 kg korutev v zrnju, suhe, prodam. (0608)78-368. 276

POLOVICO KRAVE za meso prodam po 450 SIT/kg. (068)87-145. 299

1 T SLAME in 3 t sena, baliranega ali nebaliranega, prodam. (068)42-457. 303

RAZNO stanovanjsko opremo prodam. (068)325-523 ali (061)133-94-54. 304

RABLJENO SPALNICO ugodno prodam. (068)83-536. 305

BETONSKI MEŠALEC, 250 l, z motorjem ali brez, prodam za 900 DEM. (068)43-279. 310

180 M2 smrekovega opeža prve kvalitete, dimenzijski 8 x 1.5 cm, prodam. (068)48-521. 311

VEČJO KOLIČINO žganja ugodno prodam. (068)73-634. 318

DOBRO OHRAJENEO klavirsko harmoniko Weltmeister, 48-basno, prodam za 21.000 SIT. (068)69-308. 325

RABLJENO OZVOČENJE Montarbo (mešalna miza, 6 kanalov, 10 kanalna mešalna miza in 2 zvočnika) prodam. (068)22-926. 328

VINSKI SOD, 1300 l, prodam. (068)73-219. 332

ENOFAZNI malo rabljen hidrofor, 140 l, prodam. (068)84-146. 333

TRANSPORTER, dolg 6 m, žago za obrezovanje ostrešje prodam ali menjam za puhalnik Tajfun. (068)82-597. 334

NOVE mizarske »ponke« prodam. (068)81-752. 355

ODDAMO in ugodno prodamo kuppersbusch in omare za dnevno sobo. (068)324-440, popoldan. 356

100 L dobrega žganja prodam. (068)46-517. 357

200 L domačega sadjevca prodam po 600 SIT/l. (068)60-099, Metlika. 358

DOMAČE ŽGANJE in krompir ugodno prodam. (068)42-919. 362

AGREGAT Honda, 2.9 KW, malo rabljen, prodam. Pavel Kuplenik, Dol. Karteljevo 14, Novo mesto. 363

HIDROFOR, kompletan, Rade Končar, trifazni, hidroforska posoda, (180 l), nerabiljen, prodam. (068)65-096. 364

REDEČE VINO iz tri cepljenek ugodno prodam. (068)42-864, Jože Šinkovec, Dol. Mokro Polje 10. 377

KAKOVOSTNO črno in belo vino prodam. (068)60-668. 406

ZAJČNIK, uvožen, z desetimi gačami, centralni napajalnik, valinice in krmilniki, prodam. (068)52-123. 407

REZERVENE DELE za tipe vozil: fiat 126 P, Z 101 in VW hrošč. (068)21-506. 423

CERTIFIKAT v vrednosti 250.000 SIT prodam. (068)81-774. 430

KAKOVOSTNO VINO cviček prodam. (068)78-315, popoldan. 432

NOV železni gumi voz, 16 col, prodam. (068)30-235. 434

SNEŽNIKE VERIGE, grupa 3, dimenzijsko območje 145/70-13, 145-12, 155-12, 135-13, ugodno prodam. (068)24-368. 440

OTROŠKE STOLE Trip trap prodam po 7000 SIT/kom. (068)59-634. 442

KOMPLETNE STROJE, za čevljarsko in izdelavo ključev zalogu materiala prodam. (068)53-385. 447

CIRKULAR, potencnico, kardan, grč ol, mlin za kavo (trgovinski), prodam. (068)64-333. 453

JEKLENKE za varjenje, lita plastična jugo, avtoradio in aluminijasto okno 100 x 120 prodam. (068)323-430. 460

HRASTOVE PLOHE, debeline 4 cm, 2 m3, prodam. (068)49-593. 464

razno

V NOVEM MESTU, Glavni trg, odemo v najem pisarniške prostore, 60 do 90 m2, s telefonom in CK. (068)44-200. 295

MAŠKARADNE KOSTUME, originalne, lahko naročite na (061)44-156. 314

PISARNIŠKE PROSTORE v strogem centru Novega mesta oddam v najem s parkiriščem. (068)20-516. 317

ZA MESEC JUNIJ iščemo muzikante (do 3 osebe) s fratojanico, ki igrajo domače in zabavne plesne melodije, za zavabo po rojstnem dnevu večji družbi. (068)23-045. 346

SUHOMONTAŽNA zamenjava oken in okna po naročilu. Zimski popust! (0608)82-945, (0609)621-285. 387

V BREŽICAH oddam v najem lokal s pomožnimi prostori. (068)61-623, zvečer. 399

V VARSTVO vzamem otroka, lahko tudi na vašem domu. (068)342-506. 418

KVALITETNE elektro storitve ugodno nudim. (068)79-649. 457

V VARSTVO vzamem otroke. (068)73-470. 463

NA RAGOVSKO ULICO v Novem mestu se je pred tremi tednimi zatekla prijava piščka. Je meščanka, črno-bele barve, kratkodlaka in brez ovratnice. Pričakuje svojega gospodarja ali pa prijazne ljudi, ki bi zanj skrbeli. (068)23-546.

službo dobi

V BISTROJU zaposlimo natakarico ali pripravnico. (068)341-077 ali 65-851.

DRUŽINA iz Novega mesta išče žensko za pomoč v gospodinjstvu 1- do 2-krat tedensko. (068)20-493. 286

ZAPOSLIM, KV natakarico brez dovoljen izkušenj. (068)28-907 - popoldan

STROJNEGA ali elektroinženirja za delo v Črnomlju zaposlimo. Vako, d.o.o., Črnomelj. (068)53-273. 294

KV NATAKARJA (-ICO) - kuhanja (-ico) v okolici Novega mesta zaposlim. (0609)614-643. 316

ALI ŽELITE dobro zasluziti in si spremeniti življenjski standard z delom

brez tveganja? (0609)646-630. 321

ELEKTROINŽENIRJA ali elektrotehnika (elektronika) z obveznim znanjem angleškega jezika zaposlimo. (068)73-266. 343

PRODAJNO SERVISNI CENTER zaposli ekonomskoga tehniku. Prijave z dokazili pošljite na naslov: PSC Krmelj, s.p., Kidričeva 22 a, Trebnje, (068)44-373. 364

DEKLE za delo za šankom v Dolenjski Toplicah honorarno ali redno zaposlimo. (068)65-863 ali 21-279. 382

ZANIMIVO DELO boste lahko opravljali 6 ur dnevno. Vabimo osebe, starejše od 25 let. Šifra: »POSLOVNI PARTNER«. (068)44-373. 364

DEKLE za delo za šankom v Dolenjski Toplicah honorarno ali redno zaposlimo. (068)65-863 ali 21-279. 382

AGENCIJA SRCE vam pomaga poiskati živilnega soprotnika. Vpisnine ni! Ob vpisu dobite praktično nagrado. (090)44-91, cena 0.5 min. pogovora 78 SIT. 339

službo išče

DELNO na mojem ali vašem domu (opravljanje, likanje), v Krškem ali okolici, iščem. (0608)32-116. 446

stanovanja

V BREŽICAH prodam dvosobno stanovanje, 58 m2, CK, telefon, KATV, dvigalo, 7. nadstropje, za 58.000 DEM. (0608)61-612 ali (041)662-816. 265

V METLIKI najamem enipolsobno ali dvosobno stanovanje. (068)50-093. 287

DVOSOBNO STANOVANJE v hiši v okolici Novega mesta s telefonom, CK, vrtom, dvoriščem oddam. (061)13-15-007, dopoldan. 323

V KRŠKEM, Gubčeva, novejše 3-sobno stanovanje, 73 m2, takoj vseljivo, CK, prodam za 56.000 DEM. (0609)648-503. 367

živali

PRASIČA za zakol, težkega 130 kg, prodam. (068)73-614. 272

SNAVČERJE, velike, mladič brez rodovnika, dobre čuvanje, zelo ugodno prodam. (0608)75-114. 282

BREKO KOZO in koza prodam. (068)89-535. 284

10 TEDNOV starega bikca sivca, težkega 130 kg, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. (068)30-095. 290

PRASIČA, težkega 150 kg, prodam. (068)73-690. 292

TELICO SIVKO, brejo 8 mesecev, in seno prodam. (068)27-843. 301

OVCO z mladičem prodam. (068)89-109. 306

TELICO SIVKO, brejo 8 mesecev, in molzni stroj Impulsa na turbino prodam. Tone Dragan, Šmarješke Toplice 17, (068)73-279. 313

KRAVO, rjavo-belo, brejo, za nadaljnjo rejo, prodam. (068)81-189. 315

OVNA SAFOLK, starega 2 leti, prodam ali menjam za romenosko. (068)67-583. 319

10 MESECEV starega bikca in kravo prodam. Šentjernejška 2 (Žabja vas), Novo mesto. 327

PRASIČE, težke 160 kg, za zakol, v okolici Velikih Lašč, prodam. (061)789-554. 334

KOBILO, brejo 8 mesecev, prodam. (068)89-070. 337

TELICO, težko 470 kg, primereno za rejo ali zakol, in kobilo, staro 6 let, prodam. (068)73-317 ali 76-696. 340

DVE KRAVI, brejo svinoj in simentalko s teletom prodam. (068)41-016. 341

TRI PRASIČE (2 po 50 kg, eden 90 kg), prodam. (068)42-251. 344

TELICO sive barve, brejo 8 mesecev, prodam. (068)85-630. 345

PRASIČA, 130 ali 200 kg, in večjo količino žganja prodam. (0608)74-117. 347

ROTWEILER mladič z rodovnikom, cepljene, šolanji staršev, oči izpit 3 2 x CAC, izredne delovne linije, prodam. (068)341-049. 348

PLEMENSKEGA OVNA tekstel, starega 3 leta, prodam. (068)68-520. 349

TELICO friziko, staro 10 dni, prodam. (068)83-584. 351

TELEČKO, vivo, staro 10 dni, prodam. (068)30-243. 360

POL KRAVE prodam. (068)65-517, popoldan. 361

TELICO friziko, staro 10 dni, prodam. (068)78-256. 366

PRASIČE, 100 do 120 kg, prodam. (068)78-353. 368

TELICE SIVKE, primerne za pripust, od dobrih mlekaric, prodam. (068)73-092. 370

KRAVO SIVKO, brejo ali po teletu, prodam. Kandijška 68 (Žabja vas). 375

KRAVO za meso prodam. Jože Janežič, Daljni Vrh 3, Novo mesto. 383

TELEČKA - bikca, sivčka, stara 8 in 10 tednov, vino laški rizling in 100 l domačega žganja prodam. (068)83-245. 393

BKCA, starega 1 teden, prodam. (068)40-005. 394

NOVO V SLOVENIJI! Naprodaj mladič pasme veliki črni ruski terier. Na voljo tudi mladič nemški ovčarjev. Mumlek, Rogozna, (062)691-000. 400

MLADO KRAVO in teleco ter domače žganje prodam. (0608)75-405. 402

KRAVO za zakol, staro 5 let, prodam. (068)45-421. 415

TELICO, staro 10 dni, prodam. (068)75-500. 416

KUNCE za nadaljnjo rejo in kakovostno vino prodam. (068)76-068. 419

TELICO SIVKO, staro 1 leto, prodam. (068)65

PORTRET TEGA TEDNA

Jože Lisac

ali humorist vedno prilagajal zahtevan organizatorju in željam občinstva.

"Začel sem še kot čisto mlad fant v zgodnjih sedemdesetih letih z vodenjem kvizov, ki so nastali po zamisli Ivana Žerjava, kot oblika sodelovanja med kočevskimi podjetji na zavavnem področju," pravi Jože. Tedaj se ga je tudi oprijelo ime Kočevski lisjak, ki ga še danes uporablja kot svoje umetniško ime, saj je nastalo v povezavi z njegovim priimkom in kot priznanje njegovi večstranski nadarjenosti. Jože namreč ni bil samo dober voditelj kviza in uspešen kot dedek Mraz, kar je sicer postal čisto slučajno, a se je že prvič, ko je nadomeščal dotakratnega dedka Mraza, tako dobro odrezal, da je to ostalo do danes. Bil je tudi dober športnik. Kar 10 let je bil član kočevskega nogometnega kluba, poleg tenisa in košarke pa nogomet rekreativno igra še sedaj.

Svojo nadarjenost in umetniško zasjanost Jože izpričuje tudi pri svojem delu, s katerim si danes poleg pleskarstva, ki ga je kot učeteno obrnilno dejavnost prevzel po očetovi upokojitvi pred 15 leti, služi del svojega vsakdanjega kruha. Talent, ki ga je izpričal lani oktobra s svojo prvo samostojno razstavo umetnostnega varjenja različnih materialov ter različnih sistemov varilnih postopkov, je začutil in začel razvijati že v času svoje prve zaposlitve v Itasu. Ob delu z učenci kočevske poklicne kovinarske šole, ki jih kot specialist za varjenje pri Itasu 10 let poučeval praktični pouk izvarilstva, je začel skozi varjenje izražati tudi svoja notranja občutena, ki so dobivala podobe najrazličnejših oblik. Teh je do sedaj naredil že veliko, kupcev za njegova dela, pa mu, kot pravi, ne manjka, prav tako kot tudi ne vsakega decembra vedno znova otrok, ki v njem vidijo nepogrešljivega dedka Mraza.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Prva nagrada je šla tokrat v Vavto vas

Izid žrebanja velike novoletna nagradne križanke Dolenjskega lista

NOVO MESTO - Tokratna velika novoletna nagradna križanka reševalcem ni povzročala večjih preglavic, saj je bilo rešitev sorazmerno veliko, kar 689, napak v njih pa zelo malo. Žreb je prvo nagrado - 50.000 tolarjev namenil Anici Tolar, Vavta vas 83, drugo nagrado - 30.000 tolarjev bo dobil Franc Gašper, Birčna vas 61, tretjo - 20.000 tolarjev pa Monika Tržok, Nazorjeva 1, Črnomelj.

Knjižne nagrade bodo prejeli: Slavka Gliha, Lašče 7, p. Dvor pri Žužemberku, Duška Šuklje, Bušnja vas 13, p. Suhor, Katja Jerič, Drska 38 A, p. Novo mesto, Aleksander Hribar, Pavla vas 12, p. Tržiče, Nina Bojanc, Danila Bučarja 24, p. Novo mesto, Metka Romih, Ragovska 16, p. Novo mesto, in Branko Čretinik, Šmihel 65, p. Novo mesto. Čestitamo!

• Tisti, ki najbolj naglas pridigojo, da svet potrebuje moralne prenove, so ponavadi sami do kolen v grehu. (M. Kovač)

Najbolj nori mesec v letu je za nami. Miklavž, Božiček in dedek Mraz so se poslovili z obljubo, da se vidimo spet ob letu. In kdor vsaj malo pozna Kočevskega lisjaka, kot pravijo Jožetu Liscu, ki se skriva za belo brado, sivo kučno, črni mi škornji in toplim kužuhom dobrodošnega dedka Mraza že blizu 20 let - zadnjih nekaj let pa razveseljuje kočevske otrocke tudi kot Miklavž in Božiček - ta ve, da bo res tako. Starem 44 let, a večno mlademu po svoji nemirni umetniški duši, sta mu namreč razveseljevanje otrok in odraslih v največje veselje njemu samemu.

Jože velja za svojevrstnega posebneža: lahko ima na sebi pleskarski kombinezon aliobleko s kravato, ima opravo Miklavža, Božička ali starega dedka Mraza ali pa je oblečen v ponosene prijateljeve hlače, vetrovko in čepico na glavi - v vsakem trenutku je pripravljen in sposoben brez vnaprej naučenega besedila zabavati ljudi. Ker mu nikoli ne zmanjka idej in šaljivih besed, zna pa tudi dobro zapeti in oponašati vrsto domačih in tujih pevcev zavavnih glasbe, je bil v minulih letih domala nepogrešljiv na številnih kulturnih, zavavnih in športnih prireditvah, na katerih se je bodisi kot napovedovalc, povezovalec programa

V jami ogromno umazane vode

Kostanjeviška jama sedaj dolga 1,5 km - Številne etaže in labirinti

KOSTANJEVICA - Jamarjem, ki raziskujejo Kostanjeviško jamo, očitno še ne bo zmanjkoval dela, saj vsaka nova nedeljska akcija - teh je bilo od novembra že 7 - prinese nova odkritja. Po besedah predsednika Jamarskega društva Kostanjevica Braneta Čuka je sedaj poleg že znanih 627 metrov jame na novo izmerjenih in izrisanih že okoli 800 metrov novega dela kraškega podzemja. "Novoodkriti deli jame se v etažah, ki so polne labirintov, tako da je iz sektorja v sektor - tako smo namreč poimenovali posamezne veče

sklope jame - mogoče priti po bližnjicah. Etaže kažejo na različne časovna obdobja nastanka,

saj je voda, ko se je umikala,

postopoma dolbla notranjost podzemja," je pripovedoval Bran-

ne Čuk.

Jamarji so v novem delu prvič naleteli na sečišče prelomnic, in to pod pravim kotom. Jama se nadaljuje v vseh štirih smereh, v smeri ene raziskovalci podzemja zara-

di slabe prehodnosti še niso kre-

nili. Nove razsežnosti se obetajo

tudi v smeri od velikega jezera

naprej. Kot kaže, so bili novi deli

na večje. Jamarji so opazovali

tudi dvigovanje gladine jezer.

Če se je voda v manjših štirih jezerih

ob poplav dignila za pol metra,

se je gladina v večjem jezeru dvig-

nila kar za 5 metrov. V jami so

velike količine vode, ki bi se mor-

da merile v milijonih litrov, ven-

dar voda očitno prinaša umazani-

jo z hribom.

Z gotovostjo lahko trdim, da ima Kostanjeviška jama velike razsežnosti, tako da jamarji zara-

di otezenega gibanja nove dele

iščijo le v smrekh, ki so odprte za

gibanje, opazili pa so številne

stranske rove, od katerih se lahko

kateri izkaže tudi za glavnega,

tako da bo dela še dovolj. Jamarji

so odkrili tudi povezavo med

črnim rovom in novim delom

jame. To bi bil lahko nov in mor-

da lažji dostop do novega dela, saj

potrebujejo jamarji za premago-

vanje ožin do novega dela v eno

stran kar eno uro.

T. G.

POTRES ĆUTILI NA POTOKE IN DOLNJI STRAŽI

LJUBLJANA - Uprava RS za geofiziko je sporočila, da so seismografi Observatorija na Golovcu prejšnji četrtek, 9. januarja, zaznali več šibkih potresnih sunkov iz oddaljenosti 50 km jugozahodno od Ljubljane. Prvi potres je bil ob 3. uri in 9 minut, njegova moč je bila 1.8 po Richterju, drugi potres, ob 4.49, je imel moč 1.1 po Richterju, tretji, ki je drugemu sledil le tri minute zatem, pa 1.6 po Richterju. Potres so ćutili nekateri prebivalci Potoka in Dolnje Straže, vendar gmotne škode ni povzročil.

J. P.

Citarica Cita Galic

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Župan ne more biti kriv za propad tovarn - Ljude so še pošteni - Vera piše knjigo o zdomcih v Nemčiji - Na kolodvoru se marsikaj izve - Je žled sploh slovenska beseda?

Mira Vranešič iz Tribuč je poklicala, da bi pojavila medicinske sestre, ki delajo v pritličju novomeške porodnišnice. Kljub obilici dela so prijazne s pacientkami in vedno pripravljene pomagati.

Marijo Lipovšek s Trdinove 5 b v Novem mestu je zboldila misel Janeza iz Črnomlja, ki je vso krivdo za propad črnomaljskih tovarn, kraje in brezposelnost zvalil na črnomaljskega župana. Po njenem je to le posledica zakonov, ki so bili sprejeti leta 1991 in 1992, saj so pred tem podjetja in ustanove delovalo dobro. Po njenem je za vse krivo ljudstvo samo, ki se je na volitvah leta 1990 odločilo za nov družbeni sistem.

Sonja Kovač iz Zlebeja je poklicala vesela, ker se je prav v četrtek dopoldne prepričala, da so ljudje še pošteni. Policista sta ji namreč prinesla denarnico z denarjem in dokumenti, ki jo je bila izgubila pred novomeškim BTC-jem. Nas-

la jo je starejša gospa, vendar njenega imena ni izvedela. Ker se ji ne more zahvaliti osebno, se ji za poštenost zahvaljuje preko časopisa.

Vera Kern nas je poklicala iz Nemčije, kjer živi že 30 let. Pravi, da tam ni tako lepo, kot si v domovini predstavljajo nekateri.

Treba je trdo delati, če hočeš preživeti, in se ne da kar tako med službo urejati razne zadeve ali pa nakupovati. O vsem kar je v letih dela v Nemčiji doživel, bi rada napisala knjigo in jo zanima, na koga naj se obrne, da bi ji roman izdal, saj Nemčev slovenska knjiga najbrž ne zanima. Svetovali smo ji, naj knjigo najprej napiše, potem pa rokopis ponudi kateri izmed slovenskih založb. Če ne bo uslušana, ji preostane le, da knjigo izda v samozaložbi.

Jože iz Črnomlja je povedal da na kolodvoru in druge po mestu že dva dni posluša komentarje o dogajanjih v državnem zboru. Sam meni, da Drnovšek če bi bil, res sam kriv za vse, kar so mu v teh dneh naprtili, ne samo da ne bi smel biti predsednik vlade, ampak bi ga morali izločiti iz družbe. Taki primitivni govor in nizki udarci, kot so jih v parlamentu poslanci zadajali drug drugemu, ne sodijo v parlament.

Anton Javorič iz Breštanice nas je posmehljivo vprašal, ali smo na Kitajskem ali v Evropi. Zadnje čase opaža, da v raznih časnikih novinarji pišemo o žledu, ki se je nabral na drevju in povzroča veliko škodo. Meni, da se motimo, saj to je navaden led. Za besedo žled do sedaj še ni slišal in meni da ni slovenska. Pa je: v slovarju slovenskega knjižnega jezika piše, da je to tanka ledena obloga na drevju ali skalovju.

Franc Golob iz Stranske vasi je

potarnal nad slabo spluženimi cestami v njegovem koncu, češ da jih polovica ni spluženih, pa se zaradi tega nihče prav posebej ne sekira. Ko je bil predsednik krajne skupnosti še Alojz Muhič, je bilo veliko bolje.

Toni Sajevec iz Mrzlovek je naš naročnik že 30 let in v četrtek še ni dobil koledarja, ki smo mu ga objavili, čeprav je reden plačnik. Poštarji so koledarje raznašali naslednji dan, v petek, in upamo, da ga je bil deležen tudi Toni.

I. V.

KRKA ZDRAVILIŠČA HOTELI OTOČEC
Plesno zabavljiva restavracija **TANGO**
za izbran okus in navade
RESTAVRACIJA TANGO

V petek, soboto in nedeljo, 17., 18. in 19. januarja
DNEVI DOMAČIH JEDI
domača klobasa v zaseki, razni štrukli, šunka v testu, kravavice, pečenice, kuhan svinjsko stegno, mrežna pečenka, srna na gorjanski način, pečen polnjen puran.

Na petkov in sobotni večer bo z glasbo za domače vzdušje poskrbel ansambel Objem

Dobrodošli!

Dolenjske novice.

1885-1919
kratkočasnice izbral Jože Dular

Dober glasovir

"Milostljiva, pridev, da uglastim vaš glasovir."

"Saj vas vendar nisem za to naprosila."

"Vi ne, toda vaš sosed me je naprosil in mi tudi že dobro plačal!"

Pri naboru

Vojaški zdravnik: "Imate kako napako?"

Jozelj: "Jezik se mi zapleta!"

Zdravnik: "To nič ne dé - pri vojakih se mora tako ali tako jezik za zombi držati!"

Dobro ga je zavrnit

A: "Včeraj sem bil na plesu tako imenitna oseba, da se je vse oklene vrtelo."

B: "Ali ste bili tako pijani?"

Samogovor pijačka

"Jaz ne vem, kako je to. Kadar vidim, da kdo snops pije, mi postane slab, in če mi je slab, moram snops pititi!"